

วารสารบริหารการศึกษาบัวบัณฑิต

Buabundit Journal of Educational Administration

ปีที่ 23 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2566) | Vol.23 No.2 (July-December 2023)

ISSN: 1513-007X

เจ้าของ	สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี	
วัตถุประสงค์	1. เพื่อเป็นสื่อกลางแสดงความคิดเห็นทางวิชาการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และส่งเสริมการพัฒนาวิชาการทางการศึกษาและบริหารการศึกษา 2. เพื่อเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ งานวิจัย และการศึกษาค้นคว้าของคณาจารย์ นักวิชาการ นักศึกษา และผู้สนใจ ทั้งในและนอกสถาบัน	
ขอบเขต	วารสารรับตีพิมพ์บทความวิจัย บทความวิชาการ และบทความหนังสือด้านการบริหาร การศึกษา รวมทั้งบทความด้านครุศาสตร์ ศาสตร์ และสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ที่สัมพันธ์กับการศึกษา	
กำหนดตีพิมพ์	วารสารกำหนดตีพิมพ์เผยแพร่ปีละ 2 ฉบับ ได้แก่ ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน) ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม)	
บรรณาธิการ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวนคิด มะเสนะ	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
ผู้ช่วยบรรณาธิการ	รองศาสตราจารย์ ดร.รัตนะ ปัญญาภา	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
กองบรรณาธิการ	ศาสตราจารย์ ดร.ธีระ รุ่งเจริญ	นักวิชาการอิสระ
	ศาสตราจารย์ ดร.วิทยา จันทร์ศิลา	มหาวิทยาลัยนเรศวร
	ศาสตราจารย์ ดร.สมาน อัครภูมิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
	รองศาสตราจารย์ ดร.สฎายุ ธีระวณิชตระกูล	มหาวิทยาลัยบูรพา
	รองศาสตราจารย์ ดร.วาโร เพ็งสวัสดิ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญแข ภูผายาง	มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล โพธิ์กลิ่น	นักวิชาการอิสระ
	รองศาสตราจารย์ ดร.จำลอง วงษ์ประเสริฐ	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูมิพงศ์ จอมหงษ์พิพัฒน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงษ์ธร สิงห์พันธ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยาภรณ์ พิษญาติรัตน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริสุตา ทองเฉลิม	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

สำนักงานกองบรรณาธิการ

สำนักงานบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา อาคารการศึกษาพิเศษ
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี อำเภอเมืองอุบลราชธานี
จังหวัดอุบลราชธานี 34000

หมายเหตุ: ข้อเขียนหรือบทความใด ๆ ที่ได้ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารนี้ถือเป็นความคิดเห็น
ส่วนตัวของผู้นิพนธ์บทความ กองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วย และไม่มีข้อ
ผูกพันโดยประการทั้งปวง

บทบรรณาธิการ

วารสารบริหารการศึกษาบัวบัณฑิต (Buabundit Journal of Educational Administration) ปีที่ 23 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2566) ประกอบไปด้วยบทความวิจัยจำนวน 8 บทความ ประกอบด้วย 1) การบริหารการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับสื่อประสมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์ เรื่อง เคมีเป็นพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต กรณีศึกษา: นักเรียนโครงการห้องเรียนพิเศษแผนการเรียนวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ (AP) โรงเรียนศรีธาสุมุทร จังหวัดสมุทรสงคราม 2) ความฉลาดทางอารมณ์ของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 3 และ สำนักงานส่งเสริมการศึกษาเอกชน ศึกษาธิการจังหวัดระยอง 3) แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรในกลุ่มโรงเรียนสหวิทยศึกษาศำเภอวิหารแดงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2 4) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2 5) ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด 6) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรม พัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี 7) การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนด้วย Quizizz เรื่อง การเก็บรวบรวมและสำรวจข้อมูล วิชา วิทยาการคำนวณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 5/8 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ อุบลราชธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม และ 8) การพัฒนาทักษะพื้นฐานกีฬาแชร์บอลที่มีผลต่อการยิงลูกแชร์บอลเหนือศีรษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4/1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

กองบรรณาธิการขอขอบคุณทุกท่านที่กรุณาให้ความไว้วางใจในการส่งบทความลงตีพิมพ์เพื่อ เผยแพร่ในวารสาร และขอขอบคุณทุกคำติชมและคำแนะนำในการปรับปรุงการดำเนินการจัดทำวารสารจาก ผู้อ่านและผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาสละเวลาตรวจประเมินบทความ กองบรรณาธิการพร้อมเปิดรับผลงาน จากบรรดานักวิชาการ นิสิตนักศึกษา และบุคคลทั่วไปที่ต้องการนำเสนอผลงานทางวิชาการที่จะลงตีพิมพ์ ทั้ง ที่เป็นบทความวิชาการ บทความวิจัยหรือบทวิจารณ์หนังสือด้วยความยินดี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวนคิด มะเสนาะ

บรรณาธิการ

สารบัญ

เรื่อง

หน้า

บทความวิจัย

- การบริหารการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับสื่อประสมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์ เรื่อง เคมีเป็นพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต กรณีศึกษา: นักเรียนโครงการห้องเรียนพิเศษแผนการเรียนวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ (AP) โรงเรียนศรีธรรมาศ จังหวัดสมุทรสงคราม
กิตติวัฒน์ ดิษฐประเสริฐ.....1
- ความฉลาดทางอารมณ์ของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 3 และ สำนักงานส่งเสริมการศึกษาเอกชน ศึกษาธิการจังหวัดระยอง
ณัฐพัชร วรพงศ์พัชร, เยาวลักษณ์ จิรายุ, และ ศุภาพิษฐ์ ติรยานามวงษ์.....19
- แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรในกลุ่มโรงเรียนสหวิทยศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดงบังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2
สุกัญญา โพธิ์ศรี และ ณัฐพัชร วรพงศ์พัชร.....32
- การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2
อภิสิทธิ์ ทูริยานนท์ และ ณัฐพัชร วรพงศ์พัชร.....49
- ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
อาณัติ ปรมาศิกุล และ ณัฐพัชร วรพงศ์พัชร.....65
- การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี
ฉัตรชัย ดีพิมาย และ ณัฐพัชร วรพงศ์พัชร.....79
- การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วย Quizizz เรื่อง การเก็บรวบรวมและสำรวจข้อมูล วิชาวิทยาการคำนวณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/8 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการอุบลราชธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม
ณิภากรณ กรุณย์, รังสรรค์ เวรพันธ์, และวชิระ โมราชาติ.....99
- การพัฒนาทักษะพื้นฐานกีฬาแชร์บอลที่มีผลต่อการยิงลูกแชร์บอลเหนือศีรษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
เกียรติศักดิ์ แสนทวีสุข, วันเฉลิม ยอดสิงห์, และ ดิศพล บุปผาชาติ.....108

การบริหารการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับสื่อประสมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการ
อธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์ เรื่อง เคมีเป็นพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต กรณีศึกษา: นักเรียน
โครงการห้องเรียนพิเศษแผนการเรียนวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ (AP) โรงเรียนศรีธาสุมุทร
จังหวัดสมุทรสงคราม

The Management Of Activity-Based Learning With Multimedia For Encouraged
Competency In Explained Phenomena In Science in Biochemistry: A Case Study
Of Advance Program Students In Science And Mathematics (AP's programe),
SatthaSamut School, Samut Songkhram Province

กิตติวัฒน์ ดิษฐประเสริฐ I Kittiwat Ditprasert

ครู กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โรงเรียนศรีธาสุมุทร

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม

Instructor, Department of Science and technology at Satthasamut School,

The Secondary Educational Service Area Office, Samut Sakhon Samut Songkhram

*Corresponding author e-mail: kittiwat@sattha.ac.th

(Received: 14 August 2023, Revised: 7 September 2023, Accepted: 26 September 2023)

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการบริหารจัดการการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน
ร่วมกับสื่อประสมและศึกษาสมรรถนะของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ผ่านการจัดการเรียนรู้แบบ
กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับสื่อประสม เพื่อการส่งเสริมสมรรถนะการอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์ เรื่อง
เคมีเป็นพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนในรายวิชา สอน. ชีววิทยา 2 จำนวน 15 คน เครื่องมือวิจัย คือ แผนการจัดการ
เรียนรู้ จำนวน 3 แผน ใบกิจกรรม แบบสังเกต/สะท้อนผลการจัดการเรียนรู้และแบบทดสอบ โดยมีค่า
ดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) เฉลี่ยเท่ากับ 0.89, 0.82, 0.81
และ 0.85 ตามลำดับ ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์
เนื้อหา (Content Analysis) ตามลำดับ ผลวิจัยพบว่าผลของการบริหารจัดการการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็น
ฐานร่วมกับสื่อประสม โดยภาพรวม มีระดับสูงขึ้นอย่างเป็นลำดับ โดยมีค่าเฉลี่ยของระดับสมรรถนะก่อนและ
หลังการจัดการเรียนรู้มีร้อยละ 29.43 และ 74.83 และเมื่อศึกษาสมรรถนะของนักเรียนของนักเรียนหลังจาก
การจัดการเรียนรู้ พบว่า สมรรถนะของนักเรียนที่มี ผ่านเกณฑ์ทั้งหมด 5 เกณฑ์ โดยเกณฑ์ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่
ระดับดีมาก มีค่า 4.00 คือ ด้านที่ 4 ด้านสมรรถนะในการใช้สื่อและเทคโนโลยี และผลการประเมินเฉลี่ย
รวมทั้ง 5 ด้าน พบว่ามีค่าเฉลี่ย 3.67 อยู่ในระดับดี

คำสำคัญ: สมรรถนะ; การอธิบายปรากฏการณ์; เชิงวิทยาศาสตร์; กิจกรรมเป็นฐาน; สื่อประสม

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the results of organizing activity-based learning management together with multimedia and to study students' competencies towards learning management through activity-based learning management together with mixed media To build competency in explaining phenomena in science regarding chemistry as the basis of living things. of Mathayom 3 students, with the sample being 15 Mathayom 3 students studying in the subject NST Biology 2. The research tools were 3 learning management plans, activity sheets, observation/reflection form on learning management. know and test The average congruence index (Index of item objective congruence: IOC) was 0.89, 0.82, 0.81, and 0.85, respectively. The data were analyzed by finding the mean and standard deviation and content analysis, respectively. The results of the research found that the overall results of activity-based learning management combined with multimedia has a progressively higher level The average levels of competency before and after the learning management were 29.43 and 74.83 percent. And when studying the competencies of students after the learning management, it was found that the competency of students with Passed all 5 criteria, with the criterion having the highest average, very good level, with a value of 4.00, which is aspect 4: competency in using media and technology. And the average evaluation results for all 5 areas were found to have an average of 3.67, which is at a good level.

Keywords: Competency; Explained Phenomenon; Science; Activity-Based Learning; Multimedia

บทนำ

การประยุกต์ใช้ความรู้วิทยาศาสตร์ผ่านการคิด วิเคราะห์ และสังเคราะห์ เพื่อลงข้อสรุปและนำเสนอผลออกมาโดยการอธิบายปรากฏการณ์ต่างๆ ที่ไม่อาจมองเห็นและสัมผัสได้ เมื่อทำการวิเคราะห์แล้วความสามารถเหล่านี้มี (OECD, 2013) โดยกิจกรรมที่จะส่งเสริมการเรียนรู้เน้นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะการสืบค้นข้อมูลและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองคือการนำสถานการณ์ในชีวิตประจำวันมาที่เน้นให้นักเรียนสามารถประยุกต์ใช้เนื้อหา ดังนั้น นักเรียนควรได้รับการพัฒนาสมรรถนะดังกล่าวเพิ่มสูงขึ้น โดยครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนได้ประยุกต์ใช้ความรู้เชิงเนื้อหาอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน

ซึ่งการจัดการเรียนรู้ที่จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้มีความสามารถสร้างสมรรถนะการอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์ได้นั้น ย่อมเกิดจากการประยุกต์การจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน (Activity Based Learning: ABL) โดยเป็นกระบวนการเน้นการจัดการเรียนรู้ผ่านกิจกรรม ไม่เน้นให้เกิดการท่องจำ แต่ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง พร้อมทั้งส่งเสริมการค้นคว้าหาความรู้ โดยเน้นให้ผู้เรียนรู้จักคิด วิเคราะห์และเรียนรู้จากกิจกรรมที่ได้ทำจริง (Learning by doing) โดยเน้นการมีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้ การสร้างคัมภีร์สัมพันธ์ และการร่วมมือกัน เพื่อให้เกิดความรับผิดชอบร่วมกัน มีวินัยในการทำงานและแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบร่วมกัน โดยผู้สอนจะเป็นผู้อำนวยการความสะดวกในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง (สุทัศน์ เอกา, 2557) อีกทั้งการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐานเป็นนการการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ที่ผู้เรียนมีบทบาทในการแสวงหาความรู้และเรียนรู้อย่างมีปฏิสัมพันธ์จนเกิดความรู้ ความเข้าใจ นำไปประยุกต์ใช้ สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า หรือ สร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ สู่การพัฒนาตนเอง อย่างเต็มความสามารถ และมีการเชื่อมโยงกับสถานการณ์ต่าง ๆ (ราตรี ยะคำ สกนธ์ชัย ชะนูนันท์ และ วิจารณ์ เชื้อขวด ชัยสิทธิ์, 2560)

ประกอบกับการนำสื่อประสมมาใช้ในกระบวนการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ ทำให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายของเนื้อหาบทเรียนได้ตรงกับผู้สอนต้องการ ซึ่งจำเป็นจะต้องใช้สื่อหลาย ๆ อย่างมาช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ในรูปแบบของสื่อประสม สำหรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน ในการเรียนการสอนผู้สอนมีวัตถุประสงค์หลัก คือ การถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทางสติปัญญา ทักษะ เจตคติ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งนี้ สื่อแต่ละชนิดมีคุณสมบัติเด่นและด้อยแตกต่างกัน การเลือกใช้ต้องพิจารณาถึงจุดมุ่งหมายของการสอนเป็นสำคัญ (ภัทรสร นรเหรียญ และ ชนสิทธิ์ สิทธิ์สูงเนิน, 2563) โดยครูผู้สอนต้องจัดเตรียมสื่อประกอบการสอน เพื่อการนำเสนอให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

จากการศึกษาเนื้อหาที่นักเรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้วิทยาศาสตร์ในการแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวันพบว่า เคมีเป็นพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต เป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสารชีวโมเลกุล อาทิ แป้ง ข้าว เนื้อสัตว์และไขมัน ที่พบเจอในชีวิตประจำวันของนักเรียน ซึ่งการที่บุคคลจะสามารถอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นออกมาได้นั้นจะต้องเป็นบุคคลที่มีสมรรถนะการอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์

จากสภาพการณ์ดังกล่าวผู้วิจัย จึงสนใจที่จะส่งเสริมสมรรถนะการอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์ผ่านการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับสื่อประสม เรื่อง เคมีเป็นพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต มาปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับความเป็นจริงในปัจจุบัน ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับสื่อประสมมาประยุกต์ใช้ได้กับเนื้อหา ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาผลของการบริหารจัดการจัดการเรียนรู้เพื่อสมรรถนะการอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์โดยใช้การจัดการเรียนรู้

แบบกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับสื่อประสมและยกระดับสมรรถนะการอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์ให้เพิ่มมากขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลของการบริหารจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับสื่อประสมเพื่อการสร้างสมรรถนะการอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์ เรื่อง เคมีเป็นพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรณีศึกษา: นักเรียนโครงการห้องเรียนพิเศษแผนการเรียนวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ (AP) โรงเรียนศรีธธาสมุทร จังหวัดสมุทรสงคราม
2. เพื่อศึกษาสมรรถนะของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับสื่อประสมเพื่อการสร้างสมรรถนะการอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรณีศึกษา: นักเรียนโครงการห้องเรียนพิเศษแผนการเรียนวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ (AP) โรงเรียนศรีธธาสมุทร จังหวัดสมุทรสงคราม

ระเบียบวิธีวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 ซึ่งเป็นนักเรียนโครงการห้องเรียนพิเศษแผนการเรียนวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ (AP) โรงเรียนศรีธธาสมุทร จังหวัดสมุทรสงคราม และเป็นนักเรียนเลือกเรียนในวิชา สอน. ชีววิทยา 2 จำนวน 15 คน

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research) โดยเน้นการศึกษาเชิงลึกด้วยข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งมีขั้นตอนการวิจัย 4 ขั้นตอนที่เป็นวงจรต่อเนื่องกัน ของ Kemmis & McTaggart (1996 as cited in Kijkuakul, 2014, pp. 149-151) ได้แก่ 1) ขั้นวางแผน (Plan) 2) ขั้นปฏิบัติ (Act) 3) ขั้นสังเกต (Observe) 4) ขั้นสะท้อนผล (Reflect) ตามลำดับ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยการวิจัยนี้ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัย 3 แบบ ได้แก่

แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 แผน แต่ละแผนจะใช้ในการจัดการเรียนรู้ตามวงจรละ 1 แผน ซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบความเหมาะสม โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน โดยแผนการจัดการเรียนรู้ผ่านการตรวจสอบเครื่องมือมาแล้วโดยผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 3 ท่าน และค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) เฉลี่ยเท่ากับ 0.89 มีรายละเอียด ดังนี้

ตาราง 1 แสดงรายละเอียดของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับสื่อประสม เรื่อง เคมีเป็นพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต

วงจร	แผนการจัดการเรียนรู้	บริบทเข้าสู่กิจกรรม	บริบทประยุกต์	เวลา(ชม.)
1	เคมีเป็นพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต (คาร์โบไฮเดรต)	คาร์โบทรงแรงพลังงาน	อาหารขยะ	2
2	เคมีเป็นพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต (โปรตีน)	Hi !! โปรตีน	สารอาหารจากแมลง	2
3	เคมีเป็นพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต (ไขมัน)	ระวัง...ไขมัน	อันตรายจากน้ำมันทอดซ้ำ	2

ใบกิจกรรม เป็นใบกิจกรรมที่นักเรียนเขียนบันทึกทุกครั้งระหว่างทำกิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบความเหมาะสม โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน โดยใบกิจกรรมได้ผ่านการตรวจสอบเครื่องมือมาแล้วโดยผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 3 ท่าน และค่าดัชนีความสอดคล้อง เฉลี่ยเท่ากับ 0.82

แบบสังเกต/สะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือสำหรับสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ในขณะดำเนินการทำกิจกรรม โดยจะบันทึกข้อมูลในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียน ปัญหาที่เกิดขึ้น รวมไปถึงแนวทางการแก้ไขเพื่อนำไปวางแผนในการจัดการเรียนรู้ต่อไปซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบความเหมาะสม โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน โดยแบบสังเกต/สะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ผ่านการตรวจสอบเครื่องมือมาแล้วโดยผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 3 ท่าน และค่าดัชนีความสอดคล้อง เฉลี่ยเท่ากับ 0.81

แบบทดสอบการสร้างสรรค์สมรรถนะการอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์ โดยลักษณะของข้อสอบมี ความสอดคล้องกับข้อสอบ PISA โดยมีรูปแบบการตอบคำถามทั้งหมด 3 รูปแบบ ได้แก่ 1) เลือกตอบ 4 ตัวเลือก 2) เลือกตอบเชิงซ้อน 3) เขียนตอบอิสระ โดยครอบคลุมเนื้อหา เรื่อง เคมีเป็นพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต ซึ่งมีทั้งหมด 3 สถานการณ์ จำนวน 15 ข้อ คะแนนเต็ม 50 คะแนน โดยข้อสอบผ่านการตรวจสอบเครื่องมือมาแล้วโดยผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 3 ท่าน และค่าดัชนีความสอดคล้อง (เฉลี่ยเท่ากับ 0.85

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบจุดประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 เริ่มต้นโดยนำใบกิจกรรมและแบบทดสอบวัดสมรรถนะการอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์ผ่านการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับสื่อประสม เรื่อง เคมีเป็นพื้นฐานของสิ่งมีชีวิตมาตรวจสอบตามเกณฑ์การประเมิน โดยใช้เกณฑ์การประเมินตามกรอบการประเมิน PISA 2015 ร่วมกับแนวทางการวัดและประเมินผลวิทยาศาสตร์ (Institute for the Promotion of Teaching Science and Technology,

2012) หลังจากนั้นรวมคะแนนจากใบกิจกรรมเพื่อศึกษาระดับสมรรถนะซึ่งมีทั้งหมด 4 ระดับ ได้แก่ ดีมาก ดี พอใช้ และปรับปรุง ตามลำดับ และคะแนนจากแบบทดสอบของนักเรียนนั้นจะถูกนำมาหาค่าเฉลี่ยและร้อยละเพื่อศึกษาระดับสมรรถนะของนักเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบจุดประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 2 เริ่มต้นโดยนำแบบศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับสื่อประสมเพื่อการสร้างสมรรถนะการอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์ โดยแบบพฤติกรรมของนักเรียน โดยปรับและพัฒนาจาก ตติรัช เสืองาม และ ภาวิณี ศรีสุขวัฒนานนท์, 2564 เป็นการวัดพฤติกรรมของนักเรียนจำนวน 5 ด้าน ด้านละ 5 ข้อ รวมทั้งสิ้น 25 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มีตัวเลือก 4 ระดับ ดังนี้ เกณฑ์การให้คะแนนระดับคุณภาพดีมาก คือ พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ ให้ 4 คะแนน, ดี คือ พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง ให้ 3 คะแนน, พอใช้ คือ พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง ให้ 2 คะแนนต้องปรับปรุง และไม่เคยปฏิบัติพฤติกรรม ให้ 1 คะแนน โดยมีเกณฑ์ของคะแนนเฉลี่ยในการสรุปผล โดยปรับปรุงจาก (Best, 1977) ดังนี้ ค่าเฉลี่ย 4.00 – 4.99 หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับสื่อประสมเพื่อการสร้างสมรรถนะการอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับดีมาก, ค่าเฉลี่ย 3.00 – 3.99 หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับสื่อประสมเพื่อการสร้างสมรรถนะการอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับดี, ค่าเฉลี่ย 2.00 – 2.99 หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับสื่อประสมเพื่อการสร้างสมรรถนะการอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับปานกลางและค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.99 หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับสื่อประสมเพื่อการสร้างสมรรถนะการอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับน้อย

ผลการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลของการบริหารการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับสื่อประสมเพื่อการสร้างสมรรถนะการอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์ เรื่อง เคมีเป็นพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้ผ่านการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับสื่อประสมที่ถูกพัฒนาขึ้น โดยผ่านการดำเนินการวิจัยตามรูปแบบวิจัยปฏิบัติการ PAOR ทั้งหมด 3 วงจร จำนวน 3 แผน ซึ่งมีการนำผลสะท้อนในแต่ละวงจรมาวิเคราะห์และปรับปรุงขั้นตอนต่าง ๆ เพื่อให้กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับสภาพของนักเรียนและเป้าหมายของการเรียนรู้ พบว่า ผลการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับสื่อประสมที่สร้างสมรรถนะการอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์มีทั้งหมด 5 ขั้นตอน ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ผลของการบริหารการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับสื่อประสมเพื่อสร้าง
สมรรถนะการอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์ เรื่อง เคมีเป็นพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต
(คาร์โบไฮเดรต)

ขั้นตอน	ผลการจัดการเรียนรู้	ปัญหาอุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
1. ชี้นำเข้าสู่ บทเรียน (ขั้นรับภารกิจ)	นักเรียนรู้สึกสนใจกับ การจัดการเรียนการสอน	นักเรียนบางคน ยังเล่น ยังไม่พร้อม ตั้งใจเรียน	ครูใช้ https://wheelofnames.co m/ ในการสุ่มแต่ละคนเพื่อ กระตุ้นให้นักเรียนสนใจครู
2. ขั้นสำรวจและ ค้นหา (ขั้นปฏิบัติการกิจ)	ครูสอนและสาธิตเป็นแนว ทางการจัดการเรียนรู้แบบ กิจกรรมเป็นฐานร่วมกับสื่อ ประสมพร้อมกับการอธิบายการ ปฏิบัติใบกิจกรรม โดยครูจะคอย กระตุ้นโดยมีคำถามเพื่อสร้างความ สนใจของผู้เรียนเป็นระยะๆ อีกทั้ง ทั้งครูจะคอยอำนวยความสะดวก เช่น เมื่อมีนักเรียนสงสัย ครูจะ คอยอธิบาย แต่จะให้ ข้อเสนอแนะในการทำเท่านั้น เป็นต้น	■ นักเรียนบางคนยังไม่เข้าใจ ■ นักเรียนยังไม่พร้อมในการ ปฏิบัติการกิจ ■ สภาพอากาศร้อน	ครูให้เวลาเตรียมความพร้อม ในการปฏิบัติการกิจ
3. ขั้นอธิบายและ ลงข้อสรุป (ขั้นรวบรวม ภารกิจ)	หลังจากที่นักเรียนได้ ปฏิบัติ ภารกิจเสร็จ ครูให้นักเรียนแต่ละ คนออกมานำเสนอชั้นเรียน ซึ่ง ครูใช้ https://wheelofnames.com/ ในการสุ่มเลือกกลุ่มเพื่อเกิดความ เท่าเทียม	นักเรียนบางคนในกลุ่มยังมีอาการ เขินอายและไม่คล่องเท่าที่ควร เนื่องจากไม่ค่อยได้ออกมานำเสนอ หน้าชั้นเรียน	■ ครูพยายามช่วยพูด เสริมและใช้คำพูด เกเรินำหรือชี้นำ เพื่อให้นักเรียนได้ ■ ครูเสริมอธิบายโดย ใช้สื่อประสมที่เห็น ภาพชัดเจน
4. ขั้นขยายความรู้ (ขั้นเสริมภารกิจ)	ครูนำอภิปรายเพิ่มเติม เพื่อเป็น การเชื่อมโยงบทเรียนให้เข้าสู่ใน ชีวิตประจำวันเกี่ยวกับ โรคอ้วน ในเด็ก	■ นักเรียนบางคนยังไม่เข้าใจ เนื่องจากสื่ออาจจะนำเสนอ เร็วเกินไปบางภาพอาจจะไม่ ชัดเจน	ครูพยายามบอกข้อสังเกตใน การรับชมสื่อและเทคนิคใน การจับประเด็น เพื่อให้ นักเรียนสามารถนำสิ่งที่ได้มา สร้างสมรรถนะการอธิบาย

ขั้นตอน	ผลการจัดการเรียนรู้	ปัญหาอุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
		อุปสรรคในการนำเสนอของชั้นเรียนมีปัญหา เรื่อง ความชัดเจนของอุปกรณ์ เป็นต้น	ปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์
5. ขั้นประเมินผล (ขั้นเสร็จสิ้นภารกิจ)	ครู ประเมิน ผล จาก ใบกิจกรรมที่ให้นักเรียนปฏิบัติภารกิจ	นักเรียนบางคนยังมีการเขียนตอบมาผิดหรือบางหลักการสร้างสมรรถนะการอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์	ครูสอนซ้ำและทบทวนโดยใช้แบบฝึกหัด อีกทั้งหาเวลาจัดสอนเสริมจากการจัดการเรียนรู้

ตารางที่ 3 ผลของการบริหารการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับสื่อประสมเพื่อสร้างสมรรถนะการอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์ เรื่อง เคมีเป็นพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต (โปรตีน)

ขั้นตอน	ผลการจัดการเรียนรู้	ปัญหาอุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (ขั้นรับภารกิจ)	นักเรียนสามารถเข้าใจการลงมือกิจกรรมเป็นอย่างดี	-	-
2. ขั้นสำรวจและค้นหา (ขั้นปฏิบัติภารกิจ)	- ครูสอนและสาธิตเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับสื่อประสมพร้อมกับการอธิบายการปฏิบัติใบกิจกรรม - ครูจะคอยกระตุ้นโดยมีคำถามเพื่อสร้างความสนใจของผู้เรียนเป็นระยะๆ - นักเรียนมีคำถามเพิ่มมากขึ้น เช่น เราจะมิวิธีจับประเด็นให้อ่านไวได้อย่างไร หรือ การตอบแบบไหนคอบสิ่งที่จะได้คะแนนเพิ่มขึ้น เป็นต้น	- นักเรียนบางคนยังมีข้อสับสนในการตอบคำถามเพื่อสร้างสมรรถนะการอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์ - สภาพอากาศร้อน	ครูใช้เวลาเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติภารกิจ

ขั้นตอน	ผลการจัดการเรียนรู้	ปัญหาอุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
3. ขั้นอธิบายและ ลงข้อสรุป (ขั้นรวบรวม ภารกิจ)	หลังจากที่นักเรียนได้ ปฏิบัติ ภารกิจเสร็จ ครูให้นักเรียนแต่ละ คนออกมานำเสนอชั้นเรียน ซึ่ง ครูใช้ https://wheelofnames.com/ ในการสุ่มเลือกกลุ่มเพื่อเกิดความ เท่าเทียม	■ นักเรียนยังไม่ค่อยกล้าแสดง ความคิดเห็น ■ บางครั้งนักเรียนบางคน ยัง ขาดองค์ประกอบสร้าง สมรรถนะการอธิบาย ปรากฏการณ์ในเชิง วิทยาศาสตร์	■ ครูพยายามช่วยพูด เสริมและใช้คำพูด เกเรินนำหรือชี้แนะ เพื่อให้นักเรียนได้ ■ ครูเสริมอธิบายโดย ใช้สื่อประสมที่เห็น ภาพชัดเจน
4. ขั้นขยายความรู้ (ขั้นเสริมภารกิจ)	ครูนำอภิปรายเพิ่มเติม เพื่อเป็น การเชื่อมโยงบทเรียนให้เข้าสู่ใน ชีวิตประจำวันเกี่ยวกับ การเพิ่ม กล้ามด้วยโปรตีน	■ นักเรียนบางคนยังไม่ เข้าใจเพราะยังมี บาง เนื้อหาที่อาจจะซับซ้อน ■ อุปสรรคในการนำเสนอ ของชั้นเรียนมีปัญหา เรื่อง ความชัดเจนของ อุปกรณ์ เป็นต้น	ครูพยายามบอกข้อสังเกตใน การรับชมสื่อและเทคนิคใน การจับประเด็น เพื่อให้ นักเรียนสามารถนำสิ่งที่ได้มา สร้างสมรรถนะการอธิบาย ปรากฏการณ์ในเชิง วิทยาศาสตร์
5. ขั้นประเมินผล (ขั้นเสร็จสิ้น ภารกิจ)	ค รุ ป ร ะ เ ม นิ น ผล จ า ก ใบกิจกรรมที่ให้นักเรียนปฏิบัติ ภารกิจ	นักเรียนบางคนยังมีการเขียนตอบ มาผิดหรือบางหลักการสร้าง สมรรถนะการอธิบายปรากฏการณ์ ในเชิงวิทยาศาสตร์	ครูสอนซ้ำและทบทวนโดยใช้ แบบฝึกหัด อีกทั้งหาเวลาจัด สอนเสริมจากจัดการเรียนรู้

ตารางที่ 4 ผลการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับสื่อประสมเพื่อสร้างสมรรถนะการอธิบาย
ปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์ เรื่อง เคมีเป็นพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต (ไขมัน)

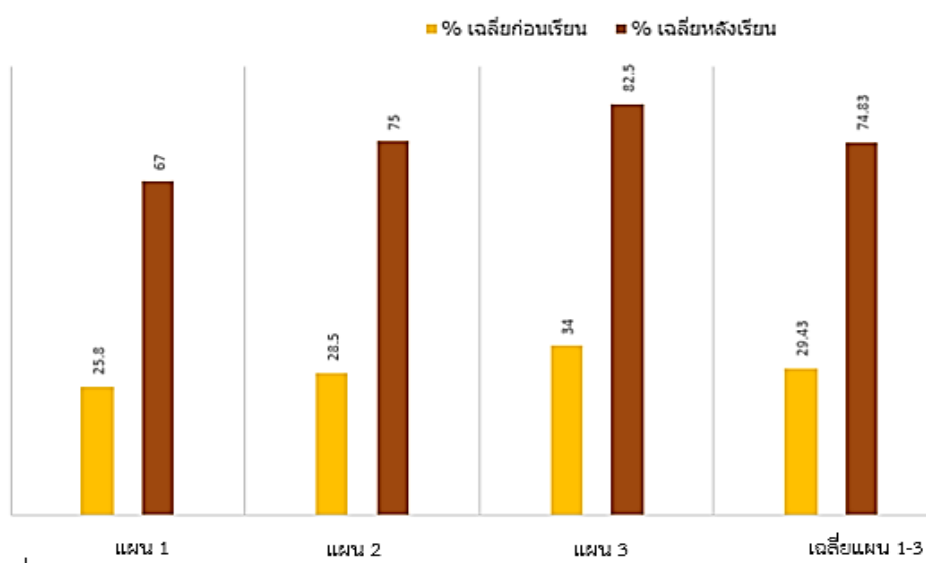
ขั้นตอน	ผลการจัดการเรียนรู้	ปัญหาอุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
1. ขั้นนำเข้าสู่ บทเรียน (ขั้นรับภารกิจ)	นักเรียนสามารถเข้าใจการลงมือ กิจกรรมเป็นอย่างดี	-	-
2. ขั้นสำรวจและ ค้นหา (ขั้นปฏิบัติภารกิจ)	■ ครูสอนและสาธิตเป็น แนวทางการจัดการ เรียนรู้แบบกิจกรรมเป็น ฐานร่วมกับสื่อประสม	■ สภาพอากาศร้อน	■ ครูใช้เวลาเตรียมความ พร้อมในการปฏิบัติ ภารกิจ

ขั้นตอน	ผลการจัดการเรียนรู้	ปัญหาอุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
	พร้อมกับการอธิบายการปฏิบัติใบกิจกรรม - ครูจะคอยกระตุ้นโดยมีคำถามเพื่อสร้างความสนใจของผู้เรียนเป็นระยะๆ - นักเรียนตั้งใจทำและมีสมาธิเพิ่มมากขึ้น โดยสังเกตจากสภาพแวดล้อมที่เงียบและนักเรียนบางคนมีการวางแผนการปฏิบัติกิจกรรมเพิ่มมากขึ้น		
3. ขั้นตอนอธิบายและลงข้อสรุป (ขั้นรวบรวมภารกิจ)	หลังจากที่นักเรียนได้ ปฏิบัติภารกิจเสร็จ ครูให้นักเรียนแต่ละคนออกมานำเสนอชั้นเรียน ซึ่งครูใช้ https://wheelofnames.com/ ในการสุ่มเลือกกลุ่มเพื่อเกิดความเท่าเทียม	บางครั้งนักเรียนบางคน ยังขาดองค์ประกอบสร้างสมรรถนะการอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์ เช่น อาจจะลืมลงข้อสรุป เป็นต้น	- ครูพยายามช่วยพูดเสริมและใช้คำพูดเกริ่นนำหรือชี้แนะให้นักเรียนได้ - ครูเสริมอธิบายโดยใช้สื่อประสมที่เห็นภาพชัดเจน
4. ขั้นขยายความรู้ (ขั้นเสริมภารกิจ)	ครูนำอภิปรายเพิ่มเติม เพื่อเป็นการเชื่อมโยงบทเรียนให้เข้าสู่ในชีวิตประจำวันเกี่ยวกับ เจาะลึกไขมัน คอเลสเตอรอลตัวดี-ตัวร้าย กินอย่างไรให้ถูกวิธี	อุปกรณ์ในการนำเสนอของชั้นเรียนมีปัญหारेื่อ ความชัดเจนของอุปกรณ์ เป็นต้น	ครูพยายามบอกข้อสังเกตในการรับชมสื่อและเทคนิคในการจับประเด็น เพื่อให้ นักเรียนสามารถนำสิ่งที่ได้มาสร้างสมรรถนะการอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์
5. ขั้นประเมินผล (ขั้นเสร็จสิ้นภารกิจ)	ครูประเมินผลจากใบกิจกรรมที่ให้นักเรียนปฏิบัติภารกิจ	นักเรียนบางคนยังมีการเขียนตอบหรือบางหลักการสร้างสมรรถนะการอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์อาจยังไม่ครบถ้วน แต่โดยรวมถูกต้องดี	-

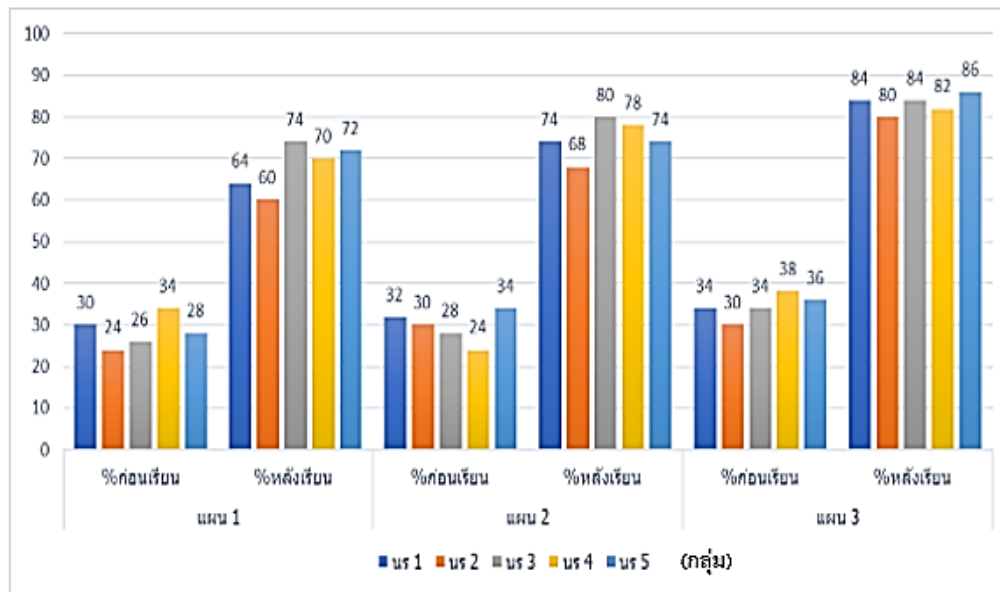

2. ผลการสร้างสมรรถนะการอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์ผ่านการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับสื่อประสม เรื่อง เคมีเป็นพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต ในแต่ละแผนและรายบุคคลพบว่า หลังจากการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 3 รอบ ตามแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 แผน พบว่านักเรียนมีการพัฒนาสมรรถนะการอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์ของนักเรียนเพิ่มสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเจน เมื่อพิจารณาจากร้อยละของคะแนนก่อนและหลังเรียนในแผนที่ 1 ถึง 3 ตามลำดับ โดยจะพบว่านักเรียนมีสมรรถนะหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนและนักเรียนมีสมรรถนะเพิ่มสูงขึ้นอย่างเป็นลำดับ ดังนี้

ภาพที่ 2 ผลการสร้างสมรรถนะการอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์ผ่านการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับสื่อประสม เรื่อง เคมีเป็นพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต

อีกทั้งเมื่อพิจารณาผลการเฉลี่ยของคะแนนในการสร้างสมรรถนะการอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์ผ่านการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับสื่อประสม เรื่อง เคมีเป็นพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต พบว่าร้อยละโดยเฉลี่ยในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ซึ่งร้อยละโดยเฉลี่ยของก่อนเรียน คือ 25.8 และหลังเรียน คือ 67 ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 มีร้อยละโดยเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียน คือ 28.5 และคะแนนหลังเรียน คือ 75 และแผนการจัดการเรียนรู้สุดท้าย มีร้อยละโดยเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียน คือ 34.0 และคะแนนหลังเรียน คือ 82.5 ตามลำดับ แต่เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของร้อยละของคะแนนคะแนนทั้ง 3 แผน โดยพบว่า ก่อนเรียนเป็น 29.43 และคะแนนหลังเรียนเป็น 74.83 ตามลำดับ

ภาพที่ 3 ผลการเฉลี่ยของคะแนนในการสร้างสมรรถนะการอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์ ผ่านการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับสื่อประสม เรื่อง เคมี่เป็นพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต

2. เพื่อศึกษาสมรรถนะของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับสื่อประสมเพื่อการสร้างสมรรถนะการอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่าพฤติกรรมของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ ผ่านเกณฑ์การพิจารณาสมรรถนะของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 5 เกณฑ์ คือ 1) สมรรถนะการอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์ 2) สมรรถนะในการสื่อสาร 3) สมรรถนะในการแก้ปัญหา 4) สมรรถนะในการใช้สื่อและเทคโนโลยี และ 5) สมรรถนะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ตามลำดับ แต่เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยในแต่ละเกณฑ์ของด้านในสมรรถนะ พบว่า ด้านที่ 4 มีค่าเฉลี่ย 4.00 ในระดับดีมาก รองลงมา คือ ด้านที่ 5, 2, 1 และ 3 มีค่าเฉลี่ย 3.80, 3.56, 3.52 และ 3.48 ในระดับดี ตามลำดับ เมื่อโดยผลคะแนนการประเมินเฉลี่ยแต่ละกลุ่ม คือ 3.56, 3.60, 3.76, 3.64, 3.80 ในระดับดี และมีผลการประเมินเฉลี่ยรวม คือ 3.67 ในระดับดี

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาผลของการบริหารจัดการการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับสื่อประสมเพื่อการสร้างสมรรถนะการอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์ พบว่า ภาพรวมนักเรียนมีการพัฒนาการที่เพิ่มขึ้นซึ่งสอดคล้องกับผลการสร้างสมรรถนะการอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์

พบว่า นักเรียนมีการพัฒนาสมรรถนะการอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์ ในแต่ละแผนที่ยังเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเพราะว่านักเรียนแต่ละกลุ่ม มีคะแนนร้อยละการพัฒนาสมรรถนะหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อีกทั้งเมื่อพิจารณาผลการเฉลี่ยของคะแนนในการสร้างสมรรถนะการอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์ พบว่าค่าเฉลี่ยของร้อยละคะแนนก่อนเรียนทั้ง 3 แผน พบว่ามี 29.43 และหลังเรียนเป็น 74.83 ซึ่งสูงกว่าก่อนเรียนตามลำดับ

2. การศึกษาสมรรถนะของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับสื่อประสมเพื่อการสร้างสมรรถนะการอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์ พบว่า สมรรถนะของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับสื่อประสมเพื่อการสร้างสมรรถนะการอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า พฤติกรรมของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ ผ่านเกณฑ์การพิจารณาพฤติกรรมของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 5 เกณฑ์ คือ 1) สมรรถนะการอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์ 2) สมรรถนะในการสื่อสาร 3) สมรรถนะในการแก้ปัญหา 4) สมรรถนะในการใช้สื่อและเทคโนโลยี และ 5) สมรรถนะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ตามลำดับ และมีผลการประเมินเฉลี่ยรวม คือ 3.67 อยู่ในระดับดี

อภิปรายผลการวิจัย

1. การศึกษาผลของการบริหารจัดการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับสื่อประสมเพื่อการสร้างสมรรถนะการอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์ โดยภาพรวมนักเรียนมีการพัฒนาการที่เพิ่มขึ้น เนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับสื่อประสมช่วยให้นักเรียนเข้าใจในเนื้อหาบทเรียนเพิ่มมากยิ่งขึ้น โดยกิจกรรมที่ครูเลือกใช้สามารถให้นักเรียนได้ลงมือกระทำประกอบกับสื่อประสมมีความทันสมัยและแสดงถึงให้นักเรียนเห็นถึงความชัดเจนได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการสร้างสมรรถนะการอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์ พบว่านักเรียนมีการพัฒนาสมรรถนะการอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์ ในแต่ละแผนและรายบุคคลที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด เพราะว่ามีคะแนนร้อยละการพัฒนาสมรรถนะหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อีกทั้งเมื่อพิจารณาผลการเฉลี่ยของคะแนนในการสร้างสมรรถนะการอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์ พบว่าค่าเฉลี่ยของร้อยละคะแนนก่อนเรียนทั้ง 3 แผน พบว่ามี 29.43 และหลังเรียนเป็น 74.83 ซึ่งสูงกว่าก่อนเรียนตามลำดับ ดังข้อความตอนหนึ่งจากในแบบสังเกต/สะท้อนผลการจัดการเรียนรู้และแบบทดสอบ ดังที่ว่า “หนูชอบการเรียนรู้แบบนี้ เพราะข้อสอบและกิจกรรมที่ครูจัดให้ หนูได้ใช้ความรู้ที่เรียนดี อีกทั้งข้อสอบที่ได้เป็นแนว PISA ซึ่งท้าทายหนูค่ะ (นักเรียนหญิงคนที่ 3), ผมชอบข้อสอบแนวนี้ครับ และข้อสอบท้าทายดี และสามารถต่อยอดในอนาคตได้ครับ (นักเรียนชายคนที่ 2)” สอดคล้องกับ ราตรี ยะคำ, สกนธ์ชัย ชะนูนันท์และวิภารัตน์ เชื้อชวด ชัยสิทธิ์ (2560) พบว่านักเรียนมีการพัฒนาสมรรถนะเพิ่ม

สูงขึ้นภายหลังทำการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 3 วงรอบ ซึ่งแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบจำลองเป็นฐานที่ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อพัฒนาสมรรถนะของนักเรียนนั้น และให้ความช่วยเหลือในรูปแบบต่างๆ แนวทางการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวสามารถพัฒนาสมรรถนะ การอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์ของนักเรียนได้ ดังจะเห็นได้จากร้อยละคะแนนของสมรรถนะหลังเรียน (66.27%) สูงกว่าก่อนเรียน (16.85%) และการพัฒนาสมรรถนะในวงจรที่ 1 2 และ 3 เพิ่มขึ้นตามลำดับ อีกทั้งยังสอดคล้องกับ Lee and Kim (2014) ที่กล่าวว่าไว้วางใจนักเรียนจะมีความรู้เพิ่มสูงขึ้นและสามารถนำความรู้ที่นำไปวิเคราะห์สังเคราะห์ ให้เหตุผล และแสดงความคิดเห็น ซึ่งจะนำไปสู่การเชื่อมโยงองค์ความรู้ได้ ประกอบกับสร้างสมรรถนะการอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์การผลงานวิจัยของ นิลุบล วรวิญญ์ธนเลิศ (2555) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity –Base learning) ผู้เรียนจะลงมือปฏิบัติผ่านกิจกรรมต่างๆ ที่ครูนำมาใช้ซึ่งมีเทคนิคมากมายการเรียนรู้วิธีนี้จะเป็นการให้ผู้เรียนใช้สติปัญญาและเหตุผล อีกทั้งการใช้สื่อประสมยังช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจเพิ่มมากยิ่งขึ้น ดังข้อความตอนหนึ่งจากในแบบสังเกต/สะท้อนผลการจัดการเรียนรู้และแบบทดสอบ ที่ว่า “ครูหาสื่อมาใช้ในการสอนดีมากค่ะ เข้าใจดี อีกทั้งได้ฝึกทักษะการฟังภาษาอังกฤษไปด้วยค่ะ เลิฟๆ (นักเรียนหญิงคนที่ 1), ผมชอบหาสื่อมาร่วมกับสื่อที่ครูให้ ทำให้เข้าใจดีครับ (นักเรียนชายคนที่ 1)” ซึ่งสอดคล้องกับนวิจัยของ ธิติมา อุปศรี (2553) ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังพัฒนาสูงขึ้นกว่าก่อนพัฒนา เพราะว่าการสอนโดยใช้สื่อประสม ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีพัฒนาการที่สูงขึ้น ตามลำดับ

2. การศึกษาสมรรถนะของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับสื่อประสมเพื่อการสร้างสมรรถนะการอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์ พบว่า พฤติกรรมของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ ผ่านเกณฑ์การพิจารณาพฤติกรรมของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 5 เกณฑ์ คือ 1) สมรรถนะการอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์ 2) สมรรถนะในการสื่อสาร 3) สมรรถนะในการแก้ปัญหา 4) สมรรถนะในการใช้สื่อและเทคโนโลยี และ 5) สมรรถนะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ตามลำดับ แต่เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยในแต่ละเกณฑ์ของด้านในสมรรถนะพบว่า ด้านที่ 4 มีค่าเฉลี่ย 4.00 ในระดับดีมาก รองลงมา คือ ด้านที่ 5, 2, 1 และ 3 มีค่าเฉลี่ย 3.80, 3.56, 3.52 และ 3.48 ในระดับดี ตามลำดับ เมื่อโดยผลคะแนนการประเมินเฉลี่ยแต่ละกลุ่ม คือ 3.56, 3.60, 3.76, 3.64, 3.80 ในระดับดี ตามลำดับ และมีผลการประเมินเฉลี่ยรวม คือ 3.67 ในระดับดี ซึ่งสอดคล้องกับ Institute for the Promotion of Teaching Science and Technology (2017) พบว่า นักเรียนเกิดการปรับตัวและพัฒนาความรู้ทางด้านเทคโนโลยีและสื่อ เพราะในช่วงสถานการณ์โควิด 19 นักเรียนต้องมีการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการเรียนออนไลน์ การบันทึกข้อมูล การสื่อสาร ทำให้สามารถติดต่อสื่อสารกับครูหรือกลุ่มของนักเรียนด้วยตนเองได้เป็นอย่างดี แม้ว่าความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ และการใช้โปรแกรมหรือแอปพลิเคชันใหม่ ๆ อยู่เสมออย่างไรก็ตาม นักเรียนมีความตื่นตัวในการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยี มีการพัฒนาตนเอง และสามารถใช้อุปกรณ์ใหม่ ๆ ได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้

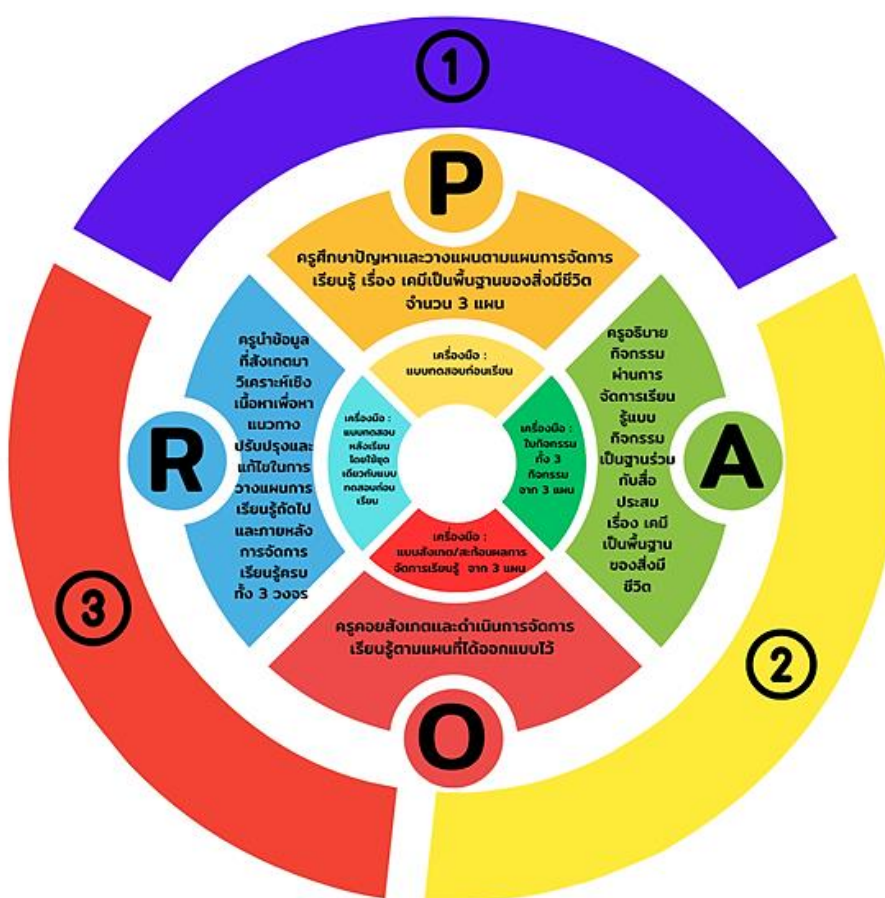

ผู้สอนควรเพิ่มเติมโอกาสการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนในการนำเทคโนโลยีเหล่านี้ไปใช้ เพื่อแก้ปัญหาหรือสร้างผลงานซึ่งจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ สามารถรวบรวมข้อมูล ประมวลผล ประเมินผล นำเสนอข้อมูลและสารสนเทศตามวัตถุประสงค์ สามารถออกแบบวิธีการที่เหมาะสมและสร้างสารสนเทศโดยใช้ซอฟต์แวร์หรือบริการบนอินเทอร์เน็ตที่หลากหลายได้ และสอดคล้องกับ วราพร บุญมี (2564) พบว่าสื่อสังคมออนไลน์เป็นที่นิยม และยังเป็นที่ยึดรั้งกันอย่างแพร่หลาย ถูกนำมาใช้เป็นสื่อในการเรียนการสอนมากขึ้น ได้แก่ Facebook, Line และ TikTok เป็นต้น ประการถัดมา คือ สมรรถนะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีค่าเฉลี่ย 3.80 ระดับดี พบว่าเรียนรู้ด้วยตนเองได้เหมาะสมตามวัย มีสามารถทำงานกลุ่มร่วมกับผู้อื่นได้และนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันซึ่งสอดคล้องกับ ปาริชาติ ศรีहरา (2551) กล่าวว่า การทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็นสิ่งสำคัญและควรฝึกฝน เพราะสมาชิกของทีมต้องคิดถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นอย่างมากมาย และเมื่อได้รับความร่วมมือจากสมาชิกภายในทีม ย่อมจะส่งผลให้มีความสุขและสนุกกับงานที่ทำอยู่ ในที่สุดก็จะส่งผลต่อเนื่องไปยังความสำเร็จของงานที่ทีมได้รับมอบหมาย ประการถัดมา คือ สมรรถนะในการสื่อสาร มีค่าเฉลี่ย 3.56 ระดับดี พบว่านักเรียนมีความสามารถในการรับ-ส่งสารข้อมูลระหว่างครูและเพื่อหรือเพื่อนกับเพื่อนได้ มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ประกอบกับมีความคิดความเข้าใจของตนเอง ผ่านการใช้ภาษาอย่างเหมาะสมเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ สาริญา และสุม, 2560 พบว่า การสื่อสารทางทำให้กับนักเรียนนั้นเป็นการฝึกหรือใช้ภาษาทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ซึ่งเป็นการถ่ายทอดความรู้ ซึ่งมีคุณลักษณะที่แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาก้าวหน้าในด้านการสื่อสาร เช่น การเขียนสรุปเรื่องราวจากการอ่าน ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร และการนำเสนอทางวิทยาศาสตร์ด้วยปากเปล่าผ่านการฟัง เพื่อแสดงออกถึงความรู้ ความคิดเกี่ยวกับความรู้ทางวิทยาศาสตร์ รวมทั้งการมีสมรรถนะการอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์ มีค่าเฉลี่ย 3.52 ระดับดี พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ในปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์ ประกอบกับมีทักษะในการคิดนอกกรอบอย่างสร้างสรรค์ อธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์อย่างมีวิจารณ์ญาณ มีความสามารถในการสร้างองค์ความรู้และการตัดสินใจในแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม ซึ่งเป็นสิ่งที่สอดคล้องกับ Klinkla et al. (2016) กล่าวว่า นักเรียนจะสามารถพัฒนาก้าวหน้าการคิดวิเคราะห์โดยการนำข้อมูลตนเองที่มีอยู่มาแลกเปลี่ยนความรู้อภิปรายร่วมกับเพื่อนก่อนที่จะลงข้อสรุปเป็นของกลุ่ม นอกจากนี้ การจัดการเรียนการสอนโดยใช้แบบจำลองเป็นฐานนั้นครูควรให้ความสำคัญกับการใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น อภิปราย และได้แย้งร่วมกันเพื่อสุดท้ายนักเรียนจะได้แบบจำลองที่มีความซับซ้อนและแนวคิดวิทยาศาสตร์ที่ชัดเจนมากที่สุด สอดคล้องกับ Lee and Kim (2014) ที่กล่าวไว้ว่า เมื่อนักเรียนผ่านการเรียนรู้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ แล้ว นักเรียนจะมีความรู้เพิ่มสูงขึ้นและจะสามารถนำความรู้ไปวิเคราะห์ สังเคราะห์ และแสดงความคิดเห็น พร้อมกับเชื่อมโยงองค์ความรู้กับแบบจำลองได้ และลำดับสุดท้ายเป็น สมรรถนะในการแก้ปัญหา มีค่าเฉลี่ย 3.48 ระดับดี พบว่านักเรียนสามารถแก้ปัญหาและ

อุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้ อีกทั้งยังมีการใช้เหตุผลและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการแก้ปัญหา และแสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ และ Chaidech et al. (2017) ที่พบว่าทักษะในการแก้ปัญหาให้อยู่ในระดับที่ดีต้องมีการใช้สถานการณ์ หรือแบบจำลองของปัญหา เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนสามารถสืบค้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องและนำ ความรู้หรือทักษะที่มีมาบูรณาการเข้าด้วยกัน และระดมสมองกันในกลุ่มเพื่อตัดสินใจเลือกวิธีการที่ เหมาะสมในแก้ปัญหา รวมถึงการออกแบบวิธีการแก้ปัญหา เพื่อให้ได้ซึ่งวิธีการแก้ปัญหาที่ดีที่สุด

องค์ความรู้ใหม่

เอกสารอ้างอิง

ธิติมา อุปศรี. (2553). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์ หน่วยสารและสมบัติของสาร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านแดงใหญ่ (ราษฎร์ครูวิทยาคาร). วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

- นิลกุล วรวิชัยธนเลิศ. (2555). *การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity – Base Learning)*. (อ้างเมื่อ 12 สิงหาคม 2566). จาก <https://dputhp.wordpress.com/2013/>.
- ปาริชาติ ศรีเหรา. (2551). *ผลการใช้กลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาการทำงานของนักศึกษาศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ภัทรสร นรเหรียญ และ ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน. (2563). การเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานร่วมกับสื่อประสมเพื่อพัฒนาความสามารถในการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. *วารสารมนุษยสังคมปริทัศน์(มสป.)*. 22(1), 46-61.
- ราตรี ยะคำ, สกนชัย ชะนูนันท์ และ วิจารณ์ เชื้อซวด ชัยสิทธิ์. (2560). การวิจัยปฏิบัติการเพื่อพัฒนาสมรรถนะการอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบจำลองเป็นฐาน เรื่อง เชื้อเพลิงซากดึกดำบรรพ์และผลิตภัณฑ์. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 22(1), 190-203.
- วรพร บุญมี. (2564). *สื่อการสอนกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21*. *วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 7(9), 374-386.
- สาริญา และสุม. (2560). *ผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยา ทักษะการสื่อสารทางวิทยาศาสตร์และเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สุทัศน์ เอกา. (2556). *การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน*. (ออนไลน์). (อ้างเมื่อ 2 สิงหาคม 2566). จาก <http://www.krumontree.com/www/index.php/documents/74-abl-activity-basedlearning>.
- Best, John W. 1977. *Research in Education*. 3rd ed. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall, Inc.
- Chaidech, T., Chanunan, S., & Chaiyasit, W. C. (2016). Development of collaborative problem solving competency using research-based learning according to STEM education in fossil fuels and products. *Journal of Research Unit on Science, Technology and Environment for Learning*, 8(1), 51-66. (in Thai)
- Institute for the Promotion of Teaching Science and Technology. (2012). *Assessment of science*. Bangkok: Se-Education.
- Institute for the Promotion of Teaching Science and Technology. (2017). *PISA 2015 results*. Retrieved from <https://drive.google.com/file/d0BwqF5kq5b7zScUJOOV9ldUNfTlk/view>.

- Kijkuakul, S. (2014). *Learning science directions for teachers in the 21st century*. Phetchabun: Juldiskarnpim. (in Thai)
- Klinkla, R., Phibanchon, S., & Srisnyong, S. (2016). The effect of inquiry learning and open approach on stoichiometry chemistry to develop ability in analytical thinking for 11th grade students. *Journal of Education Naresuan University*, 18(1), 211-217. (in Thai)
- Lee, S., & Kim, H. B. (2014). Exploring secondary students' epistemological features depending on the evaluation levels of the group model on blood circulation. *Sci & Educ*, 23, 1075-1099. (in Thai)
- OECD. (2013). *Education at a Glance 2013: OECD Indicators*. OECD Publishing, Paris.

ความฉลาดทางอารมณ์ของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา
ในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 3
และ สำนักงานส่งเสริมการศึกษาเอกชน ศึกษาธิการจังหวัดระยอง
Emotional Intelligence of Leadership of School Administrators
in the 21st Century Kalasin Primary Educational Service Area
Office 3 and Private Education Promotion Office Education
Department, Rayong Province

ณัฐพัชร วรพงศ์พัชร^{1*} เยาวลักษณ์ จิรายุ² ศุภาพิชญ์ ตีรยานามวงษ์³

Ntapat Worapongphat^{1*} Yaowalak Jirayu² Supaphit Tirayanawong³

^{1,3} ศูนย์ถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมชุมชน ผู้ประกอบการ การท่องเที่ยวและการศึกษา
และ สถาบันเทคโนโลยีภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สวรรณภูมิ และ สถาบันนวัตกรรมทางการศึกษา สมาคมส่งเสริมการศึกษาทางเลือก

Center for Knowledge Transfer, Technology, Community Innovation, Entrepreneurship, Tourism
and Education Eastern Institute of Technology Suvarnabhumi (EITS)
and Educational Innovation Institute Association for the Promotion of Alternative Education

*Corresponding author e-mail: dr.thiwat@gmail.com

(Received: 14 July 2023, Revised: 30 August 2023, Accepted: 4 September 2023)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาระดับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 3 และ สำนักงานส่งเสริมการศึกษเอกชน ศึกษาธิการจังหวัดระยอง 2. เปรียบเทียบระดับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 3 และ สำนักงานส่งเสริมการศึกษเอกชน ศึกษาธิการจังหวัดระยอง จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ระดับการศึกษา ขนาดของสถานศึกษา เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีเครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามที่ระดับความเชื่อมั่น 0.92 โดยมีกลุ่มตัวอย่าง/กลุ่มเป้าหมาย คือครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายแพรวาคำม่วง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 3 และครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษเอกชน ศึกษาธิการจังหวัดระยอง ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 307 คน และสุ่มโดยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม

มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบโดยการทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า

1) ระดับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายแพรวาคำม่วง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 3 และครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดระยอง ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2) ผลการเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายแพรวาคำม่วง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 3 และครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดระยอง จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน ระดับการศึกษา และขนาดโรงเรียน

คำสำคัญ: ความฉลาดทางอารมณ์, ศตวรรษที่ 21, ผู้บริหารสถานศึกษา

ABSTRACT

This research aims to: 1. Study the emotional intelligence level of administrators under the Kalasin Primary Educational Service Area Office 3 and the Private Education Promotion Office. Rayong Provincial Education Office 2. Compare the emotional intelligence level of administrators under the Kalasin Primary Educational Service Area Office 3 and the Private Education Promotion Office. Rayong Provincial Education Officer Classified by work experience Education level Size of the educational institution It is quantitative research. There is a research tool, including a questionnaire with a reliability estimate of 0.92, with a sample group/target group. Is a teacher who teaches in schools in the Praewa Kham Muang network group. Under the jurisdiction of the Kalasin Primary Educational Service Area Office 3 and teachers teaching in schools under the Office of Private Education Promotion Rayong Provincial Education Officer The sample size was determined using Krejcie and Morgan's table. The sample size was 307 people and randomly selected using stratified random sampling. (Proportional Stratified Random Sampling) and then take the data collected from the questionnaire and analyze it using descriptive statistics consisting of percentage, mean, and standard deviation. and compared by t-test.

The results showed that

1) The level of emotional intelligence of school administrators according to the opinions of teachers who practiced teaching in Praewa Khammuang network schools. Under the Office of Kalasin Primary Educational Service Area 3 and teachers who practice teaching in schools under the Office of Private Education. Education Department, Rayong Province Overall each side was at a high level.

2) The comparative results of emotional intelligence of school administrators according to the opinions of teachers who practice teaching in Praewa Kham Muang network schools. Under the Office of Kalasin Primary Educational Service Area 3 and teachers who practice teaching in schools under the Office of Private Education. Rayong Provincial Education Office is classified by work experience education level and school size

Keywords: Emotional Intelligence, 21st Century, School Administrators

บทนำ

การบริหารงานหรือการทำงานในปัจจุบัน ผู้บริหารต้องเผชิญหน้ากับกระแสความเปลี่ยนแปลงที่มีความผันผวนอยู่ตลอดเวลา มีความไม่แน่นอนเกิดขึ้นในการทำงานและก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ มากมาย (ปฐมวิทย์ วิธิรวาท, 2565). เพราะนอกจากจะต้องบริหารจัดการภายในสถานศึกษาเองแล้ว จะต้องประสานงานกับหน่วยงานหรือองค์กรอื่น นอกจากกระทรวงศึกษาธิการแล้วยังมีกระทรวงสาธารณสุข องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2545) มาตรา 39 เรื่อง กรกระจ่ายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการงบประมาณการบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง และ มาตรา 40 เรื่อง ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริม สนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชนผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนศิษย์เก่าและผู้ทรงคุณวุฒิ ที่จะเข้ามามีส่วนร่วมและความรับผิดชอบในเนื้องานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครู เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ซึ่งเป็นภาระหน้าที่หนักของผู้บริหาร (วิมล พลทะอินทร์, พนายุทธ เขยบาล, นวัตกรรม หอมสิน, 2564) ทำให้งานมีความซ้ำซ้อน ซับซ้อนมากมายในงานของสถานศึกษา อาจทำให้เกิดความเครียดต่อบุคลากรในสถานศึกษาได้โดยเฉพาะผู้บริหารและคณะครู การควบคุมอารมณ์จึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องควบคุมพฤติกรรม อารมณ์เพื่อไม่ให้แสดงความก้าวร้าวออกมาให้เห็นหากไม่สามารถบริหารจัดการกับอารมณ์และความรู้สึกของตนเองได้ย่อมส่งผลให้ประสิทธิภาพ

ของการบริหารงานต่ำลง (กนพร โพธิ์มณี, 2562, หน้า 1) อาจเกิดบรรยากาศความตึงเครียดในการทำงานของคณะครู ทำให้สุขภาพจิตและอาจรวมไปถึงสุขภาพกายของครูแย่ลงเกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่อผู้บริหาร เกิดอคติภายในใจ หากมีการสื่อสารในด้านที่ไม่ดีออกไปก็อาจเกิดผลเสียต่อภาพลักษณ์ของผู้บริหารโดยตรง

ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จนั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับความฉลาดทางด้านสติปัญญาเพียงอย่างเดียว แต่ยังต้องรู้จักใช้ความฉลาดทางอารมณ์ในการโน้มน้าวใจผู้อื่นให้ร่วมมือกันทำงานจนบรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการ จะทำให้องค์กรประสบผลสำเร็จได้ ความฉลาดทางอารมณ์จึงเป็นคุณลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งของผู้บริหารสถานศึกษา ในการรับรู้ถึงความต้องการของเพื่อนร่วมงาน การมองโลกเชิงบวก การควบคุมอารมณ์ (วรรณพร อยู่ชวน, กมลมาลย์ ไชยศิริธัญญา, ชวนชม ชินะตังกูร, 2563) มีเช่นนั้นอาจเกิดความคลางแคลงใจ ความไม่เชื่อมั่นในตัวผู้บริหารจนนำไปสู่ความแตกแยกในองค์กรได้

จากความสำคัญและปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญต่อการบริหารงานเป็นอย่างมาก ซึ่งจะส่งผลให้งานมีคุณภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่คาดหวังไว้ ผู้ศึกษาจึงได้ตัดสินใจที่จะทำการศึกษาระดับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อรับรู้และนำข้อมูลไปเป็นแนวทางพัฒนา เพิ่มประสิทธิภาพความสามารถในการบริหารของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 และ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบฯ ศึกษาธิการจังหวัดระยอง เพื่อเกิดประโยชน์ต่อการบริหารการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 3 และ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบฯ ศึกษาธิการจังหวัดระยอง
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 3 และ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบฯ ศึกษาธิการจังหวัดระยอง จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ระดับการศึกษา ขนาดของสถานศึกษา

การทบทวนวรรณกรรม

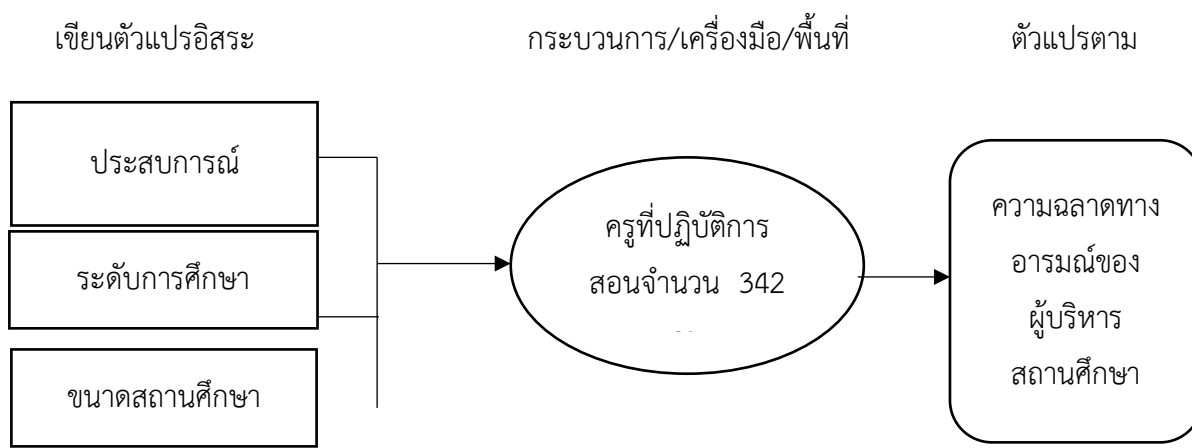
การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในกลุ่มเครือข่ายแพรวาคำม่วง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 และโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบฯ ศึกษาธิการจังหวัดระยอง ซึ่งผู้วิจัยได้นำกรอบแนวคิดจากการวิเคราะห์โดยการแจกแจงนับตัวแปรที่สนใจจากนักวิชาการและนักการศึกษา 8 ท่าน ได้แก่ Salovey and Mayer (1995); Goleman (2011) ซึ่งปรากฏไว้ในตารางที่

2.1 โดยผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ประสบการณ์การสอน วุฒิการศึกษาสูงสุด และขนาดของสถานศึกษา และกำหนดตัวแปรตาม ได้แก่ ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการตระหนักรู้อารมณ์ตนเอง 2) ด้านการจัดการอารมณ์ของตนเอง 3) ด้านการจูงใจตนเอง 4) ด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น 5) ด้านทักษะทางสังคม ตามกรอบแนวคิดสำหรับการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามแนวคิด/ทฤษฎีของ Salovey and Mayer (1995); Goleman (2011); ประกอบด้วย ประกอบด้วย 5 ด้าน โดยมีรายละเอียดดังนี้

แผนภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัย เชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ประกอบด้วย

1.1 ประชากร ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายแพรวาคำม่วง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 3 จำนวน 250 คน และครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบฯ ศึกษาธิการจังหวัดระยอง จำนวน 265 คน รวม 515 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายแพรวาคำม่วง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 3 และครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษากาฬสินธุ์เขต 3 และครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษากาฬสินธุ์เขต 3 ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ (Krejcie and Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 307 คน และสุ่มโดยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling)

2. เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถาม (Questionnaire ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะตรวจสอบรายการ (Checklist) สอบถามข้อมูลเท็จจริงเกี่ยวกับ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงานและขนาดโรงเรียนในสังกัดโรงเรียน ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูของครูในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 3 และ สำนักงานส่งเสริมการศึกษากาฬสินธุ์เขต 3 ศึกษาธิการจังหวัดระยอง เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาหาคุณภาพภาพของเครื่องมือ ได้แก่ 1) นำแบบสอบถามพบที่ปรึกษาและดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ 2) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาโดยหาค่าความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กับข้อคำถาม (Index of Item–Objective Congruence: IOC) (ลิวัน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543, น.249) พบว่ามีค่า IOC ระหว่าง 0.80–1.00 และ 3) การทดลองใช้เครื่องมือกับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด ซึ่งผลการประเมินมีอำนาจจำแนกระหว่าง 0.25–0.75 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีของ Cronbach (1951, p.274; อ่างในบุญชม ศรีสะอาด, 2558) ซึ่งผลการประเมินค่าความเชื่อมั่น 0.92

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือ เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มเป้าหมายและการใช้แบบสอบถาม 2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) คือ เป็นข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมเอกสารต่าง ๆ (Document Research) อาทิ หนังสือ ตำรา เอกสารวิชาการ งานวิจัย และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการแจกแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมทางสถิติการทดสอบค่า (t-test)

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการเปรียบเทียบโดยการทดสอบค่าที (t- test)

ผลการวิจัย

จากวัตถุประสงค์ที่ 1 ระดับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายแพรวาคำม่วง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 3

แสดงตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายแพรวาคำม่วง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 3 และครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบฯ ศึกษาธิการจังหวัดระยอง

(n = 307)

ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านการตระหนักรู้ตนเอง	4.09	0.47	มาก
2. ด้านการควบคุมอารมณ์ของตนเอง	4.03	0.41	มาก
3. ด้านการจูงใจตนเอง	3.96	0.41	มาก
4. ด้านการเข้าใจผู้อื่น	4.11	0.45	มาก
5. ด้านการมีทักษะทางสังคม	4.02	0.51	มาก
รวม	4.04	0.37	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายแพรวาคำม่วง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 3 และครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบฯ ศึกษาธิการจังหวัดระยอง ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปต่ำสุด ได้แก่ ด้านการเข้าใจผู้อื่น ด้านการตระหนักรู้ตนเอง ด้านการควบคุมอารมณ์ ด้านการมีทักษะทางสังคม ของตนเอง และด้านการจูงใจตนเองตามลำดับ

จากวัตถุประสงค์ที่ 2 ประสพการณ์สอนที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายแพรวาคำม่วง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 3 และโรงเรียนสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบฯ ศึกษาธิการจังหวัดระยอง

แสดงตารางที่ 2 เปรียบเทียบระดับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายแพรวาคำม่วง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 3 และครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดระยอง จำแนกตามประสบการณ์สอน

(n= 307)

ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหาร สถานศึกษา	น้อยกว่า 15 ปี		15 ปีขึ้นไป		t	Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการตระหนักรู้ตนเอง	4.11	0.47	4.03	0.46	1.29	0.197
2. ด้านการควบคุมอารมณ์ของตนเอง	4.03	0.41	3.99	0.41	0.65	0.517
3. ด้านความสามารถในการเข้าใจตนเอง	3.99	0.42	3.95	0.36	0.16	0.867
4. ด้านการเข้าใจผู้อื่น	4.13	0.44	4.04	0.46	1.46	0.146
5. ด้านการมีทักษะทางสังคม	4.03	0.53	3.99	0.44	.466	0.642
รวม	4.05	0.37	4.00	0.34	1.03	0.303

จากตาราง 2 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์สอนที่ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายแพรวาคำม่วง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 และโรงเรียนสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดระยอง ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

แสดงตารางที่ 3 เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในในกลุ่มเครือข่ายแพรวาคำม่วง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 3 และโรงเรียนสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดระยอง จำแนกตามระดับการศึกษา

(n= 307)

ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหาร สถานศึกษา	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t	Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการตระหนักรู้ตนเอง	4.09	0.46	4.11	0.49	0.32	0.750
2. ด้านการควบคุมอารมณ์ของตนเอง	4.02	0.41	4.03	0.43	0.17	0.862
	3.95	0.39	3.99	0.47	0.64	0.524

ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหาร สถานศึกษา	ปริญญาดรี		สูงกว่าปริญญาดรี		t	Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
3. ด้านความสามารถในการจูงใจ ตนเอง	4.10	0.44	4.13	0.45	0.35	0.721
4. ด้านการเข้าใจผู้อื่น	4.02	0.51	4.03	0.51	0.19	0.691
5. ด้านการมีทักษะทางสังคม						
รวม	4.06	0.37	4.08	0.39	0.40	0.691

จากตาราง 3 พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายแพรวาคำม่วง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 3 และโรงเรียนสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดระยอง ในภาพรวมและรายด้านพบว่าไม่แตกต่างกัน

แสดงตารางที่ 4 เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายแพรวาคำม่วง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 3 และครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดระยอง จำแนกตามขนาดโรงเรียน

(n = 307)

ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหาร สถานศึกษา	ขนาดเล็กและ ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่		T	Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการตระหนักรู้ตนเอง	4.17	0.49	4.05	0.45	2.24	.026
2. ด้านการควบคุมอารมณ์ของตนเอง	4.11	0.42	3.99	0.39	2.69	.007
3. ด้านความสามารถในการจูงใจตนเอง	4.06	0.45	3.92	0.39	3.09	.002
4. ด้านการเข้าใจผู้อื่น	4.18	0.46	4.07	0.43	2.27	.024
5. ด้านการมีทักษะทางสังคม	4.07	0.56	4.00	0.48	1.19	.233
รวม	4.11	0.39	4.00	0.35	2.74	.006

จากตาราง 4 พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายแพรวาคำม่วงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 3 และโรงเรียนสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดระยองจำแนกตามขนาดโรงเรียนในภาพรวม

แตกต่างกันและ รายด้านไม่แตกต่างกัน 3 ด้าน คือ ด้านการตระหนักรู้ตนเอง ด้านการเข้าใจผู้อื่น และ ด้านด้านการมีทักษะทางสังคม และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 จำนวน 2 ด้านคือ ด้านการควบคุมอารมณ์ของตนเอง และด้านการมีทักษะทางสังคม

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ระดับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายแพรวาคำม่วง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 3 และครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดระยอง ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปต่ำสุด ได้แก่ ด้านการเข้าใจผู้อื่น ด้านการตระหนักรู้ตนเอง ด้านการมีทักษะทางสังคม ด้านการควบคุมอารมณ์ของตนเอง และด้านการจูงใจตนเอง ตามลำดับ ผลวิจัยออกมาเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาเป็นตำแหน่งที่ต้องทำงานร่วมกับผู้อื่น และบริหารจัดการสิ่งต่าง ๆ การเข้าใจผู้อื่นจึงเป็นสิ่งสำคัญรวมไปถึงการรู้จักและเข้าใจอารมณ์ของตนเอง และการที่ผู้บริหารสถานศึกษาได้ฝึกอบรมการเป็นผู้นำจึงทำให้สามารถนำความรู้ความสามารถที่มีไปใช้ในการบริหาร ทำให้ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารอยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Goleman (1998) ที่กล่าวว่า บุคคลที่ตระหนักรู้ตนเองนั้น สามารถบริหารจัดการกับอารมณ์ของผู้อื่นได้อย่างประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับ (สุพรรณิ วิชกุล, 2563) ที่ได้กล่าวว่า ความตระหนักรู้ตนเองเป็นการรู้สถานะของตนเอง รู้คุณค่าของตนเอง ซึ่งจะ เป็นกระบวนการเริ่มต้นไปสู่ความสำเร็จ ถ้าหากผู้ใดไม่มีความตระหนักรู้ตนเอง ย่อมเกิดความกลัวและเผยถึงความอ่อนแอในตัวเอง ซึ่งสอดคล้องกับ (วันกิตติ ทินนิมิตร, เกษภา นกน้อย, สัญชัย ลั้งแทกุล, 2563) ที่กล่าวว่า การตระหนักรู้ตนเอง หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาที่รับรู้ และเข้าใจถึงความรู้สึกและความคิด อารมณ์ และความต้องการของตนเอง มีสติรู้เท่าทันความคิดความรู้สึกของตนเองและสามารถประเมินจุดเด่น จุดด้อยของตนเอง สามารถแยกแยะผลดีผลเสียในการปฏิบัติงาน และมีความมั่นใจในคุณค่าและความสามารถของตน ซึ่งสอดคล้องกับ (ธนนท์ชัย ฉัตรทอง, 2565) ได้ศึกษาวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ผลการวิจัยพบว่า ด้านการตระหนักรู้ตนเอง อยู่ในระดับมากเช่นกัน ผลการเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายแพรวาคำม่วง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 3 และครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดระยอง จำแนกตามตาม ประสบการณ์การสอนไม่แตกต่างกัน จำแนกตามขนาดโรงเรียน ในภาพรวมและราย

ด้าน ไม่แตกต่างกัน 3 ด้าน คือ ด้านการเข้าใจผู้อื่น ด้านการตระหนักรู้ตนเอง และด้านการมีทักษะทางสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จำนวน 2 ด้านคือ ด้านการควบคุมอารมณ์ของตนเอง และด้านความสามารถในการจูงใจตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ (วรรณพร อยู่ชวน, กมลมาลย์ ไชย ศิริธัญญา, ชวนชม ชินะตังกูร, 2563) ที่กล่าวว่า การเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น เป็นความสามารถในการเข้าใจที่มาหรือสาเหตุของอารมณ์และความรู้สึกของบุคคลอื่น มีทักษะการปฏิบัติตนต่อบุคคลอื่น ตามการตอบสนองทางอารมณ์ของบุคคลเหล่านั้น เช่นเดียวกับแนวคิดของ Salovey & Mayer 1997 อ้างถึงในนิดา แซ่ตั้ง, 2555) ที่ได้กล่าวว่า ความฉลาดทางอารมณ์ในด้านการรู้จักอารมณ์ของผู้อื่นการเข้าใจผู้อื่นว่าเป็นความเห็นอกเห็นใจรู้ความต้องการของผู้อื่น ซึ่งจะนำไปสู่การเข้าใจผู้อื่นและเป็นที่ยอมรับทางสังคม ซึ่งสอดคล้องกับ (วลัยพร ศรีรัตน์, ชนะตีก นิษานนท์, สุขุม เฉลยทรัพย์, 2565) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารจะต้องรู้สึกเห็นใจผู้อื่น เห็นอกเห็นใจเมื่อผู้ร่วมงานประสบปัญหา จะต้องรับฟังและสนับสนุนผู้ร่วมงานสามารถวิเคราะห์งานเพื่อมอบหมายงานให้สอดคล้องกับความสามารถของผู้ร่วมงานได้อย่างเหมาะสม ผลการวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับ (วันกิตติ ทินนิมิตร, เจษฎา นกน้อย, สัญชัย ลั้งแท้กุล, 2563) ได้ศึกษาวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพ การบริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ซึ่งสอดคล้องกับ (วิชญพงศ์ ไชยธิกุลโรจน์, ทิพย์พาพร มหาสินไพศาล, ทิวิธล์ มณี โชติ, 2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 5 ด้านการเข้าใจผู้อื่น ในภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

สรุป

สรุประดับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายแพรวาคำม่วง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 และครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษาเอกชน ศึกษาธิการจังหวัดระยอง ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปต่ำสุด ได้แก่ ด้านการเข้าใจผู้อื่น ด้านการตระหนักรู้ตนเอง ด้านการควบคุมอารมณ์ของตนเองด้านการมีทักษะทางสังคม และด้านความสามารถในการจูงใจตนเอง มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ผลการเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายแพรวาคำม่วง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 3 และครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษาเอกชน ศึกษาธิการจังหวัดระยอง จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน ระดับการศึกษา ไม่แตกต่างกัน และขนาดโรงเรียนไม่แตกต่างกัน 3 ด้าน คือ ด้านการเข้าใจผู้อื่น ด้านการตระหนักรู้ตนเอง และด้านการมีทักษะทางสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 จำนวน 2 ด้านคือ ด้านการควบคุมอารมณ์ของตนเอง และด้านความสามารถในการจูงใจตนเอง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 จากผลการวิจัยด้านการตระหนักรู้ตนเอง ที่พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความมั่นใจในความสามารถของตนเอง และแสดงออกได้อย่างสร้างสรรค์มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรวิเคราะห์ประเมินจุดแข็ง จุดอ่อน ของตนเองได้ตามความเป็นจริง เพื่อสร้างความเข้าใจในตนเอง รู้ลึกถึงต้องการและความสามารถรวมถึงทักษะที่ตนเองมีอยู่ ส่งผลให้เกิดความมั่นใจในตนเอง

1.2 จากผลการวิจัยด้านการเข้าใจผู้อื่น ที่พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเข้าใจและยอมรับความแตกต่างของผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายงานตามความแตกต่างของครูในสถานศึกษา ปรับเปลี่ยนหน้าที่การทำงานที่ครูรับผิดชอบให้สอดคล้องกับความสามารถและความถนัดของครูแต่ละคน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายแพรวาคำม่วง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 และในโรงเรียนสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษากอปรพื้นที่การศึกษาภาคตะวันออกเฉียง และควรทำการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความฉลาดทางอารมณ์กับประชากรอื่น เช่น บุคลากรทางการศึกษา นักเรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กนกพร โพธิมณี. (2562). การศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). จันทบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- กมลมาลย์ ไชยศิริธัญญา, ขวนชม ชินะดังกูร. (2563). ความฉลาดทางอารมณ์ใน ศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนอง. *วารสารวิจัยธรรมศึกษา*, 6(1), 190-204.
- ธนนท์ชัย ฉัตรทอง. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1. *วารสารการสอนสังคมศึกษา*, 4(1).
- บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. (2558). *พื้นฐานการวิจัยการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กาฬสินธุ์: ดักสลาการพิมพ์.
- ปฐมวิทย์ วิธรรพ. (2565). ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1. การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพะเยา.

- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543). *การวัดด้านจิตพิสัย*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน์.
- วลัยพร ศรีรัตน์, ชนะศึก นิชานนท์, สุขุม เฉลยทรัพย์. (2565). รูปแบบเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. *วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต*, 18(1), 37-54.
- วันกิตติ ทินนิมิตร, เจษฎา นกน้อย, สัญชัย ลั้งแท็กุล. (2563). ความฉลาดทางอารมณ์ภาวะผู้นำและการยอมรับความหลากหลายส่งผลต่อความสำเร็จในอาชีพของเจ้าหน้าที่ตำรวจใน 5 จังหวัดชายแดนใต้. *วารสารวิจัยวิชาการ*, 6(4), 239-256.
- วิษณุพงศ์ ไชยธิกุลโรจน์, ทิพย์พาพร มหาสินไพศาล, ทิวัธ มณี โชติ. (2564). ผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนาตัวบ่งชี้ความฉลาดทางอารมณ์และสังคม. *วารสารการวัดประเมินผลวิจัยและสถิติทางสังคมศาสตร์*, 2(1), 17-26
- วิมล พลทะอินทร์, พนายุทธ เขยบาล, นวัตร หอมสิน. (2564). ปัจจัยความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูตาม มาตรฐานวิชาชีพครูด้านการปฏิบัติงานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี*, 9(1), 125-125.
- วิโรจน์ นวรักษ์. (2562). บทบรรณาธิการ. *วารสารเศรษฐกิจและสังคม*, 56(2), 3.
- สุพรรณิ วิชกุล. (2563). ผลของโปรแกรม ทักษะชีวิตสำหรับนักเรียนอาชีวศึกษาต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนอาชีวศึกษาวิทยาลัย เทคนิคบางแสนจังหวัดชลบุรี. *วารสารศูนย์อนามัยที่ 9: วารสารส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม*, 17(3), 868-881.
- Goleman, D. (1995). *Emotional Intelligence*. New York : Bantam Books.
- Goleman, D. (1998). *Working with Emotional Intelligence*. New York : Bantam Books.
- Goleman, D. (2011). *Leadership : The Power of Emotional Intelligence*. Boston : More Than Sound.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D.W. (1970). Determining sample size for research activity. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Salovey, P., Mayer, J. D., Goldman, S. L., Turvey, C. and Palfai, T. P. (1995). *Emotional Attention, Clarity, and Repair : Explorind Emotional Intelligence Using the Trait Meta - Mood Scale. Emotion Disclosure and Health*. Washington: American Psychological.
- Yamane Taro. (1973). *Statistic: An introductory and lysis*. (2nd/ed). New York: Harpar and row.

แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรในกลุ่มโรงเรียนสหวิทยศึกษ อำเภอวิหารแดงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2

The Intentional Force in The Performance of Teachers and Personnel in The Group of Interdisciplinary Schools in Wihan Daeng District under The Office of Saraburi Primary Educational Service Area Office 2

สุกัญญา โพธิ์ศรี^{1*} ณฐาพัชร วรพงศ์พัชร²

Sukanya Phosri^{1*} Ntapat Worapongpat ²

¹ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี | Faculty of Education Bangkok Thonburi University

² ศูนย์ถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมชุมชน ผู้ประกอบการ การท่องเที่ยว และการศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีภาคตะวันออกแห่งสุวรรณภูมิ และ สถาบันนวัตกรรมทางการศึกษา สมาคมส่งเสริมการศึกษาทางเลือก

² Center for Knowledge Transfer, Technology, Community Innovation, Entrepreneurship, Tourism and Education

Eastern Institute of Technology Suvarnabhumi (EITS) And Educational Innovation Institute Association for the

Promotion of Alternative Education (EII)\

*Corresponding author e-mail: sukanya6886@gmail.com

(Received: 24 October 2022, Revised: 3 January 2023, Accepted: 3 January 2023)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาแรงจูงใจ จำแนกการทำงานการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรในกลุ่มโรงเรียนสหวิทยศึกษอำเภอวิหารแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระบุรีเขต 2 2) เพื่อศึกษาแรงจูงใจใน จำแนกระดับการศึกษาการทำงานการปฏิบัติงานของครูและบุคลากร ในกลุ่มโรงเรียนสหวิทยศึกษอำเภอวิหารแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระบุรีเขต 2 3) เพื่อศึกษาแรงจูงใจในจำแนกประสบการณ์การทำงานการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรในกลุ่มโรงเรียนสหวิทยศึกษอำเภอวิหารแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระบุรีเขต 2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูและบุคลากรในกลุ่มโรงเรียนสหวิทยศึกษอำเภอวิหารแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สระบุรีเขต 2 จำนวน 148 คน โดยในการเลือกกลุ่มตัวอย่างเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. พบว่าครูและบุคลากรที่มีช่วงเวลาในการปฏิบัติงานมากที่สุด คือ 1-5 ปี จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 53.84 ช่วงเวลา 5 - 10 ปี จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 23.08 ช่วงเวลา 10 ปี ขึ้นไปจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 23.08 ตามลำดับ

2. พบว่าใน ภาพรวมแล้ว ครูและบุคลากรที่มีระดับการศึกษา ระดับการศึกษา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆไม่แตกต่างกัน

3. พบว่าใน ภาพรวมแล้ว ครูและบุคลากรที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ต่างกันมีแรงจูงใจ ในการ ปฏิบัติงานโดยภาพรวมไม่แตกต่างกันและเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ครูที่มีประสบการณ์ใน การปฏิบัติงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: แรงจูงใจของครูและบุคลากร, การปฏิบัติงานของครูและบุคลากร, การศึกษาประถมศึกษา สาระบุรี

ABSTRACT

This research aims to 1) study the motivation Classification of work performance of teachers and personnel in the group of interdisciplinary schools, in Wihan Daeng District. under the Office of Saraburi Elementary Educational Service Area 2) to study the motivation for Classifying the level of education, work, and performance of teachers and personnel. in the group of interdisciplinary schools in Wihan Daeng District under the Office of Saraburi Elementary Educational Service Area Office 2 3) to study the motivation in classifying work experience and performance of teachers and personnel in the interdisciplinary school group of Wihan Daeng District. It was under the Office of Saraburi Primary Educational Service Area Office 2. The population and the sample were teachers and personnel in the Wiharn Daeng District Inter-School Group. under the Office of Educational Service Area, Saraburi District 2, totaling 148 people. The tool used in the research was a questionnaire. Statistics used in data analysis were percentage, mean, and standard deviation. The results showed that

1. It was found that teachers and personnel with the most period of work were 1-5 years, 80 people, representing 53.84%, during 5-10 years, 34 people, representing 23.08%, over 10 years. 34 people, representing 23.08 percent, respectively

2. It was found that, overall, teachers and personnel with education levels education level difference was statistically significant at the .05 level. Other aspects were not different.

3. It was found that overall, teachers and personnel with experience in the operation had different motivations for Overall performance, and when considering each

side found that Teachers with practical experience difference was statistically significant at the .05 level. Other aspects were not different.

Keywords: teacher and staff motivation, teacher and staff performance, Saraburi primary education

บทนำ

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาทักษะชีวิต เป็นแนวทางในการสร้างความเจริญก้าวหน้าให้กับสังคม เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้เรียนรู้ ได้พัฒนาความคิด ทักษะทั้งทางด้านการใช้ชีวิตและด้านอาชีพ สามารถรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ การจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคนใหม่คุณธรรม จริยธรรม สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างเป็นสุขนั้น ตามเจตนารมณ์ ในการปฏิรูปการศึกษาที่เน้นให้มีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไข ฉบับเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 39 บัญญัติให้กระทรวงศึกษาธิการ กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง (ธนวัฒน์ โพธิ์รัตน์, 2566)

สถานศึกษาเป็นองค์กรหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการผลักดันชาติให้ก้าวหน้า เป้าหมายหลักของสถานศึกษา คือ การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคมใน ภายหน้าได้ บุคคลที่มีผลในความสำเร็จของนักเรียน คือ บุคลากรทางการศึกษาไม่ว่าจะเป็นครูผู้สอน หรือ บุคลากรฝ่ายสนับสนุนทางการศึกษา ล้วนแล้วแต่มีความสำคัญยิ่งในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ดังนั้น จึงจำเป็นต้องสร้างแรงจูงใจ ให้เกิดความรู้สึกมีกำลังใจพร้อมที่จะถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ในแง่มุมต่างๆให้กับผู้เรียนได้อย่างเต็มที่ (อรุณรัตน์ สีหบุตรและ คณะ, 2566)

กลุ่มโรงเรียนสหวิทยศึกษาศำเภอวิหารแดง เป็นสถานศึกษาที่อยู่ในการดูแลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สระบุรีเขต 2 เป็นสถานศึกษาที่มุ่งเน้น ให้ผู้เรียน คิดเป็น คิดต่าง อย่างสร้างสรรค์ มีจำนวนครู บุคลากรทั้งหมดรวม 148 คน และพบว่าครูบางคนยังไม่สามารถ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การเรียนการสอนได้อย่างเต็มรูปแบบ เนื่องจากขาดแรงจูงใจ ปัจจัยเกื้อหนุน การเสริมแรงทางบวก หรือ แม้แต่เงื่อนไขในการมีใบประกอบวิชาชีพ ด้วยเหตุผลเหล่านี้จึงทำให้ครูบางคนรู้สึกท้อถอย หหมดกำลังใจในการทำงาน ผลงานที่ออกมาจึงขาดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล (ปรเมษฐ์ นามไพร, เสาวณี สิริสุขศิลป์, ภัทรวิทย์ วัฒนศัพท์. 2566) รวมทั้ง บางคนตัดสินใจ ลาออกทั้งๆที่ยังทำงานได้ไม่นานดังนั้นผู้วิจัย

จึงมีความสนใจที่จะศึกษาระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากร ของครูและบุคลากร ในกลุ่มโรงเรียนสหวิทยศึกษาศำเภอวิหารแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษา สาระบุรีเขต 2 ว่าแรงจูงใจอยู่ในระดับใด และแรงจูงใจในด้านใดที่มีครูให้ความสำคัญมากที่สุด เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้เป็นข้อมูลในการส่งเสริม ปรับปรุง แก้ไข และพัฒนา กระบวนการจัดการศึกษาเพื่อให้ครูเกิดความรู้สึกที่ดี และทุ่มเทความสามารถ ในการปฏิบัติงานให้มากที่สุด อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแรงจูงใจ จำแนกการทำงานการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรในกลุ่มโรงเรียนสหวิทยศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ สงขลาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สาระบุรี เขต 2
2. เพื่อศึกษาแรงจูงใจ จำแนกระดับการศึกษาการทำงานการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรในกลุ่มโรงเรียนสหวิทยศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ สงขลาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สาระบุรี เขต 2
3. เพื่อศึกษาแรงจูงใจในจำแนกประสบการณ์การทำงานการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรในกลุ่มโรงเรียนสหวิทยศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ สงขลาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สาระบุรี เขต 2

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามแนวคิด/ทฤษฎีการจูงใจของ Herzberg (Herzberg's motivation theory) 2 องค์ประกอบประกอบด้วยปัจจัยกระตุ้นและปัจจัยค้ำจุนโดยมีรายละเอียดดังปรากฏในภาพที่ 1 หน้า 36

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจโดยมีกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ครูและบุคลากร ในโรงเรียนโดยใช้ตารางของ Krejcie และ Morgan โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยการหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.80 – 1.00 และหาค่าความเชื่อมั่นใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.946 โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ 1. ข้อมูลส่วนบุคคล 2. เนื้อหาที่จะทำ วิจัย 3. ข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์สถิติด้วย T-test แบบ Independent และ ANOVA (One Way Analysis of Variance) สำหรับตัวแปร

ตัวแปรต้น

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบ

แบบสอบถาม

- 1) ตำแหน่งหน้าที่
- 2) ระดับการศึกษา
- 3) ประสบการณ์ในการทำงาน

ตัวแปรตาม

แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาในกลุ่มโรงเรียนสหวิทยศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สาระบุรีเขต 2

ตัวแปรที่ 1.ปัจจัยจูงใจ

- 1) ด้านความสำเร็จของงาน
- 2) การยอมรับนับถือ
- 3) ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ
- 4) ด้านความรับผิดชอบ
- 5) ด้านความก้าวหน้า

ตัวแปรที่ 2.ปัจจัยค้ำจุน

- 1) ด้านการบังคับบัญชา
- 2) ด้านสภาพแวดล้อมการทำงาน
- 3) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงาน
- 4) ด้านเงินเดือนและความมั่นคงในงาน
- 5) ด้านนโยบายและการบริหารองค์กร

บุคคลในการปฏิบัติงาน

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

1.ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษาในกลุ่มโรงเรียนอำเภอลือตาโหนดในสังกัดสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สาระบุรีเขต 2 จำนวน 148 คน

ตัวแปรต้น / ตัวแปรตาม

ตัวแปรต้น ได้แก่ ตำแหน่งหน้าที่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน

ตัวแปรตาม ได้แก่ 1) ด้านความสำเร็จของงาน 2) การยอมรับนับถือ 3) ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ 4) ด้านความรับผิดชอบ 5) ด้านความก้าวหน้า 6) ด้านการบังคับบัญชา 7) ด้านสภาพแวดล้อม

การทำงาน 8)ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงาน 9) ด้านเงินเดือนและความมั่นคงในงาน 10) ด้านนโยบายและการบริหารองค์กร

2. เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบด้วย 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในกลุ่มโรงเรียนอำเภอลือตาโหนด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ครอบคลุมทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านกายภาพ/สภาพแวดล้อม ด้านกิจกรรมพื้นฐานวิถีชีวิต ด้านการเรียนการสอน ด้านบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์ ด้านการบริหารจัดการ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert, 1967) โดยใช้เกณฑ์การพิจารณา 5 ระดับ

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในการคำนวณค่าทางสถิติดังกล่าว โดยอาศัยการคำนวณจากโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและขนาดของสถานศึกษาที่สังกัดวิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาแรงจูงใจกลุ่มโรงเรียนสหวิทยศึกษ อำเภอลือตาโหนด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมายเป็นช่วงคะแนน 5 ระดับ

3. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติพื้นฐาน 1. ร้อยละ(%) 2. ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) 3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of item objective Congruence: IOC)
2. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) 0.8

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานครูและบุคลากรทางการศึกษา กลุ่มโรงเรียนสหวิทยศึกษอำเภอลือตาโหนด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 จำแนกตามปัจจัย ส่วนบุคคลผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับแสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐาน และระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้ผลการวิเคราะห์มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาในกลุ่มโรงเรียนสหวิทยศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ สงขลาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2 จำแนกตำแหน่งหน้าที่การทำงาน

แหล่งความแปรปรวน	(X)	(S.D)	ระดับ
1. ท่านได้รับการเลื่อนตำแหน่งหรือยกระดับสถานะให้สูงขึ้นอย่างน่าพอใจ	4.37	0.37	มาก
2. ท่านได้รับการส่งเสริมพัฒนาความรู้จากตารางที่ 1 ระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาในกลุ่มความสามารถ และทักษะการทำงานจากการโรงเรียนสหวิทยศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ สงขลาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่การทำงาน พบว่าในภาพรวมแล้ว มี	4.25	0.44	มาก
อุปสรรคมากมาย งานหรือศึกษาต่อระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ซึ่งคิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.31 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.45	4.31	0.45	มาก
ตามลำดับ			

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาในกลุ่มโรงเรียนสหวิทยศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ สงขลาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2 จำแนกระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	(X)	(S.D)	ระดับ
1. ปริญญาตรี	4.37	0.37	มาก
2. สูงกว่าปริญญาตรี	4.25	0.44	มาก
โดยภาพรวม	4.31	0.45	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่าแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาในกลุ่มโรงเรียนสหวิทยศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ สงขลาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษาการปฏิบัติงานพบว่าใน ภาพรวมแล้ว ครูและบุคลากรที่มีระดับการศึกษา ต่างกันมีระดับแรงจูงใจในการ ปฏิบัติงานโดยภาพรวมไม่แตกต่างกันและเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ระดับการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา จำแนก
ประสบการณ์การทำงาน

แหล่งความแปรปรวน	(X)	(S.D)	ระดับ
1. 1 –5 ปี	4.37	0.37	มาก
2. 5 - 10 ปี	4.25	0.44	มาก
3. 10 ปีขึ้นไป	4.11	0.47	
โดยภาพรวม	4.24	0.42	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่าแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาในกลุ่มโรงเรียนสหวิทยศึกษามหาบัณฑิต จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงานพบว่าใน ภาพรวมแล้วครูและบุคลากรที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ต่างกันมีแรงจูงใจในการ ปฏิบัติงานโดยภาพรวมไม่แตกต่างกันและเมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

(1) แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรในกลุ่มโรงเรียนสหวิทยศึกษามหาบัณฑิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 2 ด้านความสำเร็จของงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูจะทำงานบรรลุวัตถุประสงค์ได้นั้นจะต้องเกิดจากความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน และความ ภาคภูมิใจในผลงาน สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการทำงานได้ดี (พชรดนัย มุกลี, วิจิต กำมันตะคุณ, 2566) จึงจะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้ ดังนั้น จุดมุ่งหมายที่ต้องการให้งานสำเร็จจะเป็นแรงผลักดันที่มีแรงขับเคลื่อน ให้สามารถทำงานได้ตลอดจนงานสำเร็จ และสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ (ศศิญา ทวีทรัพย์, พิมพ์ประภา อมรกิจบุญ, ธีรธรรม อมรกิจบุญ, 2566) ได้ศึกษาเหตุจูงใจในการศึกษาต่อ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าของนักเรียนเตรียมทหารผลการวิจัยพบว่าเหตุจูงใจ 6 ด้าน คือ ด้านลักษณะของสถาบัน ด้านสังคม ด้านเกียรติยศชื่อเสียง ด้านการประกอบอาชีพ ด้านความ สนใจของตนเอง ด้านการทำตามความต้องการของคนอื่น เป็นเหตุจูงใจในระดับมาก นักเรียน เตรียมทหารที่มีระดับ คะแนนเฉลี่ยสะสมต่างกัน ระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของ มารดา อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา รายได้ของครอบครัวหรือผู้ปกครองต่อเดือน และการ ได้รับความรู้เกี่ยวกับโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อโดยรวม ไม่แตกต่างกัน แต่มีเหตุจูงใจด้านความสนใจของตนเองแตกต่างกัน (พรชัย อินทร์ตาโคตร, พิมพ์อร สดเอี่ยม, 2566)

(2) แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรในกลุ่มโรงเรียนสหวิทยศึกษอำเภอเวียง
 แดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรีเขต 2 ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ โดยภาพรวมอยู่ใน
 ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็น เพราะสังคมของการยอมรับนับถือเป็นส่วนหนึ่งในการปฏิบัติงานร่วมกันของ
 ครูในการขับเคลื่อน งานต่างๆ ในโรงเรียน การทำงานย่อมมีผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานให้การ
 สนับสนุน และชื่น ชมผลงาน การเป็นที่ยอมรับนับถือย่อมส่งเสริมกำลังใจในการปฏิบัติงาน เนื่องจากมี
 แรงผลักดันให้เป็นที่ยอมรับกับผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ (ชญาณิศ ปวงกา
 วิ, อดุลย์ วังศรีคุณ, 2566) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในหลักสูตร ระดับ
 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูง (ปวส.) ของนักเรียน กรณีศึกษาวิทยาลัยพัฒนการธนบุรี ผลการศึกษา
 พบว่า คะแนนของ ความสำคัญทางด้านความพึงพอใจกับต้นทุนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับโอกาสในการ
 ตัดสินใจ เลือกศึกษาต่อในหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ที่วิทยาลัยพัฒนการ
 ธนบุรี เมื่อพิจารณาระดับความสำคัญของปัจจัยทั้งสองด้านพบว่า นักเรียนให้ความสำคัญกับปัจจัย
 ทางด้านความพึงพอใจมากที่สุด ได้แก่ ชื่อเสียงของสถานศึกษาที่เป็นที่รู้จัก มาอย่างยาวนานและ เป็น
 ของรัฐบาล รองลงมาได้แก่ ความชอบและความถนัดส่วนตัว รวมทั้งการชักชวน จากเพื่อน ตามลำดับ
 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ภัทรลลิต แนนอน, วัลลภา เกลิมวงศาเวช, 2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง
 องค์ประกอบของแรงจูงใจของครูในโรงเรียนสอนศาสนาในลอสแอนเจลิส พบว่า ปัจจัยที่เป็น
 แรงจูงใจคือ การได้รับความเจริญก้าวหน้าในงานรองลงมา ได้แก่ การได้รับการยอมรับนับถือ ผลสัมฤทธิ์
 ในงาน ข้อตกลงทางศาสนา ส่วนความ สัมพันธ์กับครูและนักเรียน ความสนับสนุนจาก ผู้ปกครองความ
 มั่นคงปลอดภัยและการขึ้นเงินเดือนไม่มีผลต่อแรงจูงใจของงาน การได้รับการ ยอมรับนับถือโอกาสที่จะ
 ก้าวหน้าและแรงจูงใจภายนอกได้แก่ นโยบายของเงินเดือนความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและสภาพการ
 ทำงาน มีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานเป็นอย่างมาก (กนก ทิพย์ สุขอนันต์ และ กนกกร ศิริสุข,
 2566)

(1.3) แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรในกลุ่มโรงเรียนสหวิทยศึกษอำเภอเวียง
 แดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรีเขต 2 ด้านลักษณะของงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับ
 มาก ทั้งนี้อาจ เป็นเพราะการเลือกคนให้ถูกกับลักษณะถือว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ควรอย่างยิ่ง เพราะเป็นการ
 เลือกเอา สิ่งที่ดีเด่นของครูมาใช้ในการปฏิบัติงาน ทำให้ครูเห็นถึงคุณค่าในตัวครู และการมีความคิด
 ริเริ่ม สร้างสรรค์ในการทำงานนั้นได้ดี และประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน ตลอดจนลักษณะของงาน
 นั้นต้องไม่เป็นอุปสรรคกับการปฏิบัติของครูที่ได้รับมอบหมาย ดังนั้น ลักษณะงานจึงมีความสำคัญอย่าง
 ยิ่งในการทำงานให้ลุล่วงไปด้วยดีอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ (ศิรินทร์ กล้าชุ่ม, อา
 ภรณ์ อินฟ้าแสง, ดวงตา สราญรมย์, 2566) ได้ศึกษาเรื่อง แรงจูงใจในการทำงานกับพฤติกรรม
 เป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรของ ครูโรงเรียนในเครือสารสาสน์ ผลการวิจัยพบว่า 1) แรงจูงใจในการ
 ทำงานของครูโรงเรียนในเครือ สารสาสน์ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับตาม

ค่าสัมประสิทธิ์ค่าความเชื่อมั่นจากมาก ไปน้อย ดังนี้ ด้านฐานะของอาชีพ ด้านความมั่นคงในงาน ด้านความสำเร็จในการทำงาน ด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน ด้านวิธีการปกครองบังคับบัญชา ด้านสภาพการทำงาน ด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ด้านความเป็นอยู่ส่วนตัว ด้านความ รับผิดชอบ ด้านนโยบายการบริหารองค์กร ด้านเงินเดือน ด้านความก้าวหน้าในงาน ด้านการ ได้รับ การยอมรับนับถือ และด้านโอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคต และ 2) พฤติกรรมการเป็น สมาชิกที่ดีขององค์กรของครูโรงเรียนในเครือ สารสาสน์ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านส่วนใหญ่อยู่ใน ระดับมากและระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับตาม ค่าสัมประสิทธิ์ค่าความเชื่อมั่นจากมากไปน้อย พบว่า อยู่ใน ระดับมาก 4 ด้าน คือ ด้านพฤติกรรมความสำนึกใน หน้าที่ ด้านพฤติกรรมทำให้ความ ช่วยเหลือ และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ (กัญณภัทร หุ่นสุวรรณ, 2566) ได้ศึกษามูลเหตุจูงใจนักเรียน ประกาศนียบัตร วิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมต่อการ ศึกษาต่อในระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม พบว่า มูลเหตุจูงใจในด้าน ความสนใจ และเหตุผลส่วนตัว และ ด้านลักษณะงาน อยู่ ในระดับมาก

ความคิดเห็นของครูและบุคลากรต่อการใช้อำนาจในการบริหารงานของ ผู้บริหารในกลุ่ม โรงเรียนสหวิทยศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2 ด้านอำนาจใน การให้รางวัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บังคับบัญชาเปิดโอกาสในการ ปฏิบัติงานอย่างเต็มที่แล้ว มีการชมเชยหรือให้รางวัลเพื่อเป็น กำลังใจในการทำคุณงามความดี และ ทำงานที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษา การเสริมแรง ด้วยการให้รางวัลของผู้บังคับบัญชามีผล ต่อเนื่องไปยังการสร้างขวัญกำลังใจ การเป็นที่ยอมรับนับ ถือด้วย อันแสดงถึงการเอาใจใส่ การสนใจ และดูแลผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเต็มที่ สอดคล้องกับ (นริศ บุญญานุพงศ์, ชวนีย์ พงศาพิชญ์, 2566) ได้ ทำการวิจัยเรื่อง องค์ประกอบที่มีผลกระทบต่อขวัญ ในการปฏิบัติงานของพนักงานโทรศัพท์ในประเทศ มาเลเซีย ผลการวิจัยพบว่า พนักงานไม่มีขวัญ ในการปฏิบัติงานด้านสภาพการปฏิบัติงาน ความมั่นคง ในอาชีพ ความเป็นอยู่ในชุมชน อัตราการ ปฏิบัติงาน เงินค่าตอบแทน สถานะของพนักงาน ความ ช่วยเหลือของพนักงาน และความพึงพอใจ ในการปฏิบัติงาน เปลี่ยนแปลงไปตามอายุ ประสบการณ์ การปฏิบัติงาน ตำแหน่งการงาน ระดับ งานที่ปฏิบัติและสภาพที่อยู่อาศัย และสอดคล้องกับงานวิจัย ของ (เกียรติศักดิ์ พลเดช, วิรัตน์ ธร รมมาภรณ์, ละมุล รอดขวัญ, 2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง หลักและ นโยบายที่มีผลต่อขวัญและกำลังใจ

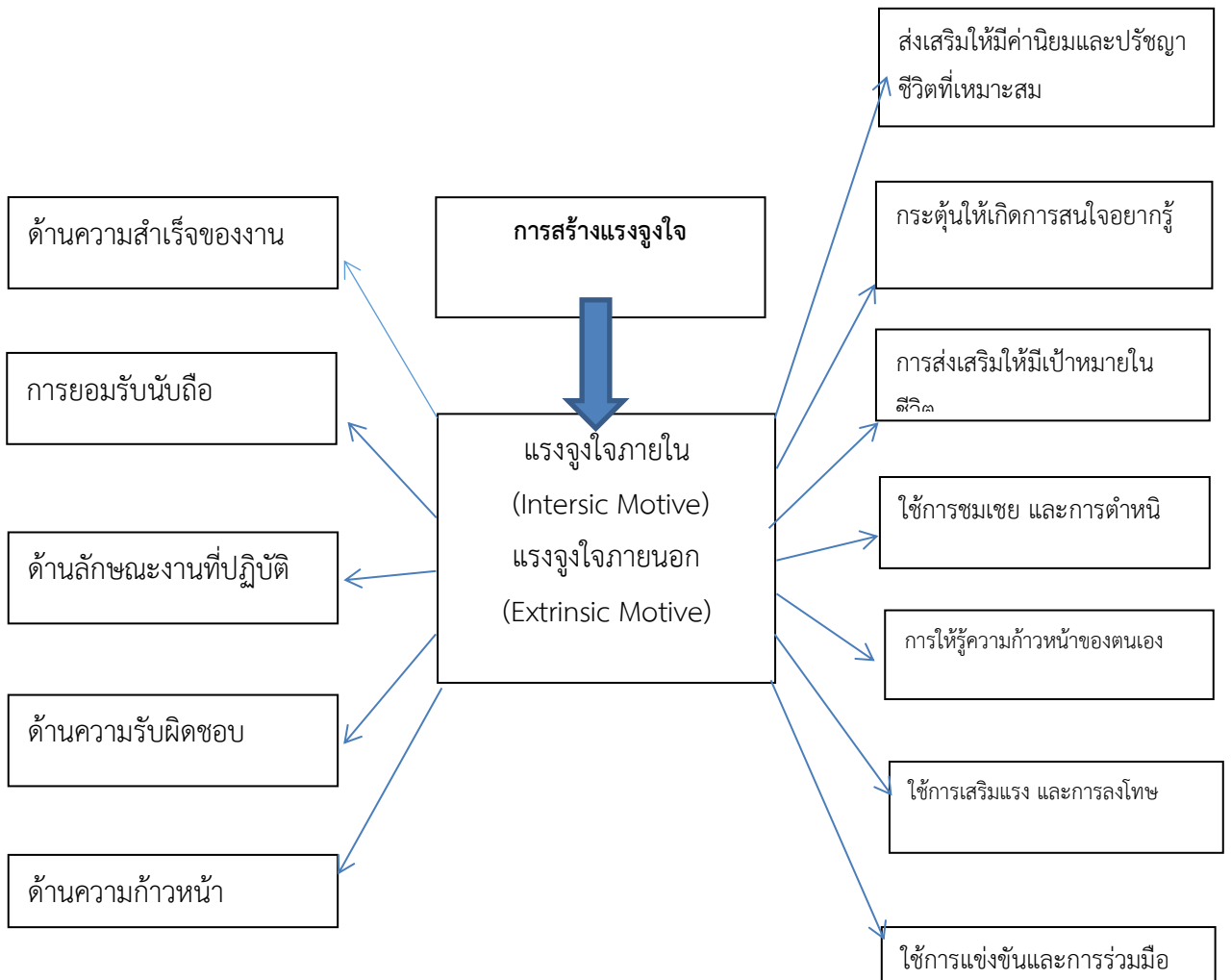
ในการปฏิบัติงาน ผลการวิจัยพบว่า การเปลี่ยนแปลงหลักและนโยบายในองค์การมี ความสัมพันธ์กับการเพิ่มความรู้สึกไม่มั่นคงในการปฏิบัติงาน ยิ่งองค์การมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง พนักงานจะ ยิ่งมีความรู้สึกไม่มั่นคงในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น เนื่องจากพนักงานรู้สึกว่าตนไม่สามารถ ควบคุม การเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นและจะรู้สึกวิตกกังวลต่อการเปลี่ยนแปลงมากขึ้นด้วย และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ (ปิยสุดา พะหลวง, & สุภาวดี ลาภเจริญ, 2565) ได้ทำการศึกษา เรื่อง

ลักษณะการทำงานและ แรงจูงใจส่วนบุคคล : กรณีศึกษาเชิงลึกภายในองค์กรในเมืองหนึ่งโบ พบว่า แรงจูงใจที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน ได้แก่ เงินเดือน สภาพแวดล้อมการทำงาน สวัสดิการ ระบบการจ่าย โบนัส นโยบายของบริษัท ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล หัวหน้างานที่ดี ความปลอดภัยในการทำงาน ความรู้สึกท้าทาย ความสำเร็จของงาน และความมีอิสระ มีผลต่อการปฏิบัติงานในเชิงบวก ซึ่งเชื่อว่าข้อค้นพบเหล่านี้ จะสามารถช่วยให้องค์กรในเมืองหนึ่งโบ สามารถนำข้อมูลการสร้าง แรงจูงใจเหล่านี้ไปปรับใช้กับ พนักงานในองค์กรได้เป็นอย่างดี (ทิวาวรรณ ราโซ, สมใจ ภูมิพันธุ์, 2566)

(1.5) ความคิดเห็นของครูและบุคลากรต่อการใช้อำนาจในการบริหารงานของ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนสหวิทยศึกษาศาอภิวินารแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรีเขต 2 ด้านอำนาจในการขู่บังคับ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ในการปฏิบัติงานของครูที่มีการทุ่มเทปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอและมีการพัฒนาทางด้านการทำงาน ส่งผลให้ครูได้รับความก้าวหน้าในตำแหน่งงานด้วยความรู้ความสามารถของครู สร้างความภูมิใจให้กับตนเอง ในมุมกลับกันการใช้อำนาจในการขู่บังคับยังส่งผลให้ครูไม่ปฏิบัติออกนอกทางที่มีการ กำหนด ตลอดจนดำรงความถูกต้องและความยุติธรรมในวิชาชีพของตนเองต่อไป สอดคล้องกับ งานวิจัยของ Manlee, F. ได้ทำการวิจัยขวัญของบุคลากรในการปฏิบัติงาน ผลการวิจัยพบว่า การใช้นโยบายในการปลดพนักงาน และการลดค่าใช้จ่ายขององค์กร จะส่งผล กระทบต่อขวัญและความรู้สึกไม่มั่นคงในการปฏิบัติงานและการขาดงาน พนักงานที่รับรู้ว่าการยังดำเนินการใช้นโยบายปลดพนักงานต่อไปจะมีความรู้สึกไม่มั่นคงในการปฏิบัติงานสูงขึ้น และมีอัตราการขาดงานเพิ่มขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ธนวัฒน์ โพธิ์ธิด, 2566).ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ของครูต่อพฤติกรรมผู้นำ ของผู้บริหารสถานศึกษาและระดับ แรงจูงใจในการทำงาน จุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ของครูต่อภาวะผู้นำของผู้บริหาร และภาวะผู้นำ แบบกิจสัมพันธ์และมิตรสัมพันธ์ของผู้บริหารกับแรงจูงใจทางสังคม ของครูระดับประถมศึกษา (นพพัชญ์ ฉิดจันทร์, 2565) ผลการวิจัยพบว่า 1) มีความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจภายในและ แรงจูงใจภายนอก และพฤติกรรมผู้นำแบบกิจสัมพันธ์และมิตรสัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา และอายุของครู และประสบการณ์ในการทำงาน 2) รูปแบบที่เหมาะสมที่สุดของแรงจูงใจภายนอกเต็มรูปแบบ คือ พฤติกรรมผู้นำแบบมิตรสัมพันธ์ และ 3) รูปแบบที่เหมาะสมที่สุดของแรงจูงใจภายในเต็มรูปแบบ คือ พฤติกรรมผู้นำแบบกิจสัมพันธ์จาก (อุทัยวรรณ เทนสุนา, กัญญ์รัช การย์เลิศอมรศักดิ์, 2566) การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำที่หลากหลาย ซึ่ง ผลการวิจัยมีความแตกต่างกันไป พอสรุปได้ว่า ผู้บริหารจะต้องปรับปรุงและพัฒนาพฤติกรรมของ ตนเองอยู่เสมอ ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ เพื่อส่งผลดีต่อการบริหารงานต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์องค์การของตนเอง เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการตัดสินใจในการวางแผนที่จะ ปรับเปลี่ยนกระบวนการบริหารให้เหมาะสมกับองค์กรของตนเองได้ทุกสถานการณ์เช่นเดียวกับ

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ภาพที่ 2 รูปแบบแรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงาน

จากภาพที่ 2 แสดงให้เห็นว่า แรงจูงใจมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงาน หน่วยงานหรือองค์กรจะประสบผลสำเร็จในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพต้องอาศัยปัจจัย หลายประการโดยเฉพาะแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ที่จะทำใ้บุคคลเกิดแรงกระตุ้นในการปฏิบัติงาน ได้ประสบผลสำเร็จ ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจไว้หลายประการแรงจูงใจในการปฏิบัติงานและผลการปฏิบัติงานจะมีความสัมพันธ์กันในทางบวก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่างานที่ปฏิบัตินั้น ทำใ้บุคคลได้รับการตอบสนอง ความต้องการ ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้เกิดความสมบูรณ์ของชีวิต มากน้อยเพียงใด คือสิ่งที่ผู้บริหารต้องคำนึงและจัดใ้ส่วนนั้นก็คือ องค์ประกอบต่างๆที่มีส่วนร่วมในการสร้าง

แรงจูงใจใน การทำงาน องค์กรใดถ้าผู้ปฏิบัติงานมีความรักและความพอใจในการปฏิบัติงาน ก็จะทำให้เกิดความร่วมมือ ร่วมใจ เกิดแรงศรัทธาและเชื่อมั่นในงานทำนั้น ก็จะสามารถดำเนินงานไป อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุป

สรุปในภาพรวมของบทความ พบว่า “แรงจูงใจที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน” ความต้องการพื้นฐานของ บุคลากรในองค์กรตลอดจนเป้าหมายในการทำงานมีความ แตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล ขณะเดียวกันแต่ละองค์กรก็มี ศักยภาพในการตอบสนองต่อความต้องการของบุคลากรได้ แตกต่างกันไป ผู้บริหารในองค์กรจึงต้องมีความเข้าใจต่อ พฤติกรรมบางอย่างที่บุคลากรแสดงออกมา การสร้าง แรงจูงใจเพื่อให้อุบัติการเกิดความพึงพอใจ (Job Satisfaction) และแสดงพฤติกรรมการทำงาน สิ่งทีถือว่า เป็นหัวใจที่จะขับเคลื่อนก็คือแรงจูงใจซึ่งเปรียบเหมือนไฟ ในการทำงานที่พร้อมจะปะทุออกมา แสดงเป็นพฤติกรรม เชิงบวกในการทำงานที่จะสร้างประโยชน์ให้กับองค์กร หาก ไฟนี้จุดติดเมื่อใด เปรียบเสมือนไฟเป็นแรงจูงใจ ถ้ายังมี แรงจูงใจมากขึ้นเท่าใดจะทำให้การปฏิบัติงาน มี ประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น การมีแรงจูงใจจะที่ดีนั้นเสมือนเป็น การให้รางวัลเพื่อกระตุ้นให้บุคลากรมี พฤติกรรมการทำงาน ที่ตอบสนองที่ดี โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญของการให้รางวัล เพื่อให้เกิดความตื่นตัว ที่จะพัฒนาศักยภาพและบรรลุ เป้าหมายสูงสุด ตามมาตรฐานการทำงานที่องค์กรกำหนด ซึ่งผู้บริหารจึง ต้องให้ความสำคัญในการให้ความสำคัญของการออกแบบงานเพื่อแรงจูงใจ (Designing Motivation Jobs) เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมการทำงานที่ดี เช่น การให้รางวัล เช่น เงินเดือน ค่าล่วงเวลา โบนัส หรือ จะเป็นการเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น ทำให้ผู้ปฏิบัติงานนั้น เกิดความภูมิใจกับงานที่ตนเองทำ อยู่เพื่อจะตอบสนอง ความต้องการทั้ง “คน” “องค์กร” ให้เหมาะสมต่อความ ต้องการทั้งนายจ้าง และ ลูกจ้าง ให้เกิดความร่วมมือร่วมใจ ในการดำเนินงาน เพื่อให้บุคลากรเกิดความความพึงพอใจที่มีต่อ องค์กร ให้มีความรักในงานและผูกพันต่อองค์กรและ ต่องาน เปรียบเสมือนเป็นบ้านหลังที่สอง ย่อมทำให้ ประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากรอย่างสูงสุด และส่งผล ต่อความเจริญก้าวหน้า มั่นคงของ องค์กรอย่างยั่งยืนดังนั้นในการสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นกับบุคลากร สุดท้ายแล้วองค์กรย่อมต้องได้รับความสำเร็จด้วยเช่นกัน หากองค์กรไม่ประสบความสำเร็จนั้นหมายถึงแนวทางของ การบริหารด้าน แรงจูงใจที่นำมาใช้ไม่เหมาะสม ไม่สามารถ ส่งเสริมให้บุคลากรเกิดความรู้สึกที่จะปฏิบัติงานให้กับ องค์กรจนนำไปสู่ความสำเร็จทางธุรกิจที่เกิดขึ้นได้จริง เพื่อให้้องค์กรสามารถปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมาย อย่างมีประสิทธิภาพ จึงต้องมีการพัฒนาทั้งบุคลากรให้เหมาะสม ตามบทบาทหน้าที่และองค์กรควร เอาใจใส่บุคลากร เพื่อสร้างทัศนคติการทำงานที่ดีต่อองค์กร อันจะส่งผลต่อ การพัฒนาองค์กรได้อย่าง เหมาะสม ดังเช่น ทฤษฎีของ Herzberg (1959) เป็นแนวทางในการสร้างแรงจูงใจ เพื่อให้เป็นพลังไปสู่ ความสำเร็จย่อมส่งผลให้ประสิทธิภาพ การทำงานของบุคลากรเพิ่มมากขึ้นเป็นผลสำเร็จของ องค์กร

ในด้านคุณค่าและมูลค่าได้ องค์ประกอบของประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ดังเช่น ทฤษฎีของ Peterson & Plowman (1989) ให้มีลักษณะ เกิดการสูญเสียทรัพยากรให้สูญเปล่าน้อยที่สุด ทั้งประสิทธิภาพของบุคคล และประสิทธิภาพขององค์กร เพื่อการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

- 1) ด้านความสำเร็จของงาน จากการวิจัยพบว่า ครูมีความพอใจและภูมิใจในผลงาน การปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยที่ต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารควรมีการวิธีการเสริมสร้างแรงจูงใจในการทำงาน โดยการให้รางวัลหรือคำชมเชยในการทำงานของครู เพื่อสร้างความภาคภูมิใจให้กับครู
- 2) ด้านการได้การยอมรับนับถือ จากการวิจัยพบว่า ครูมักถูกกล่าวถึงและถูกยกย่อง ให้เป็นตัวอย่างที่ดีในการปฏิบัติงาน ค่าเฉลี่ยที่ต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารควรส่งเสริมภาวะทางสังคม การมีส่วนร่วมในชุมชน การมีบทบาทในสังคม จนสังคมเกิดความยอมรับนับถือครู เพื่อส่งเสริมให้ครูมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น
- 3) ด้านลักษณะของงาน จากการวิจัยพบว่า ครูสามารถทำงานได้ตั้งแต่ต้นจนจบได้ลำพังแต่ผู้เดียว ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรให้คำแนะนำในการทำงาน และคอยสนับสนุน ในด้านต่างๆ ให้ครูเพื่ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน
- 4) ด้านความรับผิดชอบ จากการวิจัยพบว่า ครูพอใจที่ได้ใช้ความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานที่หลากหลาย ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครูได้แสดง ศักยภาพของตนเองในการทำงานให้มากที่สุด เพื่อจูงใจให้ครูแสดงความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน
- 5) ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งงาน จากการวิจัยพบว่า ผู้บริหารให้โอกาสและ สนับสนุน การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ค่าเฉลี่ยน้อยสุด ดังนั้น ผู้บริหารควรส่งเสริมความก้าวหน้า ของครูโดยการส่งเสริมครูไปเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนาเพื่อให้ครูพัฒนาตนเองจนเกิด ความก้าวหน้าในตำแหน่งงาน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรในกลุ่มโรงเรียนสหวิทยศึกษามหาบัณฑิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2 เชิงคุณภาพ เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้มาใช้ในการ แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูต่อไป
- 2) ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรในกลุ่มโรงเรียนสหวิทยศึกษามหาบัณฑิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2

สระบุรีเขต 2 เพื่อค้นหาปัจจัยที่ส่งผลต่อ แรงจูงใจการปฏิบัติงานของครู จากนั้นนำปัจจัยที่ได้ไปพัฒนาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กนกทิพย์ สุขอนันต์, กนกกร ศิริสุข. (2566). ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจใน การปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. *วารสารทัศนมิติทางการศึกษา*, 1(2), 62-76.
- กัญณภัทร พุ่มสุวรรณ. (2566). แรงจูงใจที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานด้านบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียน รู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี. *วารสารนิสิตวัง*, 25(1), 83-91.
- เกียรติกศักดิ์ พลเดช, วิรัตน์ ธรรมาภรณ์, ละมุล รอดขวัญ. (2566). ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะต่อการใช้อำนาจของผู้ บริหารโรงเรียนกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรังเขต 2. *วารสารสหวิทยาการและการจัดการร่วมสมัย*, 2(2), 33-48.
- ชญานิศ ปวงกาวิ, อุดลย วังศรีคุณ. (2566). การศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรสังกัดสถาบันการ อาชีวศึกษาเกษตรภาคเหนือ. *วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ มจร วิทยาเขตแพร่*, 8(2), 38-49.
- ทิวาวรรณ ราโช, สมใจ ภูมิพันธุ์. (2566). การใช้อำนาจของผู้บริหารที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด*, 17(1), 208-220.
- ธนวัฒน์ โพธิ์รัชต์. (2566). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย*, 7(2), 619-630.
- ธนวัฒน์ โพธิ์รัชต์. (2566). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย*, 7(2), 619-630.
- นริศ บุญญานพวงศ์, ชวนีย์ พงศาพิชญ์. (2566). การรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรและแรงจูงใจภายในที่พยากรณ์ต่อ ประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราชเขต 4. In รายงานการประชุม Graduate School Conference (Vol. 5, No. 1, pp. 473-482).

- นพพัชญ์ ฉีดจันทร์. (2565). การบริหารงานบุคคลกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 8. วารสารวิชาการสถาบันพัฒนาพระวิทยากร, 5(1), 133-146.
- ปรเมษฐ นามไพร, เสาวณี สิริสุขศิลป์, ภัทรวุฒิ วัฒนศัพท์. (2566). โมเดลสมการโครงสร้างการบริหารสถานศึกษาในวิถิปกติ ใหม่ที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา. วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ, 16(1), 50-69.
- พชรณัย มุลาธิ, วิชิต กำมันตะคุณ. (2566). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถาน ศึกษา กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด, 17(1), 33-46.
- พรชัย อินทร์ตาโคตร, พิมพอร สดเอี่ยม. (2566). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กับแรง จูงใจในการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเลย. วารสารวิชาการรัตนบุคย์, 5(1), 423-437.
- ภัทรลลี แนนอน, วลลภา เฉลิมวงศาเวช. (2566). แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2. วารสารวิจัยวิชาการ, 6(3), 109-120.
- มุกกรินทร์ กันเขตวิทย์, วัฒนา จินดาวัฒน์. (2566). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่21ที่ ส่งผลต่อแรงจูงใจใน การปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 1. วารสารสถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ (สาขามนุษย์สังคมศาสตร์, 9(1), 186-198.
- วรพร ปายะนันท์, อุไรวรรณ บัวเจริญ. (2566). แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรกลุ่ม ระดับประถมศึกษา อำเภอเมืองตากจังหวัดตาก. วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรม ท้องถิ่น, 9(6), 154-164.
- ศศิญา ทวีทรัพย์, พิมพประภา อมรกิจภิญโญ, ธัญธรณ์ อมรกิจภิญโญ. (2566). ปัจจัยที่ส่งผลต่อ แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาระดับ ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1. Journal of Modern Learning Development, 8(7), 156-171.
- ศิรินทร์ กล้าชุ่ม, อาภรณ์ อินฟ้าแสง, ดวงตา สราญรัมย์. (2566). ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใน การปฏิบัติงาน และความผูกพันต่อองค์กรของนักบัญชีในสำนักงานบัญชีในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล. วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล, 9(2), 137-146.
- อรุณรัตน์ สีบุตร และ คณะ. (2566). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหาร สถานศึกษา กับแรง จูงใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามสวาย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 3. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการ
จัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น, 20(1), 143-161.

อุทัยวรรณ เทนสุนา, กัญญ์รัชการย์ เลิศอมรศักดิ์. (2566). การสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู
สายงานการ สอนที่มีประสิทธิภาพ. In การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ครั้งที่ 5; 3 เมษายน 2566; กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2

The Use of Information Technology for Academic Administration Saraburi Primary Educational Service Area Office 2

อภิสิทธิ์ ทูริยานนท์^{1*} ณฐาพัชร วรพงศ์พัชร²

Apisit Thuriyanon^{1*} Ntapat Worapongpat²

^{1,2}ศูนย์ถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมชุมชน ผู้ประกอบการ การท่องเที่ยว และการศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีภาคตะวันออกแห่งสุวรรณภูมิ และสถาบันนวัตกรรมทางการศึกษา สมาคมส่งเสริมการศึกษาทางเลือก

Center for Knowledge Transfer, Technology, Community Innovation, Entrepreneurship, Tourism and Education

Eastern Institute of Technology Suvarnabhumi (EITS)

And Educational Innovation Institute Association for the Promotion of Alternative Education

*Corresponding author e-mail: gunnctm@gmail.com

(Received: 14 July 2023, Revised: 27 August 2023, Accepted: 6 September 2023)

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2) เพื่อเปรียบเทียบการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำแนกตามการประเมินของข้าราชการครู ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน และ 3) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในครั้งนี้ คือ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำนวน 300 คน และการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ครั้งนี้ คือ หัวหน้าฝ่ายวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำนวนทั้งสิ้น 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์เนื้อหา และการทดสอบค่าที (Independent Sample t-test) ผลการวิจัยพบว่า 1. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2. ข้าราชการครูที่มีระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงานต่างกันจะมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2 แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3. ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

มีข้อมูลที่จะเฝ้าระวังและเสี่ยงต่อการถูกโจมตีทางไซเบอร์เป็นสิ่งสำคัญสำหรับฝ่ายบริหารเพื่อให้แน่ใจว่ามีมาตรการที่เหมาะสม

คำสำคัญ: การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ, การบริหารงานวิชาการ, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ABSTRACT

This article has the objectives 1) to study the use of information technology for academic administration. Saraburi Primary Educational Service Area Office 2) to compare the use of information technology for academic administration. Saraburi Primary Educational Service Area Office 2 classified by the evaluation of teacher civil servants' education level and work experience, and 3) to suggest ways to develop the use of information technology for academic administration. Saraburi Primary Educational Service Area Office 2 was a mixed research consisting of quantitative and qualitative research. The sample used in this study was 300 teacher civil servants under the Saraburi Primary Educational Service Area Office 2, totaling 300 people and qualitative research. The informant in this interview is the head of the academic department. The subjects were 10 students under Saraburi Primary Educational Service Area Office 2. The instrument used for data collection was a questionnaire. and interview form The statistics used in the analysis were number, percentage, mean, and standard deviation. content analysis and Independent Sample t-test. The results showed that 1. The overall use of information technology for academic administration in Saraburi Primary Educational Service Area Office 2 was at a high level. 3. The information technology system had different educational levels and working experiences in using information technology for academic administration in Saraburi Primary Educational Service Area Office 2 at the statistical significance level of .05. sensitive and vulnerable to cyberattacks, it is important for management to ensure that appropriate measures are taken.

Keywords: Information Technology Use, Academic Administration, Educational Service Area Office

บทนำ

ปัจจุบันความเจริญของเทคโนโลยีสารสนเทศได้มีบทบาทที่สำคัญต่อชีวิตและสังคมของมนุษย์ เทคโนโลยีสารสนเทศได้สร้างการเปลี่ยนแปลงและโอกาสให้แก่องค์กร เช่นเปลี่ยนโครงสร้างความสัมพันธ์และการแข่งขันในอุตสาหกรรม ปรับโครงสร้างการดำเนินงานขององค์กรเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและบริการ เนื่องจากเทคโนโลยีสารสนเทศก่อให้เกิดรูปแบบใหม่ในการติดต่อสื่อสารและมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทำให้มีการพัฒนาและกระจายตัวของภูมิปัญญาเป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์โดยตรงต่อการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของประเทศให้รู้จักคิดรู้จักทำรู้จักแก้ปัญหาตลอดจนรู้จักใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และสิ้นเปลืองน้อยที่สุด (พิพัฒน์พงศ์ ม่วงกล้า และพิมลพรรณ เพชรสมบัติ, 2564) ซึ่งสังเกตได้จากสิ่งของต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว ซึ่งส่วนมากจะถูกควบคุมระบบของการทำงานด้วยระบบคอมพิวเตอร์ จึงไม่สามารถปฏิเสธได้เลยว่าชีวิตประจำวันของมนุษย์นั้นไม่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศ ความก้าวหน้าในด้านเทคโนโลยีเหล่านี้มีความเกี่ยวข้องและผลกระทบต่อมนุษย์รอบด้านไม่ว่าจะเป็นด้านการทำงาน ด้านธุรกิจ ด้านความบันเทิง ด้านการวิจัยและพัฒนา รวมถึงด้านการศึกษาอีกด้วย (พรรัชชล ไตรพิริยะ, 2560)

เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทอย่างมากในปัจจุบันทางรัฐบาลจึงให้ความสำคัญกับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาประเทศในทุกด้านโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการศึกษา การบริหารจัดการจึงถือเป็นสิ่งที่จำเป็นที่ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาทุกระดับจะต้องนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการวางแผนการตัดสินใจ ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (2560 - 2565) แผนการพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 และยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการจัดการศึกษาที่มีมาตรฐานเชื่อมโยง และเข้าถึงได้ (ทรงศักดิ์ มะโฮงคำ, 2564) ดังนั้น การขับเคลื่อนปฏิรูปการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้จำเป็นต้องมีการบริหารจัดการจะช่วยปฏิรูปการศึกษาของประเทศ โดยจะช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล รวมทั้งการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาแก่ผู้เรียน และประชาชนทุกคนเพื่อให้การศึกษาเป็นรากฐานในการพัฒนาประเทศให้มั่นคง และยั่งยืนตามนโยบายของรัฐบาล (รสสุคนธ์ มั่นคง และคณะ, 2565)

การศึกษานั้นมีความสำคัญที่สุดโดยผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อน คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จทางด้านการจัดการศึกษานั้น องค์ประกอบสำคัญที่สุดของความสำเร็จในอันดับต้น ๆ คือ การบริหารของผู้บริหารโรงเรียนซึ่งจะแสดงออกกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้เกิดการยอมรับและปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บริหารด้วยความพึงพอใจ ทำให้งานบรรลุวัตถุประสงค์รวมถึงเป้าหมายที่ได้วางไว้ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญา มีความรู้ คุณธรรมจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขให้สอดคล้องกับความรู้ความสามารถความรับผิดชอบและความต้องการ

ของบุคลากรในโรงเรียน ผู้บริหารที่จะต้องแสดงพฤติกรรมการบริหารที่กระตุ้นให้บุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติงานให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพ (นพดล อารมณรัตน์, 2560)

การจัดการศึกษาจะส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะสถานศึกษามีหน้าที่หลักในการจัดการศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากงานวิชาการจะเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพทางการศึกษาและมาตรฐานโรงเรียน โดยมีหลักสูตรเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดของงานวิชาการที่ใช้กำกับกับการจัดระบบการทำงาน of โรงเรียนและใช้กำกับกระบวนการดำเนินงานในส่วนต่าง ๆ ของโรงเรียนให้ตอบสนอง และสนับสนุนการทำงานวิชาการของสถานศึกษาคือให้ผลิตผลที่มีคุณภาพได้คนดีที่เป็นคนสมบูรณ์ งานวิชาการจึงกลายเป็นงานที่เป็นศูนย์กลางของสถานศึกษาครอบคลุมสถานศึกษาทั้งระบบ ดังนั้น สถานศึกษาใดที่งานวิชาการก้าวหน้าสถานศึกษานั้นมักจะมีชื่อเสียงเป็นที่นิยมและเป็นที่ยอมรับ ส่วนสถานศึกษาใดงานวิชาการล้าหลังอ่อนด้อยสถานศึกษานั้นจะไม่เป็นที่นิยมขาดศรัทธาและไม่เป็นที่ยอมรับ (จงกล ภูเทียน, 2560) แต่สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันสถานศึกษายังได้ให้ความสำคัญกับงานวิชาการที่ประกอบไปด้วย ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการวางแผนด้านวิชาการเท่าที่ควร ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่างานด้านอื่น ๆ อาจจะเป็นรูปธรรมและเห็นผลได้ง่ายกว่าในทางปฏิบัติ หรืองานการเงินและธุรการ เป็นสิ่งที่เกิดข้อผิดพลาดไม่ได้ ดังนั้นผู้บริหารจะต้องระมัดระวังเป็นพิเศษ (อังคณา นาร์ตัน, 2560)

การนำเทคโนโลยีการศึกษามาใช้ในการแก้ปัญหาและการเพิ่มพูนประสิทธิภาพการสอน ส่วนใหญ่จะเป็นการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการวางแผนต่าง ๆ และการพิมพ์เอกสารรวมทั้งใช้ในการประมวลผลเพื่อจัดระบบข้อมูลในการบริหารงานวิชาการการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดทำตารางสอน การจัดทำข้อสอบ ทำสถิติต่าง ๆ เกี่ยวกับด้านวิชาการ ซึ่งการดำเนินงานสถานศึกษาส่วนใหญ่ได้รับงบประมาณจากงบประมาณแผ่นดิน ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษาจำเป็นต้องจัดเทคโนโลยีสารสนเทศให้ครบถ้วนถูกต้อง ตรงกับความต้องการและทันต่อการใช้งาน ปัญหาและอุปสรรคมีสถานศึกษาจำนวนหนึ่งที่เทคโนโลยีสารสนเทศไม่เพียงพอต่อความต้องการ และที่มีอยู่ก็ขาดการบำรุงรักษา รวมทั้งไม่อยู่ในสภาพที่ใช้การได้แสดงให้เห็นว่าโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการศึกษาโดยเฉพาะคู่สายโทรศัพท์ยังมีบริการไม่ทั่วถึง แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษายังไม่มีระบบข้อมูลสารสนเทศที่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ผู้บริหารจะต้องได้รับการพัฒนาด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อให้เกิดความตระหนัก และเห็นความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีและการสื่อสารที่จะนำมาพัฒนาการบริหารจัดการบริการทางการศึกษา (ภัทรพล ประเสริฐแก้ว, 2559)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 มีขอบเขตในการรับผิดชอบสถานศึกษาในเขตพื้นที่ 5 อำเภอ คือ อำเภอแก่งคอย อำเภอหนองแค อำเภอวิหารแดง อำเภอมวกเหล็ก และอำเภอวังม่วง ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารและจัดการศึกษาและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง พัฒนางานวิชาการและจัดระบบประกันคุณภาพในสถานศึกษา อีกทั้งยังได้มีการกำหนดนโยบาย

ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรและสถานศึกษาในสังกัดนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาปรับใช้ในการบริหารงาน และการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ ถึงแม้ว่าการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาที่ผ่าน มาพบว่า สถานศึกษาในพื้นที่ไม่สามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ได้อย่างเต็มที่ ซึ่งอาจมีสาเหตุหลาย ประการ อย่างเช่น บุคลากรไม่ได้รับการสนับสนุนเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเหมาะสม อุปกรณ์มีความชำรุด ไม่พร้อมใช้งาน เป็นต้น (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2, 2565)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษาเรื่องการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2 ว่า ข้าราชการครูทางการศึกษาใช้เทคโนโลยีในการบริหารงานในการบริหารงานอยู่ในระดับใด เพื่อที่จะได้นำผล การศึกษาไปเป็นข้อมูลหรือในการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 และเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการบริหารงานวิชาการให้ เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

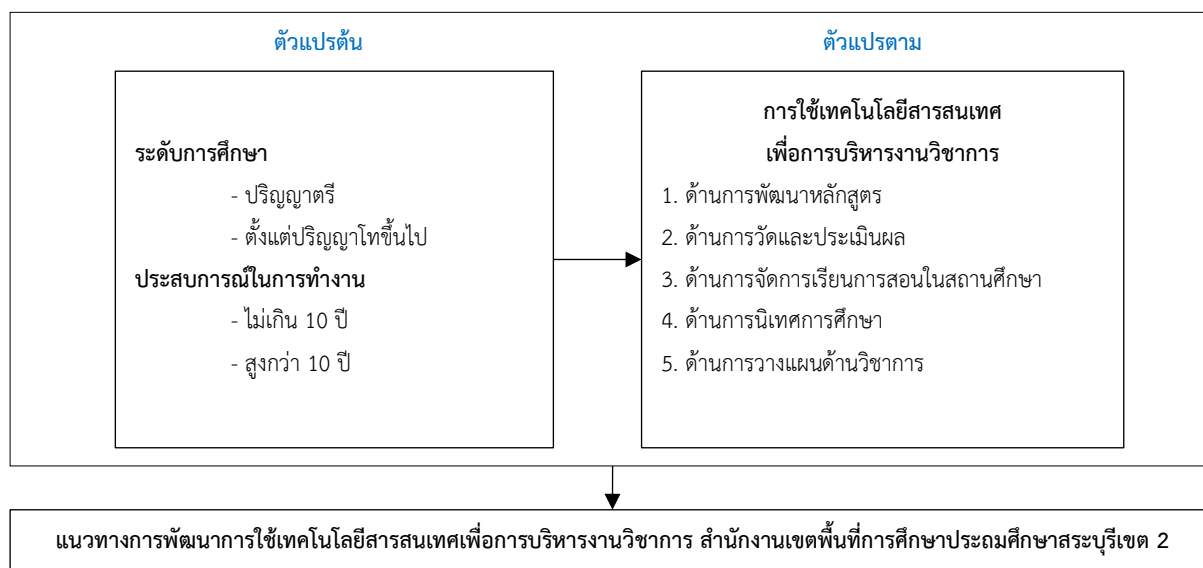
1. เพื่อศึกษาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระบุรี เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำแนกตาม ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2

สมมติฐานการวิจัย

ข้าราชการครูที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน จะมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงาน วิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 มีการประเมินของข้าราชการครู แตกต่าง กัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำนวน 932 คน โดยคำนวณจากสูตร Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่นประมาณ 95 % ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ระดับ 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 280 คน เพื่อป้องกันความผิดพลาดจึงทำการเพิ่มกลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน รวมทั้งสิ้น 300 คน ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ครั้งนี้ คือ หัวหน้าฝ่ายวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำนวนทั้งสิ้น 10 คน

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยการศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เครื่องมือแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับสภาพผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 2 ข้อ ประกอบด้วย ระดับการศึกษา และ ประสบการณ์ในการทำงาน ใช้สถิติหาค่าความถี่ ร้อยละ ตอนที่ 2 การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ มีลักษณะแบบสอบถามเป็น Rating Scale ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการวางแผนด้านวิชาการ จำนวน 25 ข้อ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเชิงคุณภาพ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและคำถามปลายเปิด โดยแบบสัมภาษณ์แบ่งเป็น 3 ตอน โดยเก็บข้อมูลจากบุคคลที่ได้เลือกสรรมาอย่างดีแล้ว นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อช่วยเสริมงานวิจัยเพราะเป็นคำตอบที่ค่อนข้างชัดเจนและหนักแน่น จากนั้นทำการกำหนดข้อความสั้น ๆ เพื่อใช้เป็นมโนทัศน์หรือหัวข้อสรุปแนวคิดที่สะท้อนความหมายสำคัญ ทั้งที่ปรากฏชัดแจ้งและแฝงอยู่ในข้อมูลส่วนย่อยนั้น แล้วจึงนำหัวข้อสรุปแนวคิดที่มีความหมายคล้ายคลึงหรือแตกต่างกัน มาจัดเป็นกลุ่มหัวข้อสรุปแนวคิด (Conceptual Categories) ต่าง ๆ กลายเป็นหน่วยความหมายของข้อมูลที่มีขนาดใหญ่และมีระดับความเป็นธรรมมากขึ้น เป็นการนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำนวน 300 คน ในการดำเนินการตอบแบบสอบถามจำนวน 300 ชุด จากการสร้างแบบสอบถาม (Questionnaire) มีทั้งคำถามแบบปลายปิด (Close ended Questions) สอบถามผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากหัวหน้าฝ่ายวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2 จำนวนทั้งสิ้น 10 คน โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกคือ เป็นผู้ที่ใช้และมีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ และมีประสบการณ์ในการทำงานเป็นหัวหน้าฝ่ายวิชาการ 5 ปีขึ้นไป การสัมภาษณ์และการสำรวจ วิธีการสัมภาษณ์ที่จะใช้ในการวิจัยนี้มีลักษณะเป็นการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured or Guided Interview) โดยอาศัยแนวการสัมภาษณ์ (Interview Guide) เป็นเครื่องมือในรูปแบบต่าง ๆ คือการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) เป็นการใช้แนวสัมภาษณ์เจาะลึก โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ (Key-Informants) ด้วยวิธีการลงพื้นที่เก็บข้อมูลในแต่ละพื้นที่ ในการขออนุญาตเข้าไปเก็บข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ หัวหน้าฝ่ายวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2 จำนวนทั้งสิ้น 10 คน ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการอ่านคำถามในแบบสัมภาษณ์และทำการบันทึกคำตอบด้วยการบันทึกเสียง จนจบการสัมภาษณ์ และทำการกรอกข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับ เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลในการสรุปและอภิปรายผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยเก็บข้อมูลจากผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2 จำนวน 300 คน ในการดำเนินการตอบแบบสอบถามจำนวน 300 ชุด วิเคราะห์และอธิบายโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ซึ่งประกอบด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการวิเคราะห์สภาพผู้ตอบแบบสอบถาม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ และแนวทางการพัฒนารูปแบบการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) ในการ

ทดสอบสมมติฐานที่ข้าราชการครูที่มีระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานต่างกัน จะมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 แตกต่างกัน โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ คือ การทดสอบค่าที (Independent Sample t-test)

ผลการวิจัย

1. จากการศึกษาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 เมื่อจำแนกเป็นรายด้านแล้ว พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตร อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 รองลงมา คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการวางแผนด้านวิชาการ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 และด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 ซึ่งสามารถจำแนกได้ดังนี้

1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตร พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่า สถานศึกษาส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศจัดทำหลักสูตรจัดทำให้มีความต่าง ๆ ครบถ้วนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 รองลงมา คือ สถานศึกษานำเทคโนโลยีมาปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามจุดหมายของการจัดการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 และสถานศึกษาส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดทำหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาผู้เรียน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 ตามลำดับ

1.2 ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่า สถานศึกษานำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการแสดงระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยแยกเป็นรายวิชา อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 รองลงมา คือ สถานศึกษานำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้วัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนการจัดการเรียนการสอน และตัดสินผลการเรียนที่เหมาะสม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 และสถานศึกษานำเทคโนโลยีสารสนเทศไปใช้ในการประมวลผลการเรียนของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 โดยในปัจจุบันด้วยการใช้เครื่องมือและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเหล่านี้และอื่น ๆ สถาบันการศึกษาสามารถวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นรวมถึงสามารถประเมินประสิทธิภาพของโปรแกรมและนโยบาย และทำการตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงาน

1.3 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่า สถานศึกษาได้รับการสนับสนุนเทคโนโลยีสารสนเทศที่หลากหลาย เพื่อช่วยในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 รองลงมา คือ สถานศึกษาสนับสนุนบุคลากรให้ก้าวหน้าเทคโนโลยี เพื่อนำไปใช้พัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนอยู่

เสมอ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 และสถานศึกษานำเทคโนโลยีมาใช้ในการบูรณาการการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 โดยสถาบันการศึกษาสามารถจัดการและนำเสนอโปรแกรมการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนและทำให้การสนับสนุนและทรัพยากรแก่นักเรียนและคณาจารย์ ซึ่งเทคโนโลยีสารสนเทศยังสามารถช่วยสร้างประสบการณ์การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและโต้ตอบที่สามารถเพิ่มแรงจูงใจและการรักษานักเรียน

1.4 ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่า สถานศึกษาเชื่อมโยงหรือนำผลการประกันคุณภาพภายในสู่การประเมินคุณภาพภายนอกโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 รองลงมา คือ สถานศึกษานำผลจากการนิเทศมาใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน โดยผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15 และสถานศึกษาใช้ระบบเครือข่ายเชื่อมโยงในองค์กรในการจัดทำเอกสารการประกันคุณภาพ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.08 โดยการประเมินประสิทธิภาพของโปรแกรมและนโยบายด้านการศึกษา และระบุจุดที่ต้องปรับปรุงเทคโนโลยีสารสนเทศยังช่วยอำนวยความสะดวกในการสื่อสารและการทำงานร่วมกันระหว่างนักการศึกษาและเจ้าหน้าที่สนับสนุนและทำให้สามารถแบ่งปันทรัพยากรและแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุด

1.5 ด้านการวางแผนด้านวิชาการ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่า สถานศึกษานำเทคโนโลยีสารสนเทศมาพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้สำหรับประชาชนในชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 รองลงมา คือ สถานศึกษานำเทคโนโลยีสารสนเทศมาสรุปและรายงานผลการพัฒนา และส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 และสถานศึกษานำเทคโนโลยีสารสนเทศมาพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ พัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้สำหรับนักเรียนในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 โดยการใช้เครื่องมือและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเหล่านี้จะสามารถทำให้สถาบันการศึกษาสามารถวางแผนและดำเนินโครงการทางวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและสามารถติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนและประเมินประสิทธิภาพของนโยบายและความคิดริเริ่ม

2. จากการศึกษาเปรียบเทียบการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำแนก ตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า

จากการเปรียบเทียบการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำแนกตามการประเมินของข้าราชการครู ระดับการศึกษา พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน จะมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา และด้านการวางแผนด้านวิชาการ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการเปรียบเทียบการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์การทำงาน ต่างกัน จะมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ด้านการพัฒนาหลักสูตร และด้านการวัดและประเมินผล แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 พบว่า

แนวทางในการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ด้านการพัฒนาหลักสูตร พบว่า ในองค์กรการศึกษาสมัยใหม่ เทคโนโลยีสารสนเทศกลายเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญมากขึ้นในการสนับสนุนการเรียนการสอน เนื่องจากสามารถอำนวยความสะดวกในการสื่อสารและการทำงานร่วมกันระหว่างนักเรียนและนักการศึกษาให้การเข้าถึงทรัพยากรการเรียนรู้มากมาย และทำให้กระบวนการวางแผนและการจัดการด้านวิชาการคล่องตัวขึ้น เมื่อพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนาหลักสูตรสิ่งสำคัญคือต้องพิจารณาเป้าหมาย

แนวทางในการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า เครื่องมือและแพลตฟอร์มด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสามารถอำนวยความสะดวกในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล เปิดใช้งานการติดตามความคืบหน้าของนักเรียนแบบเรียลไทม์ และให้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับประสิทธิภาพของโปรแกรมและหลักสูตรการศึกษา เมื่อพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการวัดและประเมินผล สิ่งสำคัญคือต้องพิจารณาเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือหลักสูตรการศึกษา ผลการเรียนรู้หรือความสามารถที่นักเรียนคาดว่าจะแสดงให้เห็นและวิธีการประเมินที่จะใช้ในการประเมินนักเรียน

แนวทางในการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า เครื่องมือและแพลตฟอร์มด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสามารถอำนวยความสะดวกในการสื่อสารและการทำงานร่วมกันระหว่างนักการศึกษาสามารถเปิดใช้งานการติดตามความคืบหน้าของนักเรียนแบบเรียลไทม์ และให้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับประสิทธิภาพของโปรแกรมและหลักสูตรการศึกษา เมื่อพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการนิเทศการศึกษา สิ่งสำคัญคือต้องพิจารณาเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของโปรแกรมหรือหลักสูตรการศึกษา ผลการเรียนรู้หรือความสามารถที่นักเรียนคาดว่าจะแสดงให้เห็นและแหล่งข้อมูลและข้อเสนอแนะที่จะใช้ในการแจ้งให้ทราบกระบวนการกำกับดูแล

แนวทางในการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ด้านการวางแผนด้านวิชาการ พบว่า การวางแผนทางวิชาการ สามารถใช้แนวทางการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อช่วยให้มั่นใจว่าระบบเทคโนโลยีและเครื่องมือที่กำลัง

ดำเนินการสนับสนุนภารกิจและเป้าหมายของสถาบัน สิ่งนี้อาจเกี่ยวข้องกับการออกแบบระบบที่อำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน สนับสนุนการวิจัย หรือเปิดใช้งานกระบวนการบริหาร โดยชุดของหลักการและแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดที่องค์กรใช้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบและแอปพลิเคชันด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ แนวทางเหล่านี้สามารถใช้เพื่อช่วยให้มั่นใจได้ว่าโครงการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศจะเสร็จสิ้นตรงเวลา ภายในงบประมาณ และตอบสนองความต้องการขององค์กร

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า จากการศึกษาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสามารถจำแนกได้ดังนี้

ด้านการพัฒนาหลักสูตร พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะเทคโนโลยีสารสนเทศมีบทบาทสำคัญในการบริหารงานวิชาการและพัฒนาหลักสูตร เครื่องมือและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสามารถช่วยปรับปรุงกระบวนการเพิ่มประสิทธิภาพ และเพิ่มประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับนักเรียน ตัวอย่างของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารวิชาการและพัฒนาหลักสูตร ได้แก่ ระบบการจัดการหลักสูตรออนไลน์และระบบการจัดการการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ พิมล โชติธนา อธิวัฒน์ (2560) ศึกษาเกี่ยวกับ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพนัสนิคม พบว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพนัสนิคม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 อาจเป็นเพราะในปัจจุบันด้วยการใช้เครื่องมือและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเหล่านี้และอื่น ๆ สถาบันการศึกษาสามารถวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมถึงสามารถประเมินประสิทธิผลของโปรแกรมและนโยบาย และทำการตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงาน ซึ่งเทคโนโลยีสารสนเทศยังสามารถช่วยสถาบันในการระบุจุดที่ต้องปรับปรุงและพัฒนากลยุทธ์สำหรับการจัดการปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ พรพรชล ไตรพิริยะ (2560) ศึกษาเกี่ยวกับ แนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการงานด้านวิชาการของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่าแสนภูวิทยาประชา) พบว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการงานด้านวิชาการของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่าแสนภูวิทยาประชา) โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 อาจเป็นเพราะสถาบันการศึกษาสามารถจัดการและนำเสนอโปรแกรมการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนและทำให้การสนับสนุนและทรัพยากรแก่นักเรียนและคณาจารย์ ซึ่งเทคโนโลยีสารสนเทศยังสามารถช่วยสร้างประสบการณ์การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและโต้ตอบที่

สามารถเพิ่มแรงจูงใจและการรักษานักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ อังคนา นารัตน์ (2560) ศึกษาเกี่ยวกับ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา สันทราย 1 จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการของกลุ่ม เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา สันทราย 1 จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 อาจเป็นเพราะการใช้เครื่องมือและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเหล่านี้ทำให้หัวหน้างานด้านการศึกษาสามารถตรวจสอบและสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยการประเมินประสิทธิภาพของโปรแกรม และนโยบายด้านการศึกษา และระบุจุดที่ต้องปรับปรุงเทคโนโลยีสารสนเทศยังช่วยอำนวยความสะดวกในการสื่อสารและการทำงานร่วมกันระหว่างนักการศึกษาและเจ้าหน้าที่สนับสนุน และทำให้สามารถแบ่งปันทรัพยากรและแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ พิพัฒน์พงศ์ ม่วงกล้า และพิมลพรรณ เพชรสมบัติ (2564) ศึกษาเกี่ยวกับ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 พบว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ด้านการวางแผนด้านวิชาการ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 อาจเป็นเพราะการใช้เครื่องมือและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเหล่านี้จะสามารถทำให้สถาบันการศึกษาสามารถวางแผนและดำเนินโครงการทางวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และสามารถติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน และประเมินประสิทธิภาพของนโยบายและความคิดริเริ่ม และเทคโนโลยีสารสนเทศยังสามารถช่วยสถาบันในการระบุจุดที่ต้องปรับปรุงและพัฒนากลยุทธ์สำหรับการจัดการปัญหาได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ พิพัฒน์พงศ์ ม่วงกล้า และพิมลพรรณ เพชรสมบัติ (2564) ศึกษาเกี่ยวกับ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 พบว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ด้านการวางแผนด้านวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ข้าราชการครูที่มีระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน ต่างกัน จะมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2 แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อาจเป็นเพราะข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2 มีสถานศึกษาส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศจัดทำหลักสูตรจัดให้มีวิชาต่าง ๆ ครอบคลุมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามจุดหมายของการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ทรงศักดิ์ มะโสภา (2564) ศึกษาเกี่ยวกับ สภาพและแนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยี

สารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 พบว่า ระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงานมีผลต่อการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมีข้อมูลที่ละเอียดอ่อนและ เสี่ยงต่อการถูกโจมตีทางไซเบอร์เป็นสิ่งสำคัญสำหรับฝ่ายบริหารเพื่อให้แน่ใจว่ามีมาตรการที่เหมาะสม เช่น การอัปเดตซอฟต์แวร์เป็นประจำและการใช้รหัสผ่านที่รัดกุม เพื่อป้องกันภัยคุกคามเหล่านี้ โดยเครื่องมือ เทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น การส่งข้อความโต้ตอบแบบทันที การประชุมทางวิดีโอ และซอฟต์แวร์การจัดการ โครงการ สามารถอำนวยความสะดวกในการทำงานร่วมกันและการสื่อสารระหว่างสมาชิกในทีม การใช้ เครื่องมือเหล่านี้สามารถช่วยปรับปรุงประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการตัดสินใจ และการดูแลให้พนักงาน มีความเชี่ยวชาญในการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นสิ่งสำคัญสำหรับประสิทธิภาพในบทบาท การ จัดฝึกอบรมเกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ และการอัปเดตการเปลี่ยนแปลงให้พนักงานทราบอย่างสม่ำเสมอ สามารถช่วยให้แน่ใจว่าสามารถใช้เครื่องมือเหล่านี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งข้อเสนอแนะแนวทางการ พัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระบุรี เขต 2 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ พิมล โชติธนอิวัฒน์ (2560) ศึกษาเกี่ยวกับ การใช้เทคโนโลยี สารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพนัสนิคม พบว่า แนวทางการ พัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพนัสนิคม คือ ควรประชุมชี้แจงคณะครูและบุคลากร ให้เห็นความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากการศึกษาเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 สามารถสรุปองค์ความรู้ใหม่จากการวิจัยได้ว่า การประเมิน ประสิทธิภาพของโปรแกรมและนโยบายด้านการศึกษา และระบุจุดที่ต้องปรับปรุงเทคโนโลยีสารสนเทศยัง ช่วยอำนวยความสะดวกในการสื่อสารและการทำงานร่วมกันระหว่างนักการศึกษาและเจ้าหน้าที่สนับสนุน และทำให้สามารถแบ่งปันทรัพยากรและแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุด โดระดับการศึกษาและประสบการณ์การ ทำงาน ต่างกัน จะมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ และมีข้อเสนอแนะให้มีการ จัดหาซอฟต์แวร์การจัดการโครงการ สามารถอำนวยความสะดวกในการทำงานร่วมกันและการสื่อสาร ระหว่างสมาชิกในทีม การส่งเสริมการใช้เครื่องมือเหล่านี้สามารถปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานและการ ประสานงานของทีม และการพัฒนากลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ชัดเจนและครอบคลุมสามารถช่วยให้ มั่นใจได้ว่าเทคโนโลยีจะถูกใช้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับเป้าหมาย

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า จากการศึกษาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้นหน่วยงานพื้นที่การศึกษาจังหวัดสระบุรีควรมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ในการติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูล เช่น ระบบการจัดการการเรียนรู้หรือสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อสร้างศูนย์การเรียนรู้เสมือนจริงที่นักเรียนและนักการศึกษาสามารถเข้าถึงได้ แพลตฟอร์มเหล่านี้สามารถนำเสนอคุณลักษณะต่าง ๆ

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ข้าราชการครูที่มีระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงานต่างกัน จะมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 แตกต่างกัน ดังนั้นหน่วยงานพื้นที่การศึกษา โรงเรียนมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการสร้างสื่อสารสนเทศ เพื่อการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนได้อย่างทันทั่วทั้งที่ เช่น นักการศึกษาสามารถใช้ซอฟต์แวร์ เช่น โปรแกรมประมวลผลคำ ซอฟต์แวร์นำเสนอ และเครื่องมือออกแบบกราฟิกเพื่อสร้างสื่อการเรียนรู้ดิจิทัล เช่น เอกสารข้อความ สไลด์โชว์ และอินโฟกราฟิก เนื้อหาเหล่านี้สามารถใช้เสริมการเรียนการสอนในชั้นเรียนแบบดั้งเดิมหรือเผยแพร่ทางออนไลน์เพื่อให้นักเรียนเข้าถึงได้ตามต้องการ

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมีข้อมูลที่ละเอียดอ่อนและเสี่ยงต่อการถูกโจมตีทางไซเบอร์เป็นสิ่งสำคัญสำหรับฝ่ายบริหารเพื่อให้แน่ใจว่ามีมาตรการที่เหมาะสม เช่น การอัปเดตซอฟต์แวร์เป็นประจำและการใช้รหัสผ่านที่รัดกุม เพื่อป้องกันภัยคุกคามเหล่านี้ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการ โดยเครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น การส่งข้อความโต้ตอบแบบทันที การประชุมทางวิดีโอ และซอฟต์แวร์การจัดการโครงการ สามารถอำนวยความสะดวกในการทำงานร่วมกันและการสื่อสารระหว่างสมาชิกในทีม การใช้เครื่องมือเหล่านี้สามารถช่วยปรับปรุงประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการตัดสินใจ และการดูแลให้พนักงานมีความเชี่ยวชาญในการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นสิ่งสำคัญสำหรับประสิทธิภาพในบทบาท

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงาน เพื่อทำให้ทราบถึงการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ และสามารถนำมาพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น และควรมีการทำวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการบริหาร

สถานศึกษาในการใช้ซอฟต์แวร์หรือแพลตฟอร์มออนไลน์สำหรับการจัดตารางเวลา เช่น ระบบปฏิทินหรือเครื่องมือจัดตารางเวลา เพื่อจัดการตารางเรียน การนัดหมาย และกิจกรรมทางวิชาการอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา กิตยวัฒน์. (2561). การจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอหาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 16. สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- จنگล ภูเทียน. (2560). การดำเนินงานตามมาตรฐานเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. สงขลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์.
- ทรงศักดิ์ มะโฮงคำ. (2564). สภาพและแนวทางการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต 3. วารสารเครือข่ายส่งเสริมการวิจัยทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 4(1), 130-138.
- นพดล อารมณรัตน์. (2560). การบริหารงานวิชาการโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พรรษชล ไตรพิริยะ. (2560). แนวทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการงานด้านวิชาการของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 15 (เวียงเก่า แสนภูวิทยาประชาท). เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- พิพัฒน์พงศ์ ม่วงกล้า และพิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2564). การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี, 13(1), 271-282.
- พิมล โชติธนอริวัฒน์. (2560). การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพนัสนิคม. เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ภัทรพล ประเสริฐแก้ว. (2559). สภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- รสสุคนธ์ มั่นคง, จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย, นภาเดช บุญเชิดชู, และโยธิน ศรีโสภ. (2565). กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี, 11(1), 115-126.

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2. (2565). ข้อมูลทั่วไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2. สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2565, จาก <http://emis.saraburi2.org/info/index.php?module=person>.
- อังคนา นารัตน์. (2560). การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการของกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาชั้นทราย 1 จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น.
- Yamane Taro. (1973). *Elementary Sampling Theory*, Taro Yamane. Englewood Cliffs. New Jersey: Prentice-Hall.

ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

Ethical Leadership of School Administrators in Borai District Trat Primary Educational Service Area

อาณัติ พรมาธิกุล¹ ณฐาพัชร วรพงษ์พัชร^{2*}

Anut Poramathikul¹ Ntapat Worapongpat^{2*}

¹⁻²ศูนย์ถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมชุมชน ผู้ประกอบการ การท่องเที่ยว และการศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีภาคตะวันออกแห่งสุวรรณภูมิ และสถาบันนวัตกรรมทางการศึกษา สมาคมส่งเสริมการศึกษาทางเลือก

Center for Knowledge Transfer, Technology, Community Innovation, Entrepreneurship, Tourism and Education

Eastern Institute of Technology Suvarnabhumi (EITS)

And Educational Innovation Institute Association for the Promotion of Alternative Education (EII)

*Corresponding author e-mail: dr.thiwat@gmail.com

(Received: 18 July 2023, Revised: 17 August 2023, Accepted: 25 August 2023)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด 2) เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามอายุ ประสบการณ์การทำงาน ระดับการศึกษา เป็นการวิจัย เชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีเครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม โดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนจำนวน 145 คน ของสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ที่มาจากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน ที่มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple random sampling) แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบโดยการทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ตามการประเมินของครูจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม, ผู้บริหารสถานศึกษา

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to study the level of ethical leadership of school administrators in Bo Rai District; under the Office of Trat Primary Educational Service Area. 2) to compare the ethical leadership of school administrators in Bo Rai District. Under the Trat Primary Educational Service Area Office, classified by age, work experience Educational level: It is quantitative research with research tools such as questionnaires. The sample group is 145 teachers. of educational institutions in Bo Rai District Under the Trat Primary Educational Service Area Office, The sample size was calculated by comparing the sample size tables of Craigie and Morgan. That came from simple random sampling (Simple random sampling) and then the data collected from the questionnaire was analyzed by using descriptive statistics consisting of percentage, mean, and standard deviation. and compared by t-test.

1) Ethical leadership of school administrators in Bo Rai District Under the Trat Primary Educational Service Area Office Overall, it was at a high level.

2) A comparison of the ethical leadership of school administrators in Bo Rai District. Under the Trat Primary Educational Service Area Office According to teacher assessment classified by sex, age, education level, and country working experience Overall, there was no statistically significant difference at the .05 level.

Keywords: leadership, ethical leadership, school administrators, administer education

บทนำ

การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง บุคคลที่ได้รับการศึกษาย่อมที่จะดำรงตนอยู่ในสังคม แห่งยุคสังคมข่าวสารได้เป็นอย่างดีหน่วยงานที่จัดการทางด้านการศึกษา ซึ่งได้แก่ โรงเรียน โดยมีผู้นำสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้บริหารโรงเรียนซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชา และเป็นผู้มีหน้าที่ที่จะก่อให้เกิดความร่วมมือระหว่าง คณะครูในโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะที่เป็นผู้นำในการจัดการศึกษาจึงต้องอาศัยความเป็นผู้นำรวบรวมพลังต่าง ๆ มาช่วยให้เกิดการพัฒนาด้านต่าง ๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อมให้บรรลุผลสำเร็จในการดำเนินงานหรือบรรลุวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมี ความตระหนักในความเป็นผู้นำรู้เท่าทันเหตุการณ์และสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้ตลอดเวลา โดยสามารถนำผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาไปสู่เป้าหมายที่ชัดเจน การบริหารเป็นทีมที่มีศักยภาพที่จะผลักดันให้บุคลากรในโรงเรียนให้ความร่วมมือประกอบกิจกรรมทุกอย่างด้วยความเต็มใจและรักที่จะทำผลผลิตที่ออกมาจะดีเยี่ยม (พิชญ์ ภาณุยืนยาว, 2565)และการ

บริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นด้านแรก ของการพัฒนาโรงเรียนให้ได้มาตรฐานและคุณภาพ การบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา จะประสบผลสำเร็จได้อย่างดีนั้นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ผู้นำนั้นถือว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ต้องการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง ในการดำเนินงานทุกประเภท สถานศึกษาหรือสถานประกอบการใด ถ้าผู้บริหารไม่มีภาวะผู้นำแล้วย่อม ไม่สามารถนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จและเป้าหมายที่ต้องการ โดยเฉพาะการบริหารจัดการในงาน วิชาการซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการดำเนินงานของโรงเรียน ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำทางด้านวิชาการด้วยจึง จะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินการสมดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช ดังนี้ การสร้างคนดีนั้นก็คือการให้ความรู้ความคิด ความสามารถ และความดีแก่เขา ด้วยการให้การศึกษาอบรมวิชาความรู้ต่าง ๆ ไม่ว่า วิชาสามัญ วิชาชีพ หรือวิชาศาสนาล้วนเป็น สิ่งจำเป็นสำหรับเยาวชน สำหรับแต่ละคนจะนำไปสร้างอนาคตที่มั่นคงแจ่มใสถ้าโรงเรียนสอนวิชาการ ได้ดีฝึกหัดให้รู้จักหน้าที่และความเป็นพลเมืองดีให้ได้ผลจริง ๆ พร้อมทั้งอบรม ให้เข้าใจในศาสนาด้วยก็ นับว่าให้การศึกษาแก่เยาวชนอย่างครบถ้วนโดยเฉพาะความรู้วิชาการนั้น นอกจากจะทำให้บุคคลเฉลียว ฉลาดมีโอกาสดูที่เปิดโลกกว้างแล้วยังช่วยให้เข้าใจในศาสนาได้ เข้าใจชัดเจนและกว้างขวางเกื้อกูลการ ประพฤติปฏิบัติตามศาสนาได้ถูกต้องมั่นคง และช่วยให้อนุชนเติบโตเป็นพลเมืองดีตลอดถึงได้เป็น ศาสนิกชนที่สมบูรณ์แบบ (สุรัตน์ ไชยชมภู, 2558)

ปัจจุบันคุณธรรมจริยธรรมในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาถูกกล่าวถึงอย่าง กว้างขวางในสังคม โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาที่ขาดคุณธรรมจริยธรรมในการบริหาร ใช้อำนาจใน การบริหารในทางที่ผิด ไม่มีหลักจิตวิทยาหรือการประนีประนอม เอื้อเพื่อเพื่อแผ่ในการบริหาร สถานศึกษา ส่งผลเสียต่อการดำเนินงานต่างๆภายในสถานศึกษา นั่นคือผู้บริหารนอกจากจะมีความเป็น ผู้นำแล้ว ต้องใช้คุณธรรมจริยธรรมในการบริหารงานในสถานศึกษาด้วย ผู้นำที่มีจริยธรรมเป็นผู้นำที่น่า ไว้วางใจซึ่งจะแสดงพฤติกรรมที่สมาชิกขององค์กร อาจสามารถพึ่งพาได้สมาชิกเชื่อว่าผู้นำเป็นพวก เดียวกันและไม่ใช่ศัตรูเช่น ผู้นำที่น่าไว้วางใจจะถูกมองว่าเป็นผู้ที่ห่วงใยสมาชิกขององค์กรและจะร่วม สร้างความสามัคคีกับสมาชิก (จุฑาภรณ์ ยมพมาศ, กนกกร ศิริสุข, 2566) ผลที่ตามมาคือจะเกิดระบบ ของความเชื่อถือต่อการกระทำและคำพูดของผู้นำที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ผู้นำจะทำงานเพื่อ ประโยชน์ของเหล่าสมาชิกภายในองค์กรและผู้นำจะเป็นคนที่มีความสำคัญที่สุด ผู้นำที่ได้รับความ ไว้วางใจจะจัดหาเข็มทิศทางจริยธรรมให้กับองค์กรเช่นเดียวกับการเป็นเส้นทางไฟนำทางให้กับสมาชิก ได้เดินตาม เมื่อความไว้วางใจของสมาชิกต่อผู้นำเพิ่มขึ้นสภาพของไว้วางใจต่อกันจะพัฒนาและต้นทุนทาง สังคมจะเพิ่มขึ้นสภาพของความไว้วางใจเป็นผลจากการกระทำเล็กๆ ที่สร้างความไว้วางใจต่อกันสภาพ ของความไว้วางใจสร้างขึ้นได้จากผู้อำนวยความสะดวกที่บอกให้อาจารย์จัดการชั้นเรียนที่สามารถพบกับ ผู้ปกครองนักเรียนได้ สภาพของความไว้วางใจสร้างขึ้นได้โดยผู้จัดการที่บอกผู้อำนวยการว่ามีเงินทุน สำหรับตำแหน่งงานใหม่และหลังจากนั้นผ่านไปยังคณะกรรมการบริหารโรงเรียนเพื่อทำให้มั่นใจว่า

ผู้อำนวยการมีตำแหน่งที่ได้รับมอบหมายถึงแม้ว่า ความไว้วางใจสามารถสร้างขึ้นได้แต่ความไว้วางใจก็ถูกทำลายลงได้โดยการกระทำเพียงครั้งเดียว เมื่อสูญเสียความไว้วางใจแล้วมันเป็นไปได้ที่จะสร้างกลับมาใหม่อีกครั้ง (Coles, R., 2002; หงษา วงศ์จำปา, วไลนิกา ฉลากบาง, ทนงศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ, ถาดทอง ปานศุภวัชร, 2558)

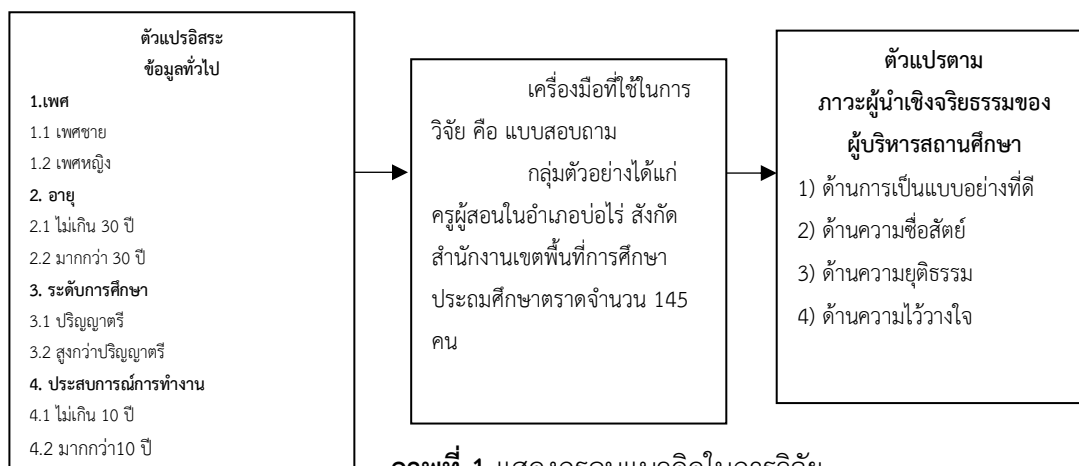
ในการที่จะเป็นผู้บริหารนั้นสิ่งที่สำคัญที่จะก่อให้เกิดคุณภาพในการบริหาร ผู้บริหารจะต้องมีภาวะผู้นำ ประกอบกับคุณธรรมจริยธรรมที่นำมาใช้ในการบริหาร นั่นคือภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม ซึ่งต้องแสดงความประพฤติที่เหมาะสมตามบรรทัดฐาน ผ่านการกระทำของบุคคลและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และส่งเสริมความประพฤติเช่นนั้นต่อผู้ตาม ผ่านการสื่อสารแบบสองทาง การเสริมแรง และการตัดสินใจ (ถนอมศักดิ์ ทองประเทือง, สุดารัตน์ สารสว่าง, วรณ วิชา สืบ นุสรณ์ คล้ายจำแลง, 2566)

จากข้อมูลและเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาถึงภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผลจากการศึกษาจะเป็นแนวทางในการปรับเปลี่ยนรูปแบบและพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้เกิดการยอมรับภายในองค์กร หน่วยงาน ผู้ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ส่งผลให้การดำเนินงานภายในสถานศึกษาสามารถพัฒนาและเป็นไปตามเป้าหมายของสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามอายุ ประสบการณ์การทำงาน ระดับการศึกษา

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ประกอบด้วย

1.1 ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนของสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ จำนวน 227 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนของสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ จำนวน 145 คน โดยเทียบตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน ซึ่งตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถาม (Questionnaire) 3) อื่นๆ ประกอบด้วย ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจ ตอนที่ 2 แบบสอบถามเป็นแบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับ 1) ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี 2) ด้านความซื่อสัตย์ 3) ด้านความยุติธรรม และ 4) ด้านความไว้วางใจ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open Ended) ตลอดจน ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาหาคุณภาพภาพของเครื่องมือ ได้แก่ 1) นำแบบสอบถามพบที่ปรึกษาและดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ 2) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอแนะให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาโดยหาค่าความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กับข้อคำถาม (Index of Item-Objective Congruence: IOC) (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2543, น.249) พบว่ามีค่า IOC ระหว่าง 0.80–1.00 และ 3) การทดลองใช้เครื่องมือกับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด ซึ่งผลการประเมินมีอำนาจจำแนกระหว่าง 0.25–0.75 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีของ Cronbach (1951, p.274; อ้างในบุญชม ศรีสะอาด, 2558) ซึ่งผลการประเมินค่าความเชื่อมั่นมีค่าความเชื่อมั่น 0.95

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือ เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มเป้าหมายและการใช้แบบสอบถาม 2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) คือ เป็นข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลเอกสารต่าง ๆ (Document Research) อาทิ หนังสือ ตำรา เอกสารวิชาการ งานวิจัย และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มเป้าหมายและการรวบรวมข้อมูลเอกสารต่าง ๆ มาวิเคราะห์ในเชิงเนื้อหา (Content Analysis) 2) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการแจกแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมทางสถิติเพื่อหาค่าความแปรปรวนหรือการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการเปรียบเทียบโดยการทดสอบค่าที (t- test)

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยภาพรวมและรายด้าน

ข้อที่	ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาอำเภอบ่อไร่	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1.	ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี	4.41	.76	มาก	4
2.	ด้านความซื่อสัตย์	4.47	.61	มาก	2
3.	ด้านความยุติธรรม	4.53	.66	มากที่สุด	1
4.	ด้านความไว้วางใจ	4.45	.71	มาก	3
รวม		4.46	.69	มาก	

จากตารางที่ 1 ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านความยุติธรรม ($\bar{X} = 4.53$) ด้านความซื่อสัตย์ ($\bar{X} = 4.47$) ด้านความไว้วางใจ ($\bar{X} = 4.45$) และด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี ($\bar{X} = 4.41$) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัยพบว่าการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ตามการประเมินของครูจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศ

ข้อที่	ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของ ผู้บริหารสถานศึกษา	เพศชาย		เพศหญิง		t	Sig
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1.	ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี	4.34	.67	4.41	.74	-.721	.472
2.	ด้านความซื่อสัตย์	4.31	.73	4.45	.77	-1.280	.202
3.	ด้านความยุติธรรม	4.40	.59	4.56	.74	-1.647	.101
4.	ด้านความไว้วางใจ	4.35	.70	4.48	.77	-1.133	.259
ภาพรวมทั้ง 4 ด้าน		4.35	.66	4.48	.74	-1.218	.225

จากตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศ พบว่า ครูที่มีเพศต่างกัน ประเมินภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามอายุ

ข้อที่	ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของ ผู้บริหารสถานศึกษา	ไม่เกิน 30 ปี		มากกว่า 30 ปี		t	Sig
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1.	ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี	4.34	.67	4.41	.74	-.721	.472
2.	ด้านความซื่อสัตย์	4.31	.73	4.45	.77	-1.280	.202
3.	ด้านความยุติธรรม	4.40	.59	4.56	.74	-1.647	.101
4.	ด้านความไว้วางใจ	4.35	.70	4.48	.77	-1.133	.259
ภาพรวมทั้ง 4 ด้าน		4.35	.66	4.48	.74	-1.218	.225

จากตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอ บ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามอายุ พบว่า ครูที่มีอายุต่างกัน ประเมินภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอ บ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามระดับการศึกษา

ข้อที่	ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของ ผู้บริหารสถานศึกษา	ปริญญตรี		สูงกว่าปริญญตรี		t	Sig
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1.	ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี	4.39	0.61	4.31	.92	.562	.576
2.	ด้านความซื่อสัตย์	4.39	.67	4.33	.95	.378	.707
3.	ด้านความยุติธรรม	4.51	.52	4.36	.95	.998	.322
4.	ด้านความไว้วางใจ	4.44	.64	4.32	.97	.735	.465
ภาพรวมทั้ง 4 ด้าน		4.43	.59	4.33	.94	.675	.503

จากตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอ บ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ประเมินภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอ บ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอ บ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ข้อที่	ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของ ผู้บริหารสถานศึกษา	ไม่เกิน 10 ปี		มากกว่า 10 ปี		t	p
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1.	ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี	4.38	.65	4.34	.78	.375	.708
2.	ด้านความซื่อสัตย์	4.36	.72	4.39	.81	-.220	.826
3.	ด้านความยุติธรรม	4.44	.58	4.53	.78	-.904	.367
4.	ด้านความไว้วางใจ	4.38	.71	4.45	.78	-.587	.558
ภาพรวมทั้ง 4 ด้าน		4.39	.65	4.43	.77	-.334	.739

จากตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน ประเมินภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความยุติธรรม ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความไว้วางใจ และด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารในสถานศึกษาในอำเภอเมืองบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเท่าเทียม เสมอภาค ไม่เอินเอียง ใช้หลักการมีส่วนร่วมของบุคลากร หน่วยงานองค์กรต่างๆ ให้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการโรงเรียน คำนึงถึงความรู้ความสามารถของผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคน อีกทั้งบริหารงานอย่างโปร่งใส สามารถชี้แจงรายละเอียดของงานต่างๆ ภายในโรงเรียนได้อย่างมีลำดับขั้นตอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (จิรวรรณ อนันตพัฒน์, ศันสนีย์ จะสุวรรณ์, 2564) และ (อุทัยรัตน์ ดีภัย, 2563) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1-7 มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 1-7 2) เพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา และ 3) เพื่อประเมินรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาคน โดยมีผลการวิจัยดังนี้ 1) ระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด (ฐิติกร หมายมั่น, เกสณีชีวี ปริชา, รุจารอดเข็ม, อุทัยวรรณ พงษ์บริบูรณ์, 2565) ส่วนรองผู้อำนวยการหรือหัวหน้ากลุ่มงานวิชาการ และครู มีความคิดเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับมาก 2) รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาประกอบด้วยโครงสร้างและองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 การเตรียมการพัฒนา ส่วนที่ 2 กระบวนการพัฒนา และส่วนที่ 3 ภารกิจ 10 ภารกิจของผู้บริหารสถานศึกษา และ 3) การประเมินรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ มีความคิดเห็นว่ารูปแบบการพัฒนามีความเหมาะสมมากที่สุด ส่วนผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นว่ารูปแบบการพัฒนา มีความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความมีประโยชน์ ในระดับมากที่สุด

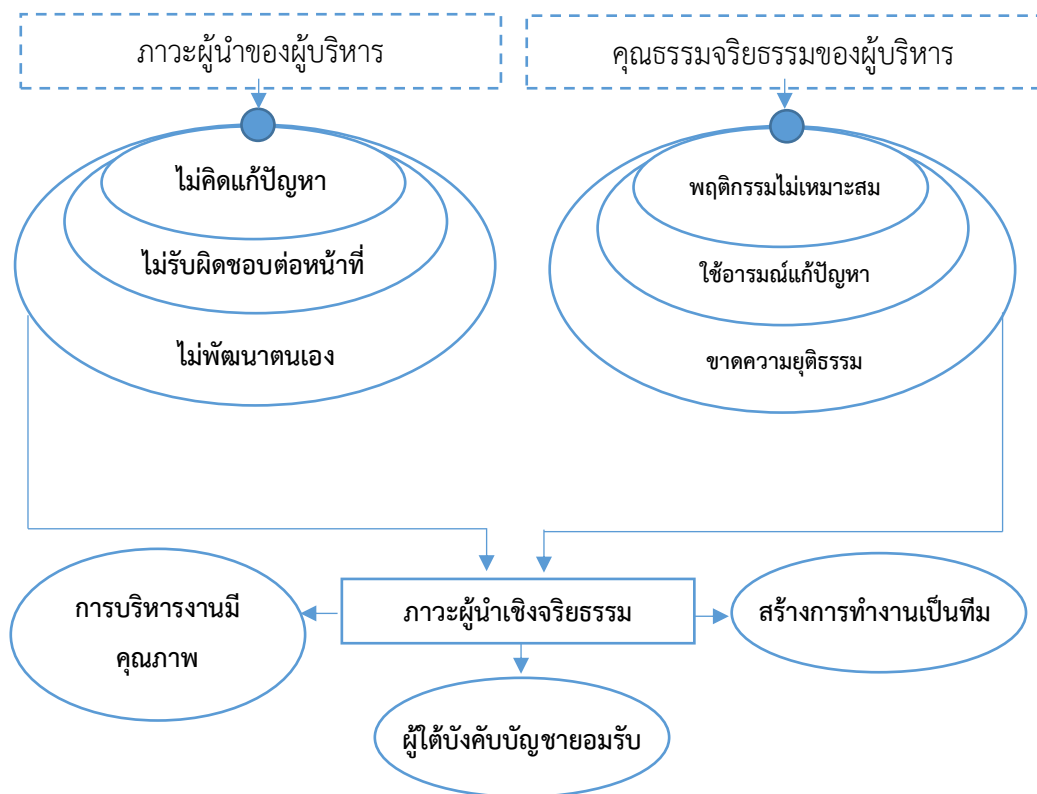
ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน 1) ครูที่มีอายุต่างกันประเมินภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมและรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารให้ความสำคัญคุณธรรมในการจัดสรรผลประโยชน์ให้กับเพื่อนร่วมงานและปฏิบัติตนต่อเพื่อนร่วมงานอย่างเสมอภาคกันโดยไม่แบ่งแยกถึงระดับอายุ มีเหตุผลและวางตัวเป็นกลางอย่างเสมอให้ความยุติธรรมแก่เพื่อนร่วมงาน โดยเสมอภาค ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ (สุทธิพงษ์ ตาสาโรจน์, พระครู วิจิตรปัญญาภรณ์, 2561) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลทุกด้านของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 มีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกัน 2) ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันประเมินภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมและรายด้าน พบว่าไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารให้ความสำคัญในการส่งเสริม สนับสนุนเพื่อนร่วมงานให้มีความก้าวหน้าในหน้าที่การงานอย่างเท่าเทียมกัน มีการกระตุ้นสร้างแรงจูงใจต่อเพื่อนร่วมงานและส่งเสริมการทำงานให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ ทำให้ครูสามารถปฏิบัติงานตามความสามารถของตนเองได้มีประสิทธิภาพ เมื่อครูปฏิบัติงานสำเร็จ ผู้บริหารกล่าวคำยกย่อง ชมเชยแก่เพื่อนร่วมงานทุกคนโดยไม่แบ่งแยกครูตามระดับการศึกษาทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีในองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ (ปณิดา แก้ว กระจำ, 2561) ที่ได้ศึกษางานวิจัย เรื่อง การศึกษาคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีทัศนะต่อคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยไม่แตกต่างกัน 3) ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันประเมินภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมและรายด้าน พบว่าไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน ย่อมต้องการให้ผู้บริหารแสดงออกถึงความรัก ความจริงใจ ความประพฤติที่เหมาะสม ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาและมอบหมายงาน โดยคำนึงถึงความสามารถของบุคลากรอย่างเหมาะสมโดยไม่ให้ความสำคัญแต่เพียงครูที่มีประสบการณ์มากกว่าเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ (ธนิศา กริธาพล, 2560) ที่ได้ศึกษางานวิจัย เรื่อง คุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอปากคาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ผลการวิจัยพบว่า คุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอปากคาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประณตศึกษาบึงกาฬ จำแนกตามประสบการณ์ทำงานพบว่าไม่แตกต่างกัน เป็นเพราะประสบการณ์สอน ผู้บริหารมีหลักในการมอบหมายงานตามความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้วยความยุติธรรม และมีความเอื้ออาทรต่อผู้ใต้บังคับบัญชา มีความใกล้ชิดกันกับผู้บริหารโรงเรียน โดยยึดตามหลักคุณธรรมของผู้บริหารที่ดี ดังนั้นประสบการณ์ทำงานจึงประเมินคุณธรรมของผู้บริหารไม่แตกต่างกัน

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากการศึกษาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด พบองค์ความรู้ที่สามารถสรุปเป็นแผนภาพได้ดังนี้

แผนภาพที่ 1 แสดงผลของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม

จากแผนภาพที่ 1 แสดงให้เห็นว่าปัญหาของการบริหารงานที่เกิดจากการขาดภาวะผู้นำและขาดคุณธรรมจริยธรรมในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษานั้น หากผ่านการนำภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมมาปรับใช้ในการบริหาร จะทำให้เกิดการบริหารงานที่มีคุณภาพ ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดการยอมรับนับถือ และสามารถสร้างการทำงานเป็นทีมที่ดี ส่งผลให้การพัฒนาการศึกษามีประสิทธิภาพที่ดี

สรุป

ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม เป็นสิ่งที่สำคัญและควรปลูกฝังให้มีอยู่ในตัวของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้การบริหารจัดการสถานศึกษาเกิดประสิทธิภาพทั้งในด้านของงานและด้านของบุคคลที่จะนำพาสถานศึกษาสู่ความสำเร็จในทุกๆด้าน และเพื่อให้ผู้บริหารเป็นผู้บริหารมืออาชีพที่สามารถนำพาสถานศึกษาสู่ความสำเร็จและพัฒนาการจัดการศึกษาให้ดียิ่งขึ้นไป

1.ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความยุติธรรม ด้านความไว้วางใจ ซึ่งผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมนี้ จะทำให้ครูผู้สอนมีการทำงานที่ดีต่อสถานศึกษาและให้การเคารพผู้บริหารสถานศึกษา

2.ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม จะสร้างทัศนคติที่ดีของครูต่อผู้บริหารสถานศึกษาโดยไม่ต้องจำแนกเพศ อายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก

ดังนั้นผู้บริหารควรมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอให้สามารถนำภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมมาปรับใช้กับการบริหารงานภายในสถานศึกษา

1.2 ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงานโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ดังนั้นผู้บริหารจำเป็นต้องสร้างการเป็นแบบอย่างที่ดี ความซื่อสัตย์ ความยุติธรรมและความไว้วางใจให้เกิดในตนเองผ่านความคิด ทัศนคติและการดำเนินชีวิต

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม ที่สำคัญ คือ ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำและใช้คุณธรรมจริยธรรมในการบริหาร สามารถนำไปประยุกต์ใช้การบริหารงานภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับ ควรศึกษาเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการบริหารจากการบริหารตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบ่อไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เพื่อที่ผู้บริหารได้ทราบผลและนำไปปรับปรุง

การบริหารงานให้ดียิ่งขึ้น รวมถึงการศึกษาคุณธรรมจริยธรรมของครูผู้สอนในสถานศึกษาอำเภอบ่อไร่
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

เอกสารอ้างอิง

- พิชญา ภาเย็นยาว. (2565). คุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ
คุณลักษณะครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา
นครปฐมเขต 1. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา*, 17(1), 71-79.
- สุรัตน์ ไชยชมภู. (2588). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมในการบริหารสถานศึกษา. *วารสารการบริหาร
การศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา*, 8(2), 1-15.
- จุฑาภรณ์ ยมพมาศ, กนกกร ศิริสุข. (2566). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ
สมรรถนะหลักในการ ทำงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครศรีธรรมราชเขต 3. *วารสารทัศน์มิติทางการศึกษา*, 1(2), 47-61.
- หงษา วงศ์จำปา, วไลนิกา ฉลากบาง, ทนงศักดิ์ คุ่มไชนะ, ถาดทอง ปานศุภวัชร. (2558). รูปแบบการ
พัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐานในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ. *วารสารราชพฤกษ์*, 15(3), 17-23.
- ถนอมศักดิ์ ทองประเทือง, สุดารัตน์ สารสว่าง, วรรณวิศา สืบบุญสรณ์ คล้ายจำแลง. (2566). อิทธิพล
ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาต่อความผูกพันต่อองค์กรของข้าราชการครูใน
โรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตศรีวิภาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, 8(1),
433-448.
- ยุพา กลิ่นชัย, พิสมัย รบ ชนะชัยพลสุข, ณัฐนันท์ พรหมณสังข์. (2565). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำ
เชิงจริยธรรมใน ศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา กำแพงเพชร. *วารสารบัณฑิตวิจัย*, 13(1), 123-137.
- ณัฐพล หงษ์คง, ชัชจริยา ไบลี. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร
สถานศึกษากับความสุขของครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอุดรธานี. *วารสารบัณฑิตวิจัย*, 11(1), 135-148.
- สฤณี แสงรัตน์. (2566). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาหนองคายเขต 1. *วารสารวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏ
สกลนคร*, 3(1), 23-38.
- นรินทร์ เทพศิริ. (2565). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสหวิทยาเขตปิยมิตร สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี. *วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์*, 18(1),
22-35.

- เอกชัย ลวดคำ, วีรภัทร ภัทรกุล. (2566). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร
สถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสัพพรรณบุรี. *วารสารปรัชญาบริหารศรัณ*, 28(1), 13-24.
- กัญญาภัค ไช้เพชร, จุฬาพรรณภรณ์ ธนะแพทย์. (2565). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร
สถานศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21. *วารสาร มจร อุบลบริหารศรัณ*, 7(2), 51-64.
- จิ รววรรณ อนันตพัฒน์, ศันสนีย์ จะสุวรรณ์. (2564). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถาน ศึกษา
ในศตวรรษที่ 21. In *Proceeding National & International Conference* (Vol. 2, No. 14, p. 1044).
- ฤทัยรัตน์ ดีภัย. (2563). การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรีส่งผลต่อการบริหารงาน
วิชาการในสถาน ศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
อุบลราชธานี เขต 1. *วารสารบริหารการศึกษาบัวบัณฑิต*, 20(4), 13-22.
- ฐิติกร หมายมั่น, เกสณีชีว ปรีชา, รุจา รอดเข็ม, อุทัยวรรณ พงษ์บริบูรณ์. (2565). การพัฒนาภาวะผู้นำ
เชิงจริยธรรมของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. *วารสารปรัชญาบริหารศรัณ*, 27(1), 59-66.
- สุทธิพงษ์ ตาสาโรจน์, พระครู วิจิตรปัญญาภรณ์. (2561). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24. *วารสารการบริหาร
การศึกษา มจร. วิทยาเขตร้อยเอ็ด*, 1(2), 13-24.
- ปณิตา แก้ว กระจำง. (2561). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาใน
โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *Baddhana
Journal*, 7(2), 296-305.
- ธนิภา กริธาพล. (2562). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร สถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 1-7. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏ
ธนบุรี*, 13(2), 214-225.
- Coles, R. (2002). *Lives of moral leadership: men and women to have made difference*.
New York: Random House.

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษา
ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี
Participation of Parents in Organising Activities for The
Development of Students With Disabilities : Case Study of The
Saraburi Special Education Center

ฉัตรชัย ดีพิมาย^{1*} ณฐาพัชร วรพงศ์พัชร²

Chatchai Deepimay ^{1*} Ntapat worapongpat ²

¹ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี | Faculty of Education Bangkok Thonburi University

² ศูนย์ถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมชุมชน ผู้ประกอบการ การท่องเที่ยว และการศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีภาคตะวันออกแห่งสุวรรณภูมิ และสถาบันนวัตกรรมทางการศึกษา สมาคมส่งเสริมการศึกษาทางเลือก

Center for Knowledge Transfer, Technology, Community Innovation, Entrepreneurship, Tourism and Education

Eastern Institute of Technology Suvarnabhumi (EITS)

And Educational Innovation Institute Association for the Promotion of Alternative Education

*Corresponding author e-mail: 6433100175@bkkthon.ac.th

(Received: 13 August 2023, Revised: 14 November 2023, Accepted: 23 November 2023)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี (2) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของผู้ปกครองเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้ปกครองของนักเรียนพิการที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับเตรียมความพร้อม ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี จำนวน 306 คน กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้ปกครองของนักเรียนพิการที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับเตรียมความพร้อม ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี จำนวน 13 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจงโดยใช้สูตร ทาโร่ ยามาเน่ ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 ที่มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Sampling Random) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ แล้วนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า 1) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ด้านอาสาสมัคร ด้านการอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง ด้านการร่วมมือกับชุมชน ด้านการติดต่อสื่อสาร และด้านการตัดสินใจ ตามลำดับ 2)

ข้อเสนอแนะจากผู้ปกครอง โรงเรียนควรมีการสื่อสารกับพ่อแม่ ผู้ปกครองให้มากขึ้น การสื่อสารควรมีลักษณะเฉพาะเพื่อความรวดเร็ว สะดวก ควรมีการจัดประชุม ฝึกอบรม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาความรู้ความเข้าใจร่วมกัน โรงเรียนควรจัดกิจกรรมอบรมครู บุคลากรในโรงเรียนให้รับทราบและมีความเข้าใจในนโยบายของโรงเรียน

คำสำคัญ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง, การจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนพิการ, ศูนย์การศึกษาพิเศษ

ABSTRACT

The objectives of this research are (1) to study the participation of parents in organizing development activities for students with disabilities; A case study of the Saraburi Provincial Special Education Center (2) to study parents' suggestions regarding guidelines for developing parental participation in the development of students with disabilities. Case study of Saraburi Provincial Special Education Center The research format is survey research. The group of informants consisted of parents of students with disabilities who were studying at the preparatory level. Saraburi Provincial Special Education Center, 306 people. The sample group consisted of parents of students with disabilities who are currently studying at the preparatory level. Special Education Center Saraburi Province, 13 people, were obtained from purposive selection using the Taro Yamane formula at an error level of 0.05, which came from random sampling (Sampling Random) as the tool used to collect data. The researcher analyzed the data using a statistical computer program. The data obtained from the questionnaire and interview were then analyzed using descriptive statistics consisting of mean and standard deviation. The research results found that: 1) Participation of parents in organizing activities for the development of students with disabilities Case study of Saraburi Provincial Special Education Center The overall picture is at a high level. Arranged in descending order: learning at home Volunteer side Aspects of parenting as parents Cooperation with the community Communication and decision making, respectively; 2) Suggestions from parents Schools should communicate with parents. parents give more Communication should have specific characteristics for speed and convenience. There should be meetings and training to lead to the development of mutual knowledge and

understanding. Schools should organize teacher training activities. School personnel are informed and have an understanding of school policies.

Keywords: parental participation, development activities for students with disabilities, special education center

บทนำ

ปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้พัฒนาการของเด็กได้รับการส่งเสริมด้านศักยภาพของเด็กนั้นผู้ที่มีส่วนร่วมอันได้แก่ ผู้ปกครอง ครู นักวิชาการ เป็นต้น จะต้องคำนึงถึงหลักการจัดประสบการณ์ที่ยึดเด็กเป็นศูนย์กลางในการมุ่งส่งเสริมพัฒนาการเด็กทั้งด้านร่างกายอารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญาดังที่สมาคมการปฐมวัยศึกษาแห่งชาติสหรัฐอเมริกา (สุพรรณิ จันทรงาม, ภูมิพัฒน์ รักพรหมงคล, 2565) กล่าวว่า การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยหรือการจัดกิจกรรมเพื่อร่วมส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยควรจัดให้เหมาะสมกับการพัฒนาการเด็ก กล่าวคือ ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับอายุของเด็ก และต้องมีความเหมาะสมกับเด็กแต่ละคน ขณะเดียวกันต้องสามารถตอบสนองความต้องการ ความสนใจ และความสามารถของเด็กแต่ละคนได้ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาเด็กทั้งในส่วนของบ้าน โรงเรียนและชุมชน จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในแนวทางการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมสำหรับเด็ก (ประทุม พรน้อยทุ, กุลชลี จงเจริญ, 2562) ได้เสนอแนวทางการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัยไว้ว่า ควรเน้นการส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ทั้งด้านอารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ในลักษณะของบูรณาการการพัฒนาการ มีการพัฒนาและปรับเปลี่ยนให้ตรงกับความสามารถและความสามารถของเด็กอยู่เสมอ เน้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้ด้านกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ เด็กกับเพื่อนและเด็กกับอุปกรณ์ของเล่น กิจกรรมการเรียนรู้และอุปกรณ์ควรมีลักษณะเป็นรูปธรรมเป็นของจริงสอดคล้องกับสภาพชีวิตประจำวันของเด็กที่มีความหลากหลายและความยากง่าย และลักษณะการเล่นอย่างสมดุล ในขณะที่เล่นควรเปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกตัดสินใจด้วยตนเองโดยมีครูคอยช่วยเหลือกระตุ้น กิจกรรมที่เด็กได้ทำในแต่ละวันควรมีทั้งกิจกรรมการเคลื่อนไหวและกิจกรรมที่ทำอย่างสงบและเด็กทุกคนทุกระดับอายุควรมีโอกาสได้ทำกิจกรรมกลางแจ้ง การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ทั้งการวางแผน การสนับสนุนสื่อการสอน การเข้าร่วมกิจกรรมและการประเมินพัฒนาการ ทั้งนี้เพื่อให้การอบรมเลี้ยงดูเด็กที่บ้าน ในโรงเรียนจะได้เป็นไปในแนวทางเดียวกันอาจจะมีผลต่อพัฒนาการของเด็กในแนวทางบวก ซึ่งโดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของผู้ปกครองถือได้ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งต่อการสนับสนุนโรงเรียนในการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการของเด็กเพื่อให้เกิดศักยภาพสูงสุดที่จะเป็นไปได้ ดังนั้นนอกจากผู้ปกครองจะต้องสนับสนุนความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการและการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของบุตรหลานตนเองแล้วยังต้องมีบทบาทสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการ

ให้กับเด็ก (ศุภวรรณ ศุภสร, นเรศ ชันธะรี, 2566) ได้กล่าวถึงรูปแบบของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กไว้ว่า มีอยู่ 6 รูปแบบ ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง (Parenting) การสื่อสาร (Communication) การอาสาสมัคร (Volunteering) การเรียนรู้ที่บ้าน (Learning at home) การตัดสินใจ (Decision making) และการร่วมมือกับชุมชน (Collaboation with community)

การจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ก็เช่นเดียวกันที่ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการพัฒนานักเรียนพิการของผู้ปกครอง ปัจจุบันนักเรียนพิการของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี มีจำนวน 306 คน ซึ่งกระจายอยู่ทั่วทั้ง 13 อำเภอ ของจังหวัดสระบุรี ซึ่งมีความหลากหลายด้านบริบทพื้นที่ ภูมิสังคม อันเป็นเหตุที่ทำให้ผู้ปกครองของนักเรียนพิการมีการจัดกิจกรรมการพัฒนานักเรียนที่แตกต่างกันตามไปด้วย อย่างไรก็ตาม จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี และหัวหน้าหน่วยบริการอำเภอ พบว่า ประเด็นของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในปัจจุบันนี้ดีขึ้นกว่าที่ผ่านมา หากย้อนไปเมื่อ 3 ปีที่แล้ว พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี และหน่วยบริการอำเภอยังมีน้อยมาก จะมีเฉพาะในประเด็นที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรีร้องขอ ซึ่งเป็นด้านการบริหารจัดการ การปรับปรุงสภาพแวดล้อม หรือการสนับสนุนงบประมาณเป็นส่วนใหญ่ สำหรับด้านวิชาการมีส่วนร่วมมีน้อยมาก จะมีบ้างก็จะเป็นศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ในส่วนของหน่วยบริการอำเภอ เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมหรือด้านอื่น ๆ น้อยมาก เพราะเกรงว่าเป็นการรบกวนผู้ปกครอง แต่ปัจจุบันเปลี่ยนไป (ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี, https://saraburisppecial.ac.th/data_5527) เนื่องจากมีการเน้นย้ำให้ถือเป็นแนวทางปฏิบัติที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติมพ.ศ 2545 มาตรา 8 (2) และในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ 2546 จึงทำให้หน่วยบริการส่วนใหญ่มีการดำเนินการและให้ความสำคัญในเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับการจัดการศึกษามากขึ้น โดยเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมเกือบทุกด้าน การประชุมผู้ปกครองแต่ละครั้งก็ให้ผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นในการเข้าร่วมกิจกรรมกับทางหน่วยบริการในรูปแบบที่ตนเองถนัด ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียนพิการ คือศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี และหน่วยบริการเปิดโอกาสมากขึ้น ผู้ปกครองมีความสนใจต่อการดำเนินงานของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี หน่วยบริการ และเป็นพันธกิจที่มีกฎหมายรองรับชัดเจน อย่างไรก็ตามยังคงพบว่า ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี และหน่วยบริการอำเภอยังมีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการต่อการให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก สาเหตุที่สำคัญส่วนใหญ่คือ ผู้ปกครองยังไม่เห็นคุณค่าและไม่เห็นประโยชน์ของการเข้ามามีส่วนร่วม ผู้ปกครองยังคิดว่าการพัฒนานักเรียนพิการที่ศูนย์การศึกษาพิเศษ

ประจำจังหวัดสระบุรี และหน่วยบริการอำเภอเป็นหน้าที่ของครูไม่ใช่ของตนเอง นอกจากนี้ จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี และหัวหน้าหน่วยบริการอำเภอ พบว่า ยังมีส่วนที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี และหน่วยบริการอำเภอ ได้แก่ ผู้ปกครองมีปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้ปกครอง ผู้ปกครองยังคงติดกับความเคยชินเดิม การขาดการจัดสภาพแวดล้อมที่กระตุ้นให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม การขาดการสื่อสารเชิงข้อมูลในการเคลื่อนไหวนโยบายของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี และหน่วยบริการอำเภอ ทำให้ผู้ปกครองไม่รับรู้การเข้าร่วมกิจกรรม การบริหารจัดการของผู้ปกครองน่าจะมีภารกิจในการทำงานประจำวัน ปัญหาด้านทัศนคติ ความคิดที่แตกต่างกันระหว่างผู้ปกครอง

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการนักเรียนพิการในศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี และหน่วยบริการอำเภอ ว่ายังคงมีปัญหาบางประการที่ควรได้รับการแก้ปัญหาและหาแนวทางในการทำงานร่วมกันระหว่างผู้ปกครองกับศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี และหน่วยบริการอำเภอ เพื่อที่จะได้รูปแบบและการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมในการส่งเสริมพัฒนาการนักเรียนพิการร่วมกันอาจจะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนานักเรียนพิการ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานักเรียนพิการของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี

บทความวิจัยนี้นำเสนอ การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี และการศึกษาข้อเสนอแนะของผู้ปกครองเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี เพื่อเป็นประโยชน์ต่อศูนย์การศึกษาพิเศษที่จะสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดแผนการดำเนินงานบริหารจัดการในการให้บริการช่วยเหลือนักเรียนพิการในการเตรียมความพร้อม ให้สามารถพัฒนาศักยภาพ เพื่อรองรับการเชื่อมโยงจากการศึกษาไปสู่การดำเนินชีวิตของนักเรียนพิการทุกประเภท

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของผู้ปกครองเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี

กรอบแนวคิดการวิจัย

รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยและพัฒนา ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามแนวคิด/ทฤษฎีของ (ดวงใจ ศิริขวัญ, 2561) ได้กล่าวถึงรูปแบบของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กไว้ว่า มีอยู่ 6 รูปแบบ ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง (Parenting) การสื่อสาร (Communication) การอาสาสมัคร (Volunteering) การเรียนรู้ที่บ้าน (Learning at home) การตัดสินใจ (Decision making) และการร่วมมือกับชุมชน (Collaboration with community)

ตัวแปรที่ศึกษา

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรม พัฒนาการนักเรียนพิการ

1. ด้านการอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง
2. ด้านการสื่อสาร
3. ด้านการอาสาสมัคร
4. ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน
5. ด้านการตัดสินใจ
6. ด้านการร่วมมือกับชุมชน

วิธีดำเนินการวิจัย

พื้นที่วิจัย คือ ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี ปีการศึกษา 2565 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ปกครองของนักเรียนพิการที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับเตรียมความพร้อม ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี จำนวน 306 คน โดยกำหนดสัดส่วนเด็กนักเรียน 1 คนเท่ากับผู้ปกครอง 1 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ปกครองของนักเรียนพิการที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับเตรียมความพร้อม ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี จำนวน 13 คน ใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง โดยเลือกตัวแทนผู้ปกครองจากหน่วยบริการ ทั้ง 13 อำเภอของจังหวัดสระบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ชนิด ได้แก่ 1) แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพภูมิสังคมของผู้ปกครองนักเรียนลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (checklist) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนพิการของผู้ปกครองศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดสระบุรี 6 ด้าน คือ ด้านการอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง ด้านการสื่อสาร ด้านการอาสาสมัคร ด้าน

การเรียนรู้ที่บ้าน ด้านการตัดสินใจและด้านการร่วมมือกับชุมชน ลักษณะแบบสอบถามตอนที่ 2 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Seale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี ใช้ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี 2) แบบสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี โดยมีประเด็นในการสัมภาษณ์ ได้แก่ แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และข้อเสนอแนะแนวทางเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง การรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามให้แก่ผู้ปกครองของนักเรียนพิการที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับเตรียมความพร้อม ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี จำนวน 306 ชุด ระหว่างเดือนมกราคมถึงเดือนมีนาคม พุทธศักราช 2566 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม นำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และแปลความหมายตามเกณฑ์ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ของค่าคะแนนเฉลี่ยของคำตอบ โดยอาศัยแนวคิดของ (เจษฎา ภักดี, เจริญวิทย์ สมพงษ์ธรรม และปาริชาติ สุภิमारส, 2564) แบบสัมภาษณ์ นำข้อมูลที่สัมภาษณ์มาจำแนกและจัดระบบข้อมูล (Typology and Taxonomy) เพื่อจัดระเบียบข้อมูลให้เป็นไปตามกรอบวัตถุประสงค์ที่กำหนด และวิเคราะห์เชิงตรรกะ ทำการเปรียบเทียบ วิเคราะห์ และสังเคราะห์ ในเรื่องเดียวกันเพื่อหาข้อสรุป แล้วนำมาเขียนบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี

ผลการวิจัยพบว่า

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.90) เมื่อพิจารณารายด้านสามารถลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน รองลงมาได้แก่ ด้านอาสาสมัคร ด้านการอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง ด้านการร่วมมือกับชุมชน ด้านการติดต่อสื่อสาร และด้านการตัดสินใจ ตามลำดับ สามารถพิจารณารายด้านได้ดังต่อไปนี้

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี ด้านการอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย

3.83) เมื่อพิจารณารายข้อได้แก่ จัดเตรียมที่อยู่อาศัยที่มีความเหมาะสมให้แก่เด็กที่อยู่ในความดูแล รองลงมาได้แก่ จัดการและดูแลด้านโภชนาการที่เหมาะสมและครบถ้วนให้แก่เด็กที่อยู่ในความดูแล ให้ความเอาใจใส่สุขภาพของเด็กในด้านการดูแลรักษาความสะอาดของร่างกายและการดูแลเกี่ยวกับโรคภัยไข้เจ็บ จัดสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยให้เหมาะสม เพื่อความปลอดภัยที่เอื้อต่อการพัฒนาการของเด็กที่อยู่ในความดูแล และให้ความดูแลเอาใจใส่เครื่องนุ่งห่ม และเครื่องแต่งกายของเด็กให้มีความสะอาด อยู่เสมอ ตามลำดับ

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี ด้านการติดต่อสื่อสาร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.82) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ มีการติดต่อสื่อสารในเรื่องเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก กับโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ รองลงมาได้แก่ ติดตามข่าวสารของโรงเรียนผ่านช่องทางต่างๆ เข้าร่วมกิจกรรมประชุมผู้ปกครองเด็กที่โรงเรียนจัดขึ้น ความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีที่เอื้อต่อการพัฒนาเด็กร่วมกันระหว่างผู้ปกครองโรงเรียน และชุมชน และให้ความร่วมมือในการแจ้งข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับเด็กของท่านให้โรงเรียนทราบ ตามลำดับ

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี ด้านอาสาสมัคร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.98) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ ช่วยประชาสัมพันธ์ข่าวสารและข้อมูลต่างๆ ของโรงเรียน ให้กับชุมชน และบุคคลภายนอกที่รู้จัก ทราบและรับรู้ความเคลื่อนไหว รองลงมาได้แก่ อาสาให้ความร่วมมือ และช่วยเหลือเมื่อโรงเรียนดำเนินกิจกรรมต่างๆตามความสามารถของตน ให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนตามความถนัดและความสนใจ ตระหนักว่าโรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองที่มีความสามารถและความเหมาะสมในการช่วยเหลือดำเนินกิจกรรมของโรงเรียน และสนับสนุนทุนทรัพย์แก่โรงเรียนในการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ตามลำดับ

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.10) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ นำเด็กไปร่วมงานเทศกาลสำคัญๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นอยู่เสมอ เช่น งานวันเด็ก งานวันลอยกระทง ฯลฯ รองลงมาได้แก่ จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก เช่น การเล่นเกม นำเด็กเข้าร่วมทำกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กตามสถานที่ต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ จัดสภาพแวดล้อมที่บ้านให้เหมาะสมกับการทำกิจกรรมการเรียนรู้ของเด็ก เช่น มุมอ่านหนังสือ และพาเด็กไปเที่ยวเชิงทัศนศึกษาตามสถานที่ต่างๆ อย่างสม่ำเสมอเมื่อมีโอกาส ตามลำดับ

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี ด้านการตัดสินใจ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.82) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ มีบทบาทในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมของโรงเรียนโดย

ชุมชนในการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก รองลงมาได้แก่ โอกาสในการเสนอแนะทางการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ต้องการมีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อนำเสนอแนะทางการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก เข้าร่วมการประชุมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และมีโอกาสในการกำหนด และเลือกกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กตามลำดับ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี ด้านการร่วมมือกับชุมชน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.83) เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ มีส่วนร่วมในการวางแผนกับชุมชนในการดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก รองลงมาได้แก่ เข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนในการดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ให้การสนับสนุนชุมชนในการทำกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กอยู่เสมอ นำเด็กเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนในการดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และมีโอกาสเสนอแนะทางกับชุมชนในการดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ตามลำดับ

ตารางที่ 1 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี ภาพรวม

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับ	อันดับ
ด้านการอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง	3.83	0.57	มาก	3
ด้านการติดต่อสื่อสาร	3.82	0.62	มาก	4
ด้านอาสาสมัคร	3.98	0.55	มาก	2
ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน	4.10	0.49	มาก	1
ด้านการตัดสินใจ	3.82	0.57	มาก	4
ด้านการร่วมมือกับชุมชน	3.83	0.64	มาก	3
ภาพรวม	3.90	0.57	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$, S.D.= 0.57) เมื่อพิจารณารายด้านสามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังต่อไปนี้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ($\bar{X} = 4.10$, S.D.= 0.49) รองลงมาได้แก่ ด้านอาสาสมัคร ($\bar{X} = 3.98$, S.D.= 0.55) ด้านการอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง ($\bar{X} = 3.83$, S.D.= 0.57) ด้านการร่วมมือกับชุมชน ($\bar{X}$

= 3.83, S.D.= 0.64) ด้านการติดต่อสื่อสาร ($\bar{X}$ = 3.82, S.D.= 0.62) และด้านการตัดสินใจ ($\bar{X}$ = 3.82, S.D.= 0.57)ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของผู้ปกครองเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี

ผลการวิจัยพบว่า

1.ด้านการอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง พบว่า การดำเนินการอบรมสั่งสอนเด็กให้เป็นคนดี พ่อแม่ ผู้ปกครองต้องคอยสอดส่องไม่ให้เกิดประพฤติดนเสียหยา เข้าใจเด็ก เอาใจใส่ในเรื่องการเรียน เป็นกำลังใจให้บุตรหลานในเรื่องการเรียนช่วยชี้แนะเด็ก ให้ดำเนินการชีวิตอย่างถูกต้อง จัดสภาพแวดล้อมภายในบ้านให้เหมาะสม มีที่ให้ทำการบ้านและทบทวนบทเรียนอย่างเป็นสัดส่วน และประพฤติดนเป็นแบบอย่างที่ดีให้เด็ก นอกจากนี้ก็ไม่ปล่อยปละละเลยในพฤติกรรมที่ไม่ดีของบุตรหลาน ให้ความรัก ความอบอุ่น แก่เด็กอย่างพอเพียง

2. ด้านการติดต่อสื่อสาร พบว่า ควรมีการติดต่อสื่อสารในเรื่องเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก ระหว่างพ่อแม่ ผู้ปกครองกับโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ผู้ปกครองต้องให้ความร่วมมือในการแจ้งข้อมูลข่าวสาร ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับเด็กให้โรงเรียนทราบ โดยเปิดช่องทางการติดต่อหลากหลายช่องทาง เพื่อเป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ที่ดีและส่งผลการพัฒนาเด็กร่วมกันระหว่างผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน

3.ด้านอาสาสมัคร พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างประสบการณ์ให้แก่เด็กที่โรงเรียนด้วยการดำเนินกิจกรรม นอกจากนี้ ยังสนับสนุนและให้ความช่วยเหลืออยู่เสมอ ผู้ปกครองจะช่วยงานในห้องสมุดและงานด้านต่างๆ จึงเป็นงานที่น่าสนใจอย่างยิ่ง ในบางครั้งได้ให้ความร่วมมือเป็นอาสาสมัครเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน เช่น การเป็นวิทยากร เป็นต้น

4. ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน พบว่า พ่อแม่ ผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญในการจัดกระบวนการเรียนรู้ และส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งที่บ้าน โรงเรียนแหล่งเรียนรู้ต่างๆ โดยผู้ปกครองได้ให้ความรัก ความอบอุ่น ความห่วงใย และความหวังดี ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องจากที่โรงเรียน อย่างไรก็ตาม ผู้ปกครองมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไม่มากนัก และมักจะเป็นไปในลักษณะของการให้ความร่วมมือกับโรงเรียนตามสถานภาพและโอกาสหรือเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นและขอความร่วมมือเท่านั้น

5. ด้านการตัดสินใจ พบว่า พ่อแม่ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่น่าสนใจให้แก่เด็ก หรือกลุ่มผู้ปกครองด้วยกัน การจัดที่ผู้ปกครองมีโอกาสเข้าร่วมและสร้างสรรค์ได้มาก เป็นการทำโครงการร่วมกันเป็นรูปแบบของการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ไม่เป็นทางการ สำหรับด้านการตัดสินใจที่เห็นได้ชัด คือ คณะกรรมการ สมาคมครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา

6. ด้านการร่วมมือกับชุมชน พบว่า พ่อแม่ ผู้ปกครองมีการจัดทำข้อมูลด้านแหล่งทรัพยากรที่เป็นประโยชน์กับทางโรงเรียน ให้ความร่วมมือสนับสนุนแหล่งทรัพยากร เพราะแต่ละโรงเรียนต่างก็มีทรัพยากรเฉพาะเรื่องเฉพาะด้าน การที่ผู้ปกครองร่วมกันให้ข้อมูลด้านแหล่งทรัพยากรที่โรงเรียนติดต่อขอความร่วมมือจึงเป็นส่วนหนึ่งของความช่วยเหลือที่จำเป็นและเป็นการขยายความร่วมมือให้กว้างมากขึ้น นอกจากนี้ ผู้ปกครองยังมีส่วนร่วมในการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าของเด็กในทุกๆ ด้าน โดยกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสามารถดำเนินการร่วมพัฒนาเด็ก เช่น กิจกรรมการเยี่ยมโรงเรียน กิจกรรมเยี่ยมบ้าน การจัดประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการ

ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี

1. การกำหนดกิจกรรมพัฒนาความสัมพันธ์กับครอบครัวในลักษณะต่างๆ โรงเรียนและผู้ปกครองไม่ค่อยได้มีส่วนร่วมในการคิดค้นรูปแบบกิจกรรมและการกำหนดกิจกรรมเพื่อให้ผู้ปกครองสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ตามความสนใจของตนมากขึ้น ดังนั้นเป็นเพียงการจัดประชุมประจำในระดับห้องเรียน และระดับชั้น การจัดประชุมผู้ปกครองเฉพาะกลุ่ม

2. การส่งข่าวสารข้อมูลถึงพ่อแม่ ผู้ปกครองอย่างไม่เป็นทางการน้อยมาก ควรมีการสื่อสารกันมากขึ้น เพื่อบอกเล่าข้อมูลเกี่ยวกับเด็กในด้านต่างๆ ที่มีลักษณะเฉพาะ หรือผ่านไลน์ส่วนตัว เพื่อความรวดเร็ว สะดวก เนื่องจากข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนบางส่วนไม่ต้องการให้มีการเผยแพร่

3. การเยี่ยมบ้านโดยผู้แทนผู้ปกครอง และครูที่เด็กมีความสนิทสนมด้วย ในกรณีที่เด็กบางรายอาจมีความจำเป็นที่ครูต้องแลกเปลี่ยนข้อมูลกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง และไม่สามารถนัดพบกันที่โรงเรียนได้ หรือทางผู้ปกครองไม่ว่างที่จะมาพบครูของเด็กในโรงเรียน

4. การจัดประชุม ฝึกอบรม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาความรู้ ความเข้าใจร่วมกัน ครูและบุคลากรที่ไม่มีส่วนร่วม โรงเรียนควรจัดกิจกรรมอบรมครู บุคลากรในโรงเรียนให้รับทราบ และมีความเข้าใจในนโยบายของโรงเรียน

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี วัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี พบว่า

1.1 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านสามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังต่อไปนี้ ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน รองลงมาได้แก่ ด้านอาสาสมัคร ด้านการอบรม

เลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง ด้านการร่วมมือกับชุมชน ด้านการติดต่อสื่อสาร และด้านการตัดสินใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Rangsoi, W, (2564) และ ปรียา ภรณ์ธีระ วรากุล, สมใจ สืบเสาะ (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่องความร่วมมือของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนวัดชินวราราม อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ มีระดับการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนวัดชินวราราม อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี ในภาพรวมของการส่งเสริมการเรียนรู้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านความรู้ในระดับมาก เช่นเดียวกันโดยมีการให้ความร่วมมือกับโรงเรียนประเมินผลตามสภาพที่เป็นจริง การกำกับดูแลการทำการบ้านและให้ความรู้เรื่องสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น สำหรับการมีส่วนร่วมด้านความประพฤติ พบว่าผู้ปกครองมีส่วนร่วมส่งเสริมในด้านวินัยของนักเรียนในระดับมาก ได้แก่ ด้านการฝึกให้นักเรียนเรียนรู้คุณค่าของสิ่งของและบำรุงรักษาของตนเองและฝึกให้นักเรียนเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ แสดงให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาความมุ่งมั่นให้เด็กได้มีพัฒนาการทางด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา รวมทั้งพัฒนาบุคลิกและพฤติกรรมที่เหมาะสมอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับสุพรรณิ ธรรมศิริจินดา (2558) และ อติทักษ์ สุวิวัฒน์ชัย ,ญา ลิสาฐ์ ต้นสอน, ชนะศึก นิชานนท์ และ ศิโรจน์ ผลพันธิน, 2564) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนปฐมวัย พบว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบหลักคือหลักการที่อยู่บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและครูผู้สอน วัตถุประสงค์รูปแบบเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนด้านการช่วยเหลือและด้านการแบ่งปัน สารและกระบวนการ กิจกรรมและขั้นตอนการดำเนินงาน ระยะเวลาและการประเมินผล

1.1.1 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน พบว่า ผู้ปกครองนำเด็กไปร่วมงานเทศกาลสำคัญๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นอยู่เสมอ เช่น งานวันเด็ก งานวันลอยกระทง ฯลฯ รองลงมาได้แก่ จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก เช่น การเล่นเกม นำเด็กเข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กตามสถานที่ต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ จัดสภาพแวดล้อมที่บ้านให้เหมาะสมกับการทำกิจกรรมการเรียนรู้ของเด็ก เช่น มุมอ่านหนังสือ และพาเด็กไปเที่ยวเชิงทัศนศึกษาตามสถานที่ต่างๆ อย่างสม่ำเสมอเมื่อมีโอกาสซึ่งสอดคล้องกับลัดดาวัลย์ ศิริพงศ์, วีรวรรณ จงจิตร ศิริจิรกาล, ปัญญา เลิศไกร (2558) และ สันทัยไชยเสริฐ, สีนงาม ประโคน, พระมหาญาณวัฒน์ จิตตวฑฒโน (2559) ที่กล่าวถึงบ้านว่าบ้านเป็นแหล่งทรัพยากรที่สำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน ซึ่งมีอิทธิพลต่อการพัฒนาเด็กในหลายๆ ด้าน สภาพแวดล้อมทางบ้านจึงมีความสำคัญต่อเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิภาภัทร ม่วงแก้ว (2552) และ กนกพรรณ ทองคำ, ศิริรัตน์ ชุณหคล้าย, วุฒิสพรรณัฐ รุจิโรจน์ (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการอ่านของนักเรียน ระดับปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเชียงใหม่ ผลการศึกษาบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนพบว่า ผู้ปกครองโดยภาพรวมปฏิบัติอยู่ใน

ระดับบ่อและบทบาทที่ผู้ปกครองปฏิบัติบ่อยที่สุดคือทำกิจกรรมการอ่านกับลูกที่ห้องนอน และปฏิบัติบ่อยลงมาก็คือสอนให้เด็กจัดหนังสือให้เป็นระเบียบหลังการอ่าน และสอนให้เด็กรู้จักการดูแลรักษาหนังสือหลังการอ่านแสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองนั้นให้ความสำคัญกับเด็กและต้องการที่จะปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้กับเด็ก จากสิ่งที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ผู้ปกครองนั้นเห็นความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อมในการอ่านควบคู่ไปกับการส่งเสริมการอ่าน (ณัฐพงศ์ ดาราเพ็ญ, 2564)

1.1.2 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี ด้านอาสาสมัคร พบว่า ผู้ปกครองช่วยประชาสัมพันธ์ข่าวสารและข้อมูลต่างๆ ของโรงเรียนให้กับชุมชน และบุคคลภายนอกที่รู้จัก ทราบและรับรู้ความเคลื่อนไหวของโรงเรียนได้แก่ อาสาให้ความร่วมมือและช่วยเหลือเมื่อโรงเรียนดำเนินกิจกรรมต่างๆ ตามความสามารถของตน ให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนตามความถนัดและความสนใจ ตระหนักว่าโรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองที่มีความสามารถและความเหมาะสมในการช่วยเหลือดำเนินกิจกรรมของโรงเรียน และสนับสนุนทุนทรัพย์แก่โรงเรียน ในการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก โดยการมีส่วนร่วมที่โรงเรียนเป็นปัจจัยที่จำเป็นมากปัจจัยหนึ่ง ในการดำเนินการจัดการศึกษา เพราะเป็นสิ่งที่เอื้อต่อการใช้สอยและส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ดังนั้นโรงเรียนควรให้ความสำคัญในการเลือก และจัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ น้ำดื่ม น้ำใช้ อาหารกลางวัน การให้บริการด้านสุขภาพอนามัยแก่นักเรียน (นิสสุชา เหล่าชาติ, 2560) และ (Jamsai, R., Pimonbanyong, R., Bhongam, W, 2022)

1.1.3 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี ด้านการอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง พบว่าผู้ปกครองจัดเตรียมที่อยู่อาศัยที่มีความเหมาะสมให้แก่เด็กที่อยู่ในความดูแล รองลงมาได้แก่ จัดการและดูแลด้านโภชนาการที่เหมาะสมและครบถ้วนให้แก่เด็กที่อยู่ในความดูแล ให้ความสำคัญใส่สุขภาพของเด็กในด้านการดูแลรักษาความสะอาดของร่างกายและการดูแลเกี่ยวกับโรคภัยไข้เจ็บ จัดสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยให้เหมาะสมเพื่อความปลอดภัยที่เอื้อต่อพัฒนาการของเด็กที่อยู่ในความดูแล และให้ความสำคัญใส่เครื่องนุ่งห่ม และเครื่องแต่งกายของเด็กให้มีความสะอาดอยู่เสมอซึ่งสอดคล้องกับอณิษฐา เอี่ยมสุวรรณ (2562) และ ชนิดา บุญแก้ว, นพรัตน์ ชัยเรือง, ประยงค์ ชูรักษ์ (2563) ได้เสนอแนวทางการจัดการศึกษาโดยมีความพยายามที่จะให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและได้เสนอกรอบหรือรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ด้านการอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง ว่าผู้ปกครองต้องทำการจัดเตรียมที่อยู่อาศัย (Housing) สุขภาพ (Health) โภชนาการ (Nutrition) เครื่องนุ่งห่ม (Clothing) ความปลอดภัย (Safety) ทักษะของผู้ปกครอง (Parenting Skills) ต่อเด็กทุกระดับอายุ สภาพบ้านที่สนับสนุนเด็กในฐานะนักเรียนทุกระดับชั้นข้อมูลข่าวสารและกิจกรรมเพื่อช่วยโรงเรียนให้เข้าใจเด็กและครอบครัว สอดคล้องกับงานวิจัยของสุขุม เฉลยทรัพย์ ที่ได้ศึกษาเรื่อง

รูปแบบการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยในพระชนของครูและผู้ปกครอง พบว่า การส่งเสริมการอ่านควรเริ่มจากสภาพแวดล้อมรอบตัวเด็ก พ่อ แม่ ผู้ปกครอง หรือคนใกล้ชิด คุณครู ผู้ปกครองต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาและส่งเสริมการอ่านให้กับเด็กปฐมวัย

1.1.4 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี ด้านการร่วมมือกับชุมชน พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวางแผนกับชุมชนในการดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก รองลงมาได้แก่ เข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนในการดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ให้การสนับสนุนชุมชนในการทำกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กอยู่เสมอ นำเด็กเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนและการดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และมีโอกาสเสนอแนวทางกับชุมชนในการดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม เป็นสถาบันพัฒนาเพื่อการดำรงชีวิตที่ดีในชุมชน เป็นองค์กรและตัวกลางที่สำคัญในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอีกด้วย โรงเรียนแต่ละโรงเรียนในชุมชนต่างมีจุดหมาย ความต้องการซึ่งสอดคล้องกับ Gerdmeesuk (2021) และ วรณวิภา มรรยาวุฒิ (2565) และรูปแบบเฉพาะของตน ในแต่ละสังคม ศาสนา และอาชีพ ชุมชนนั้นมีหน้าที่ที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนเปรียบเสมือนกระจกเงาซึ่งสะท้อนได้ภาพของชุมชนนั้นๆ หลักสูตรที่ใช้ในโรงเรียนจะสะท้อนให้เห็นจุดหมายในการฝึกอบรมเด็กแต่ละคน ชุมชนอาจให้ความร่วมมือช่วยเหลือในการจัดการศึกษาของโรงเรียนได้ เช่น การให้ความช่วยเหลือสวัสดิการนักเรียน การให้บริการแนะแนวอาชีพ การให้บริการสุขภาพอนามัย ตลอดจนส่งเสริมกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนในการจัดการศึกษา โรงเรียนและชุมชนมีจุดหมายเดียวกัน คือ พัฒนาคนให้เป็นคนดี มีความรู้ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน (Srisumaung, E., Phookung, K., Nuysud, M., 2022).

1.1.5 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี ด้านการติดต่อสื่อสาร พบว่า ผู้ปกครองมีการติดต่อสื่อสารในเรื่องเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กกับโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ รองลงมาได้แก่ ติดตามข่าวสารของโรงเรียนผ่านช่องทางต่างๆ เข้าร่วมกิจกรรมประชุมผู้ปกครองเด็กที่โรงเรียนจัดขึ้น ความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีที่เอื้อต่อการพัฒนาเด็กร่วมกันระหว่างผู้ปกครอง โรงเรียนและชุมชน และให้ความร่วมมือในการแจ้งข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับเด็กของท่านให้โรงเรียนทราบ ปัญหาที่พบในการจัดการศึกษาปฐมวัยมักจะเกิดจากความไม่เข้าใจของผู้ปกครองในเรื่องการเตรียมตัวก่อนไปโรงเรียน ซึ่งต้องเตรียมตัวเตรียมใจ การให้เวลาลูกในการปรับตัว ไม่เร่งรัดการอ่าน เขียน เพราะจะเป็นการสร้างความกดดันที่ไม่ดีต่อตัวเด็ก โรงเรียนสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีได้ (อัครเดช อินทรสถาพร, ชูชาติ พ่วงสมจิตร, เจริญ ศรีพันธุ์, 2565)

1.1.6 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี ด้านการตัดสินใจ พบว่า ผู้ปกครองมีบทบาทในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมของโรงเรียนหรือชุมชนในการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก รองลงมาได้แก่ โอกาสในการเสนอแนะทางการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ต้องการมีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อนำเสนอแนะทางการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก เข้าร่วมการประชุมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และมีโอกาสในการกำหนดและเลือกกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก โดยด้านการตัดสินใจการมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างประสบการณ์ให้แก่เด็กที่โรงเรียนคือการดำเนินงานให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างประสบการณ์ให้แก่เด็กที่โรงเรียน ด้วยการดำเนินกิจกรรม เช่น ให้ผู้ปกครองตัดสินใจเป็นผู้ช่วยครู ช่วยครูจัดหาและเตรียมสื่อการสอน ช่วยครูสอนนักเรียนบางกิจกรรม ได้รับเชิญเป็นวิทยากร ได้รับเชิญให้เป็นคณะกรรมการของโรงเรียนด้านต่างๆ เข้าร่วมกิจกรรมวันวิชาการ ช่วยติดต่อประสานงานเกี่ยวกับแหล่งวิทยากร แนะนำแหล่งวิทยากรที่จะให้ความรู้แก่นักเรียนทราบ เขียนข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนตามสภาพความเป็นจริงในสมุดรายงานประจำตัวนักเรียน ดังนั้นสถานศึกษาจะต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ของสถานศึกษา พัฒนาภาวะผู้นำให้แก่ผู้ปกครองและผู้แทนผู้ปกครอง (เพ็ญญา สมบันดาล, ไมตรี จันทรา, สุภาพ เต็มรัตน์, 2562; เอี่ยมพร ยิ่งยืน, 2563).

2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของผู้ปกครองเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี พบว่า

2.1 ด้านการอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง

การดำเนินการอบรมสั่งสอนเด็กให้เป็นคนดี พ่อแม่ ผู้ปกครองต้องคอยสอดส่องไม่ให้เด็กประพฤติตนเสียหาย เข้าใจเด็ก เอาใจใส่ในเรื่องการเรียน เป็นกำลังใจให้บุตรหลานในเรื่องการเรียนช่วยชี้แนะเด็ก ให้ดำเนินการชีวิตอย่างถูกต้อง จัดสภาพแวดล้อมภายในบ้านให้เหมาะสม มีที่ให้ทำการบ้าน และทบทวนบทเรียนอย่างเป็นสัดส่วน และประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้เด็ก นอกจากนี้ก็ไม่ปล่อยปละละเลยในพฤติกรรมที่ไม่ดีของบุตรหลาน ให้ความรัก ความอบอุ่น แก่เด็กอย่างพอเพียง (สุกัญญา ปัญญานนท์, 2564; อรทัย เฉลิม ถาวรสุข, 2563)

2.2 ด้านการติดต่อสื่อสาร

ควรมีการติดต่อสื่อสารในเรื่องเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก ระหว่าง พ่อแม่ ผู้ปกครองกับโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ผู้ปกครองต้องให้ความร่วมมือในการแจ้งข้อมูลข่าวสาร ที่เกี่ยวข้องกับเด็กให้โรงเรียนทราบ โดยเปิดช่องทางการติดต่อหลากหลายช่องทาง เพื่อเป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ที่ดีและส่งผลต่อการพัฒนาเด็กร่วมกันระหว่างผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน (สำเนียง ชูชีพ, ถนัด นัยต์ทอง, 2565)

2.3 ด้านอาสาสมัคร

ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างประสบการณ์ให้แก่เด็กที่โรงเรียนด้วยการดำเนินกิจกรรม นอกจากนี้ ยังสนับสนุนและให้ความช่วยเหลืออยู่เสมอ ผู้ปกครองจะช่วยงานในห้องสมุดและงานด้านต่างๆ จึงเป็นงานที่น่าสนใจอย่างยิ่ง ในบางครั้งได้ให้ความร่วมมือเป็นอาสาสมัครเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน เช่น การเป็นวิทยากร เป็นต้น (สำเนียง ชูชีพ, ถนัด นัยต์ทอง, 2565)

2.4 การเรียนรู้ที่บ้าน

พ่อแม่ ผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญในการจัดกระบวนการเรียนรู้และส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งที่บ้าน โรงเรียนแหล่งเรียนรู้ต่างๆ โดยผู้ปกครองได้ให้ความรัก ความอบอุ่น ความห่วงใย และความหวังดี ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องจากที่โรงเรียน อย่างไรก็ตามผู้ปกครองมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไม่มากนัก และมักจะเป็นไปในลักษณะของการให้ความร่วมมือกับโรงเรียนตามสถานภาพและโอกาสหรือเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นและขอความร่วมมือเท่านั้น (สำเนียง ชูชีพ, ถนัด นัยต์ทอง, 2565)

2.5 ด้านการตัดสินใจ

พ่อแม่ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่น่าสนใจให้แก่เด็กหรือกลุ่มผู้ปกครองด้วยกัน การจัดกิจกรรมที่ผู้ปกครองมีโอกาสเข้าร่วมและสร้างสรรค์ได้มาก เป็นการทำโครงการร่วมกันเป็นรูปแบบของการสร้างสัมพันธภาพที่ไม่เป็นทางการ สำหรับด้านการตัดสินใจที่เห็นได้ชัด คือ คณะกรรมการสมาคมครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา (สำเนียง ชูชีพ, ถนัด นัยต์ทอง, 2565)

2.6 ด้านการร่วมมือกับชุมชน

พ่อแม่ ผู้ปกครองมีการจัดทำข้อมูลด้านแหล่งทรัพยากรที่เป็นประโยชน์กับทางโรงเรียน ให้ความร่วมมือสนับสนุนแหล่งทรัพยากร เพราะแต่ละโรงเรียนต่างก็มีทรัพยากรเฉพาะเรื่องเฉพาะด้านการที่ผู้ปกครองร่วมกันให้ข้อมูลด้านแหล่งทรัพยากรที่โรงเรียนติดต่อขอความร่วมมือจึงเป็นส่วนหนึ่งของความช่วยเหลือที่จำเป็นและเป็นการขยายความร่วมมือให้กว้างมากขึ้น นอกจากนี้ ผู้ปกครองยังมีส่วนร่วมในการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าของเด็กในทุกๆ ด้าน โดยกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาสามารถดำเนินการร่วมพัฒนาเด็ก เช่น กิจกรรมการเยี่ยมโรงเรียน กิจกรรมเยี่ยมบ้าน การจัดประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการต่างๆ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียน พิจารณากรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี เมื่อพิจารณารายด้านสามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังต่อไปนี้ ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน รองลงมาได้แก่ ด้านอาสาสมัคร ด้านการอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง ด้านการร่วมมือกับชุมชน ด้านการติดต่อสื่อสาร และด้านการตัดสินใจ จากผลการวิจัยทำให้ทราบว่า ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควร

ดำเนินการศึกษาและพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในด้านอื่นๆ ให้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนพิการมากขึ้น

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของผู้ปกครองเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการกำหนดกิจกรรมพัฒนาความสัมพันธ์กับครอบครัวในลักษณะต่างๆ จากการวิจัยพบว่า โรงเรียนและผู้ปกครองไม่ค่อยได้มีส่วนร่วมในการคิดค้นรูปแบบกิจกรรมและการกำหนดกิจกรรม ดังนั้นเพื่อให้ผู้ปกครองสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ตามความสนใจของตนมากขึ้น โรงเรียนควรจัดประชุมในระดับห้องเรียนและระดับชั้น การจัดประชุมผู้ปกครองเฉพาะกลุ่ม เช่น เฉพาะกลุ่มที่เด็กเป็นเพื่อนสนิทสนมกันอยู่แล้ว เพื่อให้ผู้ปกครองได้รู้จักพ่อแม่ของเพื่อนที่ลูกของตนสนิทสนมด้วย การจัดการประชุมกลุ่มผู้ปกครองที่ประสบปัญหาในการเรียนของลูกหรือเรื่องอื่นๆ ที่มีความหลากหลาย หรือเป็นความสนใจเฉพาะเรื่อง หรือการจัดตั้งคณะกรรมการพิทักษ์และคุ้มครองเด็กจากการถูกละเมิดในสถานที่ต่างๆ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียนพิการ กรณีศึกษาศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดสระบุรี ที่สำคัญ คือ ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหรือการเตรียมความพร้อมเด็กเล็กก่อนวัยเรียน โดยควรให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียน สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนและชุมชนในการบริหารงานโรงเรียน หรือประเด็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นอุปสรรคและปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- ดวงใจ ศิริขวัญ. (2561) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการ ของนักเรียนโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดเชียงราย (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). พะเยา: มหาวิทยาลัยพะเยา
- นิภาภัทร ม่วงแก้ว. (2552). บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาล เอกชนเขตคลองสานกรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร
- กนกพรรณ ทองคำ, ศิริรัตน์ ชุณหะลาชัย, วุฒิสพรณัฐ รุจิโรจน์. (2562). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการ จัดการศึกษาของโรงเรียนที่ปึงกรวิทยาพัฒนา (วัดประดู่) ในพระราชูปถัมภ์ ฯ จังหวัดสมุทรสงคราม. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร, 7(3), 872-887

- เจษฎา ภักดี, เจริญวิชัย สมพงษ์ธรรม และปาริชาติ สุภิมารส. (2564). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง นักเรียนโรงเรียนบ้านเก่าขามสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5. *วารสารมหาจุฬานาครธรรม์*, 7(11), 329-341.
- ชนิดา บุญแก้ว, นพรัตน์ ชัยเรือง, ประยงค์ ชูรักษ์. (2563). การศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนเครือข่ายเทศบาลสังกัดเทศบาลเมืองกระบี่. *Journal of Graduate School Sakon Nakhon Rajabhat University*, 17(77), 62-71
- เพ็ญภา สมบันดาล, ไมตรี จันทรา, สุภาพ เต็มรัตน์. (2562). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนา ระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครศรีธรรมราช. *Journal of MCU Nakhondhat*, 6(3), 1415-1431.
- สุพรรณิ จันท์ งาม, ภูมิ พิพัฒน์ รักพรหมงคล. (2565). แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนใน การจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลตำบลแม่กุอำเภอแม่สอดจังหวัดตาก. *วารสารครุศาสตร์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร*, 5(9), 90-103.
- ประทุม พรน้อยทุ, กุลชลี จงเจริญ. (2562). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียน มิตรมวลชนเชียงใหม่อำเภอเชียงดาวจังหวัดเชียงใหม่. *วารสารบัณฑิตวิจัย*, 9(2), 131-149
- ศุภวรรณ ศุภสร, นเรศ ชันชะรี. (2566). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน. *วารสารบริหารการศึกษาบัณฑิต*, 22(1), 73-80
- Rangsoi, W. (2021). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัดลาน บุญสำนักงานเขตลาดกระบังกรุงเทพมหานคร. *Journal of MCU Nakhondhat*, 8(1), 278-292.
- ปรียา ภรณ์ธีระวรากุล, สมใจ สืบเสาะ. (2566). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย*, 7(1), 142-156.
- สุพรรณิ ธรรมศิริจินดา. (2558). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลวัดกำแพง(อุดมพิทยากร) ตำบลบางปลาสร้อยอำเภอเมืองจังหวัดชลบุรี. *วารสารวิชาการบัณฑิต วิทยาลัยสวนดุสิต*, 10(1), 111-120.
- ลัดดาวัลย์ ศิริพงศ์, วีรวรรณ จงจิตรศิริจิรกาล, ปัญญา เลิศไกร. (2558). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการ จัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านลำนาวอำเภอบางขัน จังหวัด นครศรีธรรมราช. *Narkbhutparitat Journal Nakhon Si Thammarat Rajabhat University*, 7(2), 90-99.

- สินชัย ไชยเสริฐ, สินงาม ประโคน, พระมหาญาณวัฒน์ฐิตวฑฺฒโน. (2559). แนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาที่ ๖ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต ๑. *Journal of Educational Review Faculty of Education in MCU*, 6(2), 15-27.
- ณัฐพงศ์ ดาราเพ็ญ. (2564). การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกระบวนการเสริมสร้างระเบียบวินัย นักเรียนโรงเรียนเมืองศรีเทพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 40. *Education journal Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University*, 4(1), 34-50.
- ณิสุชา เหล่าชาติ. (2560). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล 1 ไชยปราการอำเภอไชยปราการจังหวัดเชียงใหม่. *ปัญญา*, 24(2), 13-21.
- Jamsai, R., Pimonbanyong, R., Bhongam, W. (2565). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ของโรงเรียนวัดพิณนิมิต (คำสวัสดิ์ราษฎร์บำรุง) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 1. *Journal of Modern Learning Development*, 7(3), 23-39.
- สุกัญญา ปัญญานนท์. (2564). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียน บ้านผึ้ง(มรุสิทธิ์ประชาสรรค์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1. *Education journal Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University*, 4(3), 81-93.
- วรรณวิภา มรรยาวุฒิ. (2565). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมวงดุริยางค์ของโรงเรียนอนุบาล บุญยรักษ์สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. *วารสารวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 2(3), 111-122.
- สำเนียง ชูชีพ, ถนัดนัยด์ ทอง. (2565). บทบาทการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโรงเรียนวัดถนนอำเภอ ป่าโมกจังหวัดอ่างทอง. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 7(1), 126-137
- อรทัย เฉลิมถาวรสุข. (2563). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัด เทศบาลเมืองกาญจนบุรี. *Journal of Graduate School Sakon Nakhon Rajabhat University*, 17(76), 140-150.
- อณิษฐา เอี่ยมสุวรรณ. (2562). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการบริหารงานวิชาการของศูนย์อบรมเด็ก ก่อนเกณฑ์ในวัดจังหวัดพัทลุง. *Journal of Graduate School Sakon Nakhon Rajabhat University*, 16(75), 178-186.
- อดิศักดิ์ สุวิวัฒน์ ชัยญา ลิสาวุธ์ ต้นสอน ชนะศึก นิขานนท์ และ ศิโรจน์ ผลพันธิน. (2564). การมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองครูและศิษย์เก่าในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสาธิตสังกัดสำนักงาน

- คณะกรรมการการศึกษาใน เขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล. *วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต*, 16(1), 177-190.
- เอี่ยมพร ยิ่งยืน. (2563). การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาความรับผิดชอบ ต่อ ตนเองในการทำการบ้านของเด็กปฐมวัยโรงเรียนชุมชนบ้านช่างเคิ่ง. *คุรุสภาวิทยากร*, 1(1), 19-29.
- อัครเดช อินทร สถาพร, ชูชาติ พ่วงสมจิตร, เจริญ ศรีพันธุ์. (2565). การเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้าน ความ รับผิดชอบโดยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง: กรณีศึกษาโรงเรียนอนุบาลอัครราช. *สูงเนิน จ.นครราชสีมา. ศึกษาศาสตร์ มจร*, 10(1), 256-274.
- Gerdmeesuk, P. (2021). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนา เด็ก ก่อนวัยเรียนชุมชนวัดปุณณวาสเขตทวีวัฒนากรุงเทพมหานคร. *Journal of Buddhist Sociology*, 6(1), 119-132.

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาการคำนวณ เรื่องการเก็บรวบรวม และสำรวจข้อมูลสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยการเรียนรู้จากเกม (Quizizz)

The Developing of Learning Achievement in computational science on collecting and surveying data for Grade 11th Students by Learning from Game Quizizz

ณิมาภรณ์ การุณย์¹ รังสรรค์ เวรพันธ์² วชิระ โมราชชาติ^{3*}

Nichaporn Karoon¹ Rangsan Wetchaphan² Wachira Morachat^{3*}

¹นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

Bachelor of Education Program in Digital Technology for Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University

²ครูกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ อุบลราชธานี

Teacher of Science and Technology Group, Ubon Ratchathani Triam Udom Suksa Pattanakarn School

³อาจารย์ประจำสาขาวิชาเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

Lecturer of Faculty of Education Program in Digital Technology for Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University

*Corresponding author e-mail: wachira.m@ubru.ac.th

(Received: 16 July 2023, Revised: 17 October 2023, Accepted: 26 October 2023)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่องการเก็บรวบรวมและสำรวจข้อมูล ของนักเรียนโดยการเรียนรู้จากเกม (Quizizz) 2. ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้จากเกม (Quizizz) กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ อุบลราชธานี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 38 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการเรียนรู้โดยการเรียนรู้จากเกม (Quizizz) จำนวน 3 แผน 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบปรนัย และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้จากเกม (Quizizz) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติทดสอบที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนรู้โดยการเรียนรู้จากเกม (Quizizz) หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้จากเกม (Quizizz) พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในรายข้อส่วนใหญ่อยู่ในระดับพึงพอใจมากคือนักเรียนคิดว่าควรนำบทเรียนโดยใช้ Quizizz ไปใช้สอนในเนื้อหาอื่นด้วย

คำสำคัญ: Quizizz, การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, วิทยาการคำนวณ

ABSTRACT

This objective of this research was to 1) compare academic achievement before and after studying of Regarding data collection and survey of students by learning from games (Quizizz) 2) study student satisfaction with learning from games (Quizizz). The sample group design was used in this study by collecting the data of participants were 38 grade 11th students from demonstration school of Triam Udom Suksa Pattanakarn School, Ubon Ratchathani who studied in learning regarding data collection and survey in two academic semester year 2022. The research instruments included 1) 3 game-based learning plans (Quizizz), 2) multiple-choice achievement tests, and 3) student satisfaction questionnaires regarding learning. The statistic used to analyze the data were mean ($\bar{X}$) standard deviation (S.D.) and t-test for dependent sample statistics. The results were concluded as follow: 1) learning achievement of the students in learned by learning from games (Quizizz) after studying was higher than before studying at the .05 level of significance; and 2) student satisfaction with Quizizz was found students were satisfied with most items at a very satisfied level, that is, students thought that lessons using Quizizz should be used to teach other content as well.

Keywords: Quizizz, Development of academic achievement, computational science

บทนำ

ปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนเน้นนักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองมากที่สุด และให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนนั้น ๆ ด้วยเพราะเมื่อนักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้แล้วจะทำให้นักเรียนมีความเข้าใจ จดจำ ไม่เพียงแต่จะได้ความรู้และผลสัมฤทธิ์เพิ่มมากขึ้นเท่านั้น แต่นักเรียนได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินอีกด้วย การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อนำสู่การบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้จึงเป็นสิ่งที่ผู้สอนหรือผู้ออกแบบการเรียนการสอนควรจัดให้สอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียน เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา และความคิด ทั้งนี้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสอดคล้อง กับธรรมชาติการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจะได้ Play And Learn เพลิดเพลินกับการเรียนรู้ วิธีการรูปแบบหนึ่งที่เป็น ที่นิยมในการใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างแพร่หลายคือ “การจัดการเรียนรู้ด้วยเกม” (กฤษฎา กาญจนวงศ์, 2566) สำหรับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน (Game-based Learning) เป็นวิธีการสอนของครูที่กำลังเป็นที่นิยม เพราะเป็นส่วนหนึ่งของ Active Learning และนักเรียนต้องมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ เพราะเป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียน

ตื่นตัวและสนุกสนานในการเรียนรู้ ดังนั้นแนวการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นสื่อ ซึ่งถูกออกแบบมาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้โดยผสมผสานความสนุกสนานจากการเล่นเกมไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งช่วยดึงดูดความสนใจของผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข (ทศนา แหมมณี, 2560) กล่าวว่า วิธีสอนโดยใช้เกม คือ กระบวนการที่ครูผู้สอนใช้ในการช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยการให้นักเรียนเล่นเกมตามกติกา และนำเนื้อหาข้อมูลของเกม พฤติกรรมการเล่น วิธีการเล่น และผลการเล่นเกมของผู้เรียนมาใช้ในการอธิบายเพื่อสรุปการเรียนรู้ การเรียนรู้จากเกม (Hamari and Nousiainen, 2015; Sung et al., 2017) เป็นหนึ่งในเทคนิคที่น่าสนใจที่สุดในการได้รับความสามารถดังกล่าว การใช้เกมเป็นสื่อการสอนได้รับการวิจัยในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และมหาวิทยาลัย (Gros, 2007; Annetta et al., 2009; Watson et al., 2011) และนำไปใช้ในหลากหลายสาขา เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางการศึกษาที่หลากหลาย

ปัจจุบันมีแพลตฟอร์มออนไลน์เฉพาะทาง เช่น บริการ LearningApps.org , Kahoot.com ซึ่งให้โอกาสทางเทคนิคแก่ครูในการสร้างเกมในวิชาต่างๆ ที่น่าสนใจสำหรับนักเรียนทุกวัย โดยให้ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงาน (Kohnke and Moorhouse, 2021; Susanti et al., 2021) ส่วนใหญ่ลักษณะสำคัญของเกมการสอนจะยังคงอยู่ ได้แก่ การรวมเกมและงานการสอน การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นพร้อมกันในกระบวนการดำเนินการกระทำของเกม (งาน) บางอย่างที่คุณควบคุมโดยกฎของเกมซึ่งทำให้ผู้เรียนได้ความสำเร็จของผลการแข่งขัน (ชนะ) ความสนใจในกิจกรรมนี้ได้รับการสนับสนุนจากเอฟเฟกต์มัลติมีเดียที่หลากหลาย (เสียง การเปลี่ยนสี ลักษณะที่ปรากฏ การเคลื่อนไหวของวัตถุบนหน้าจอ เป็นต้น Quizizz เป็นเว็บแอปพลิเคชันหนึ่งซึ่งช่วยสร้างแบบทดสอบออนไลน์ e-Testing ได้ฟรี ผู้เรียนทำแบบทดสอบผ่านอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่อระบบ Internet ผู้เรียนทราบผล การสอบทันที และผู้สอนได้รับรายงานผลการสอบและบันทึกผลเครื่องคอมพิวเตอร์ได้ Quizizz เหมาะกับการนำมาประยุกต์ใช้กับการทำข้อสอบก่อนเรียนหลังเรียนเพื่อวัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียน หรือจัดกิจกรรมการสอบ แบบเกมส์เพื่อเพิ่มความสนุกสนานในการเรียนได้ อีกทั้งจะทราบจุดบกพร่องการเรียนของนักเรียนแต่ละคนในแต่ละเนื้อหาว่านักเรียนไม่เข้าใจในเนื้อหาการเรียนเรื่องใด เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขกระบวนการจัดการเรียนการสอนได้ดียิ่งขึ้น ในด้านของผู้เรียนเองก็จะได้ทราบข้อมูลและประเมินตนเองได้ว่าไม่เข้าใจเนื้อหาตรงส่วนใดเพื่อจะได้กลับไปทบทวน และทำความเข้าใจในเนื้อหานั้นอีกครั้งหนึ่งเสมือนการสร้างแรงจูงใจในการเรียน และให้ผู้เรียนต้องเตรียมพร้อมในการเรียนอยู่เสมอ (คู่มือการใช้งาน Quizizz, 2561)

วิชาวิทยาการคำนวณ ย้ายมาเป็นวิชาในกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ เป็นวิชาบังคับในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560) โดยเริ่มเรียน ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ไปจนถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากการจัดการเรียนรู้รายวิชา วิทยาการคำนวณ เรื่อง การเก็บรวบรวมและสำรวจข้อมูล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/8 พบว่า นักเรียนเกิดความรู้สึกล

เป้าหมาย ไม่อยากเรียน การรับรู้เนื้อหาของแต่ละคนไม่เท่ากัน เพราะเนื้อหาวิชาที่ค่อนข้างยาก ประกอบกับการสอนในช่วงที่มีเวลาจำกัดนักเรียนจึงไม่สามารถเรียนรู้เนื้อหาได้อย่างครบถ้วนเท่าเทียม จึงเป็นการยากที่จะสอนให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาทั้งหมดได้ทุกคน ส่งผลต่อความรู้ความเข้าใจเนื้อหาอย่างลึกซึ้งของนักเรียนไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญกับการเรียนอยากให้นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในการเรียนอย่างมีความสุข สนุกสนาน และมีความกระตือรือร้นในการเรียนไปด้วย จึงนำ Quizizz มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ดีขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่องการเก็บรวบรวมและสำรวจข้อมูล ของนักเรียนโดยการเรียนรู้จากเกม (Quizizz)
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้จากเกม (Quizizz)

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ อุดรราชธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรราชธานี อำนาจเจริญ จำนวน 311 คน และกลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/8 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ อุดรราชธานี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 38 คน ได้มาโดยเลือกวิธีการแบบเจาะจง (Purposive sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 2.1 แผนการเรียนรู้รายวิชา วิทยาการคำนวณ เรื่องการเก็บรวบรวมและสำรวจข้อมูล จำนวน 3 แผน ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูล การเตรียมข้อมูล และการสำรวจข้อมูล
- 2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบวัดชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ตอบถูกได้ 1 ตอบผิดได้ 0 จำนวน 20 ข้อ สำหรับทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
- 2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน จำนวน 10 ข้อ โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

- 3.1 ปฐมนิเทศนักเรียนกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา

วิทยาการ

คำนวณ เรื่องการเก็บรวบรวมและสำรวจข้อมูล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยการเรียนรู้จากเกม (Quizizz)

3.2 ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แล้วเก็บคะแนนของนักเรียนเอาไว้

3.3 ดำเนินการถ่ายทอดความรู้ตามแผนการเรียนรู้ 3 แผน โดยการเรียนรู้จากเกม (Quizizz) ใช้เวลา 6 คาบเรียน

3.4 เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเสร็จสิ้น ดำเนินการให้นักเรียนทำการทดสอบหลังเรียน (Posttest) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.5 นักเรียนตอบแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยการเรียนรู้จากเกม (Quizizz)

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

4.1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาวิทยาการคำนวณ คณะผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สถิติ Dependent Sample t-test

4.2 การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการเรียนรู้จากเกม (Quizizz) โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.3 การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาวิทยาการคำนวณ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 จากนั้นนำไปทดลองใช้ พบว่า ข้อสอบมีความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.20 – 0.80 ค่าอำนาจจำแนก (r) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.20 -0.80 และค่าความเชื่อมั่น ($r^{tt} - KR20$) มีค่าเท่ากับ 0.79

ผลการวิจัย (Research Results)

ผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา วิทยาการคำนวณ เรื่องการเก็บรวบรวมและสำรวจข้อมูล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยการเรียนรู้จากเกม (Quizizz) ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนที่เรียนรู้โดยการเรียนรู้จากเกม (Quizizz)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ก่อนการจัดการเรียนรู้	38	12.76	2.72	11.43	.000
หลังการจัดการเรียนรู้	38	16.44	2.95		

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาวิทยาการคำนวณ เรื่องการเก็บรวบรวมและสำรวจข้อมูล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยการเรียนรู้จากเกม (Quizizz) ก่อนการจัดการเรียนรู้ เท่ากับ 12.76 คะแนน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.72 และค่าเฉลี่ยคะแนนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการจัดการเรียนรู้ เท่ากับ 16.44 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.95 ปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีการเรียนรู้จากเกม (Quizizz) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยการเรียนรู้จากเกม (Quizizz)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ Quizizz ช่วยให้ฉันเข้าใจเนื้อหาได้ง่าย	4.18	0.83	มากที่สุด
2. กิจกรรมการเรียนรู้ด้วย Quizizz ทำให้ฉันสนุกสนานและทำให้ฉันเรียนรู้ได้เร็ว	4.36	0.78	มากที่สุด
3. กิจกรรมการเรียนรู้ด้วย Quizizz ทำให้ฉันเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์	4.21	0.81	มากที่สุด
4. กิจกรรมการเรียนรู้ด้วย Quizizz ช่วยฝึกให้ฉันรู้จักการทำงานร่วมกัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	3.78	0.74	มาก
5. นักเรียนมีความพึงพอใจในกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ Quizizz	4.15	0.78	มากที่สุด
6. ฉันคิดว่าควรนำบทเรียนโดยใช้ Quizizz ไปใช้สอนในเนื้อหาอื่นด้วย	4.47	0.72	มากที่สุด
7. กิจกรรมการเรียนรู้ด้วย Quizizz มีความน่าสนใจกว่าการเรียนในรูปแบบปกติ	4.18	0.83	มากที่สุด

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
8. กิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ Quizizz ทำให้ฉันอยากเรียนมากยิ่งขึ้น	4.05	0.80	มาก
9. ฉันคิดว่า Quizizz เป็นเกมส์ที่ดีและช่วยพัฒนาสมอง	4.07	0.81	มากที่สุด
10. ฉันอยากให้ครูจัดกิจกรรมแบบนี้บ่อย ๆ	4.23	0.81	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.17	0.79	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนที่เรียนในรายวิชาการคำนวณ เรื่องการเก็บรวบรวมและสำรวจข้อมูล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้จากเกม (Quizizz) โดยภาพรวมอยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.17 และ S.D. = 0.79) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ควรนำบทเรียนโดยใช้ Quizizz ไปใช้สอนในเนื้อหาอื่นด้วย ($\bar{X}$ = 4.47 และ S.D. = 0.72) รองลงมา คือ การเรียนรู้ด้วย Quizizz ทำให้สนุกสนานและเรียนรู้ได้เร็ว ($\bar{X}$ = 4.36 และ S.D. = 0.78) และน้อยที่สุด คือ การเรียนรู้ด้วย Quizizz ช่วยฝึกให้รู้จักการทำงานร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ($\bar{X}$ = 3.78 และ S.D. = 0.74)

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาการคำนวณ เรื่องการเก็บรวบรวมและสำรวจข้อมูล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยการเรียนรู้จากเกม (Quizizz) นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และความพึงพอใจของนักเรียนจากการเรียนโดยการเรียนรู้จากเกม (Quizizz) อยู่ในระดับมากที่สุด จากผลการวิจัยจะเห็นว่า วิธีการสอนโดยการเรียนรู้จากเกม (Quizizz) เป็นการสอนที่เน้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองมากที่สุด และมีส่วนร่วมในการเรียนนั้น ๆ ด้วย เพราะเมื่อนักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้แล้วจะทำให้มีความเข้าใจจดจำ ไม่เพียงแต่จะได้ความรู้ และผลสัมฤทธิ์เพิ่มมากขึ้นเท่านั้น แต่ยังได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินอีกด้วย สอดคล้องกับปัทมา ยี่สิดิ และมัยดี แวดราแม (2561) ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ เรื่ององค์ประกอบคอมพิวเตอร์ โดยใช้ Augmented Reality และแอปพลิเคชัน Quizizz สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดปัตตานี นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้สื่อการสอนเทคโนโลยี Augmented Reality และแอปพลิเคชัน Quizizz ทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ และนักเรียนจะได้ทราบข้อมูลและประเมินตนเองได้เพื่อจะได้กลับไปทบทวน และทำความเข้าใจในเนื้อหาได้อีกครั้ง สอดคล้องกับสุวรรณา ภูอังกะ และคณะ (2565) ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่องลำดับและอนุกรม โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับสื่อประสม ของนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 5 การใช้สื่อประสมเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียน เกิดความสนใจและใช้ปัญหาเป็นฐานเพื่อให้ นักเรียนอยากรู้ อยากเรียน และเกิดความสนใจที่จะค้นหาคำตอบทำให้นักเรียนได้ร่วมกันวิเคราะห์หา แนวทางในการแก้ปัญหาหรือคำตอบร่วมกันจนสามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ใหม่ได้ด้วยตนเอง และเกิด ความเข้าใจจดจำแม่นยำจึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนโดยใช้เกมเป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนที่ช่วยให้เกิดความสนใจด้วยจุดเด่นของเกม คือ น่าสนใจ สนุก เกิดการแข่งขัน อีกทั้งยังมีความท้าทายความสามารถ สอดคล้องกับกิตติพงศ์ ม่วงแก้ว (2562) ศึกษาวิจัยการพัฒนาเกมเพื่อการศึกษา รายวิชาคอมพิวเตอร์เรื่อง โครงการคอมพิวเตอร์สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนยางตลาดวิทยาคาร ผู้เรียนมีผลการเรียนเพิ่มมากขึ้นด้วยคุณลักษณะของ สื่อเกมเพื่อการศึกษาที่เปลี่ยนเนื้อหาที่ยากให้ดูง่ายขึ้น ผ่านการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ Gamification ที่ ช่วยในการกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ด้วย วิธีการที่สนุกสนาน นอกจากนี้การเชื่อมต่อบริบทอินเทอร์เน็ตทำให้นักเรียนทราบผลการสอบทันที และ ผู้สอนได้รับรายงานผลการสอบและบันทึกผลเครื่องคอมพิวเตอร์ได้ นักเรียนเองก็จะได้ทราบข้อมูลและ ประเมินตนเองได้ว่าไม่เข้าใจเนื้อหาส่วนใดเพื่อจะได้กลับไปทบทวน และทำความเข้าใจในเนื้อหานั้นอีก ครั้งหนึ่ง เสมือนการสร้างแรงจูงใจในการเรียน และให้นักเรียนต้องเตรียมพร้อมในการเรียนอยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ครูผู้สอนในรายวิชาอื่น ๆ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ ทุก เนื้อหาวิชา
2. การจัดกิจกรรมโดยการนำ Quizizz มาใช้นั้น ครูผู้สอนควรเตรียมความพร้อมของอุปกรณ์ และเช็คสัญญาณอินเทอร์เน็ตให้พร้อม เนื่องจาก Quizizz เป็นเกมแบบออนไลน์
3. ครูผู้สอนควรจัดเตรียมแอปพลิเคชันอื่นให้มีความหลากหลาย เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียน ได้เลือกเกมที่ต้องการเล่น เพื่อให้นักเรียนรู้สึกมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กฤษฎา กาญจนวงศ์. (2566). *กระบวนการการจัดเรียนรู้ด้วยเกม*. (ออนไลน์) (อ้างเมื่อ 10 ตุลาคม 2566). จาก <https://bsru.net>
- กิตติพงศ์ ม่วงแก้ว. (2562). การพัฒนาเกมเพื่อการศึกษา รายวิชาคอมพิวเตอร์เรื่อง โครงการ คอมพิวเตอร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนยางตลาดวิทยาคาร. *วารสาร เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา*, 2(4), 108-119.
- ทศนา แคมมณี. (2560). *14 วิธีสอนสำหรับครูมืออาชีพ*. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ปัทมา ยีสิตี และ มัยดี แวดราแม. (2561). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ เรื่ององค์ประกอบคอมพิวเตอร์ โดยใช้ Augmented Reality และแอปพลิเคชัน Quizizz สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดปทุมธานี. ใน การประชุมวิชาการระดับชาติ “นวัตกรรมวิชาชีพครู” เครือข่ายสถาบันผลิตครูภาคใต้ตอนล่าง ครั้งที่ 1; สงขลา: หอประชุมปาริชาติ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ฝ่ายพัฒนาหลักสูตรและฝึกอบรม. (2565). คู่มือการใช้งาน Quizizz สำหรับผู้สอน. สืบค้น 23 ธันวาคม 2565 จาก <http://168training.club/training/document>
- สุวรรณ ภูอังกะ, วรรณธิตา ผลวิลาส และวรรณพล พิมพะสาตี. (2565). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง ลำดับและอนุกรม โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ร่วมกับสื่อประสม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วารสารมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และนวัตกรรม, 1(2), 48-59.
- Annetta, L., Minogue, J., Holmes, S. Y., and Cheng, M. (2009). Investigating the impact of video games on high school students' engagement and learning about genetics. *Comput. Educ.*, 53, 74–85.
- Gros, B. (2007). Digital games in education: the design of games-based learning environments. *J. Res. Technol. Educ.*, 40, 23–38.
- Hamari, J., and Nousiainen, T. (2015). *Why do teachers use game-based learning technologies? In the role of individual and institutional ICT readiness.* Proceedings of the 48th Annual Hawaii International Conference on System Sciences (HICSS); Hawaii, USA. 1–10.
- Kohnke, L., and Moorhouse, B. L. (2021). Using Kahoot! To gamify learning in the language classroom. *RELC J.* 00336882211040270, 769–775.
- Sung, H. Y., Hwang, G. J., Lin, C. J., and Hong, T. W. (2017). Experiencing the analects of confucius: an experiential game-based learning approach to promoting students' motivation and conception of learning. *Comput. Educ.*, 110, 143–153.
- Susanti, E. R., Suryati, N., and Astuti, U. P. (2021). “Students’ perception on the utilization of Learningapps. Org for self-study materials” in International seminar on language, education, and culture (ISoLEC 2021) (Universitas Negeri Malang, indonesia: Atlantis Press), 86–90.
- Watson, W., Mong, C., and Harris, C. (2011). A case study of the in-class use of a video game for teaching high school history. *Comput. Educ.*, 56, 466–474.

การพัฒนาทักษะพื้นฐานกีฬาแชร์บอลที่มีผลต่อการยิงลูกแชร์บอลเหนือศีรษะของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
The Development of Chairball Fundamental Skills On Overhead
Chairball Shooting of Prathom Suksa 4/1, Ubon Ratchathani Rajabhat
University Demonstration School

เกียรติศักดิ์ แสนทวีสุข¹ วันเฉลิม ยอดสิงห์² ดิศพล บุญผาชาติ^{3*}

Kriattisak Saenthawisuk¹ Wanchalearm Yodsing² Disaphon Boobpachart³

¹นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สาขาวิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
Student of Department Physical Education, Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University

²ครูพี่เลี้ยง โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
Mentor teacher, Ubon Ratchathani Rajabhat University Demonstration School

³สาขาวิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
Department of Physical Education, Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University

*Corresponding author email: disaphon.b@ubru.ac.th

(Received: 14 July 2023, Revised: 6 October 2023, Accepted: 26 October 2023)

บทคัดย่อ

วิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและพัฒนาแบบฝึกการพัฒนาทักษะพื้นฐานกีฬาแชร์บอลที่มีผลต่อการยิงลูกแชร์บอลเหนือศีรษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี กลุ่มตัวอย่างเป็น นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ได้มาโดยกลุ่มเป้าหมาย 6 คน เป็นชาย 2 คน หญิง 4 คน วิธีการให้ทดสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบการยิงเหนือศีรษะ จำนวน 10 ลูก จากนั้นให้นักเรียนฝึก แบบฝึกชุดที่ 1 ทักษะพื้นฐานกีฬาแชร์บอลที่มีผลต่อการยิงลูกแชร์บอลเหนือศีรษะลงตะกร้า ระยะ 4 เมตร และแบบฝึกชุดที่ 2 ทักษะพื้นฐานกีฬาแชร์บอลที่มีผลต่อการยิงลูกแชร์บอลเหนือศีรษะลงตะกร้า ระยะ 5 เมตร เป็นระยะเวลา 4 สัปดาห์ จากนั้นทดสอบทักษะพื้นฐานการยิงประตูเหนือศีรษะ จำนวน 10 ลูก ผลการศึกษาพบว่าหลังจากที่นักเรียนได้มีการพัฒนาการแก้ปัญหาการยิงลูกแชร์บอลเหนือศีรษะ พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ที่กำลังเรียนวิชา แชร์บอล ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 มีพัฒนาการที่ดีขึ้นเฉลี่ย ร้อยละ 69 สรุปผลการศึกษา พบว่าหลังจากใช้แบบฝึกทักษะการยิงเหนือศีรษะ นักเรียนมีพัฒนาการในการยิงประตูเหนือศีรษะเพิ่มมากขึ้น ร้อยละ 69

คำสำคัญ: การยิงประตู, ทักษะพื้นฐาน, นักเรียน, แบบฝึกทักษะ

ABSTRACT

The purpose of this research was to design and implement a fundamental skill development activity for chairball sports that will influence Prathom Suksa 4/1 pupils at Ubon Ratchathani Rajabhat University Demonstration School's overhead chairball shooting. At the Ubon Ratchathani Rajabhat University Demonstration School, the participants were fourth graders. There are six people in the target population—two men and four women. How to administer a test prior to studying by using an overhead shooting test with ten balls, followed by having the students practice the first exercise—basic chairball sports skills that have an impact on overhead shooting into the basket from a distance of four meters—and the second exercise. In order to improve the overhead chairball shooting abilities of Prathom Suksa 4/1 pupils at Ubon Ratchathani Rajabhat University Demonstration School, this study set out to establish a basic skill development exercise for chairball sports. Students from Ubon Ratchathani Rajabhat University Demonstration School in grade 4 made up the participants. Six people—two men and four women—are the target population. How to administer a test before studying by having students practice the first exercise, basic chairball sports skills that affect overhead shooting into the basket from a distance of 4 meters, and the second activity, basic skills. During four weeks, chairball games involved 5 meter overhead shots into the basket.

Keywords: Shooting, Basic skills , Students, Program training

บทนำ

จากปัญหาทักษะพื้นฐานกีฬาแชร์บอลที่มีผลต่อการพัฒนาทักษะพื้นฐานกีฬาแชร์บอลที่มีผลต่อการยิงลูกแชร์บอลเหนือศีรษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ปีการศึกษา 2565 จึงได้สร้างแบบฝึกเสริมสมรรถภาพร่างกายชุดนี้มิใช่สร้างจากการประสบปัญหาในด้านการเรียนรู้ แต่เป็นการสร้างแบบฝึกเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสมรรถภาพทางกายที่ดีขึ้น หลังจากฝึกปฏิบัติจากกิจกรรมต่างๆในแบบฝึกเสริมทักษะชุดนี้ และเพื่อพัฒนาสมรรถภาพร่างกายของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น และสามารถนำทักษะที่อยู่ในชุดฝึกที่ได้สร้างขึ้นเพื่อฝึกในทักษะการยิงลูกแชร์บอลเหนือศีรษะลงตะกร้าเพื่อใช้ในการออกกำลังกายหรือใช้ในการเล่นกีฬา ได้ดียิ่งขึ้นหลังจากการใช้แบบฝึกพัฒนาทักษะการยิงลูกแชร์บอลเหนือศีรษะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ที่กำลังเรียนวิชา แชร์บอล กิจกรรมการเล่นกีฬา แชร์บอล ในภาค

เรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 ปรากฏว่า นักเรียนมีความสามารถในการยิงลูกแชร์บอลเหนือศีรษะมากขึ้นและจากการเปรียบเทียบคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ปรากฏว่าคะแนนหลังการฝึกสูงกว่าก่อนการฝึกทักษะการยิงลูกแชร์บอลเหนือศีรษะลงตะกร้า ส่วนมากมีพัฒนาการที่ดีขึ้น และสามารถนำไปต่อยอดในทักษะอื่น ๆ ให้เกิดประโยชน์แก่ตัวนักเรียนได้ แต่ก็ยังมีส่วนน้อยที่ยังต้องการพัฒนาการแก้ปัญหาการยิงลูกแชร์บอลเหนือศีรษะต่อไปเนื่องจากนักเรียนบางส่วน ไม่เคยยิงลูกแชร์บอลเหนือศีรษะ จึงทำให้ยังทำในบางทักษะในยิงลูกแชร์บอลเหนือศีรษะลงตะกร้าไม่ได้ แต่ถือว่าโดยรวมแล้วนักเรียนมีพัฒนาการ ความรู้ ความเข้าใจมากขึ้น และจะนำไปต่อยอดในทักษะอื่น ๆ ให้เกิดประโยชน์แก่ตัวนักเรียนได้และพัฒนาอย่างต่อเนื่องได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาแบบฝึกการพัฒนาทักษะพื้นฐานกีฬาแชร์บอล ที่มีผลต่อการยิงลูกแชร์บอลเหนือศีรษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ที่เรียนวิชาพลศึกษา ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 ได้มาโดยการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 6 คน ชาย 2 คน และหญิง 4 คน

นวัตกรรมที่ใช้

1. ทดสอบความสามารถก่อนเรียนโดยให้นักเรียนทำการทดสอบทักษะการพื้นฐานกีฬาแชร์บอลที่มีผลต่อการยิงลูกแชร์บอลเหนือศีรษะก่อนเรียน

2. ให้นักเรียนตั้งเป็นแถว 3 แถว โดยคละชายหญิงยิงลูกแชร์บอลเหนือศีรษะให้เพื่อนที่ยืนถือตะกร้าแชร์บอลอยู่ฝั่ง ตรงข้ามให้ลงตะกร้า โดยให้ทำแบบฝึกเสริมทักษะวันละ 1 แบบฝึก เป็นระยะเวลาฝึก 4 สัปดาห์

3. ทดสอบความสามารถหลังเลิกเรียนโดยให้นักเรียนทำการทดสอบการพัฒนาทักษะพื้นฐานกีฬาแชร์บอลที่มีผลต่อการยิงลูกแชร์บอลเหนือศีรษะแบบปฏิบัติทดสอบหลังเรียน

4. นำผลการเรียนของนักเรียนมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และเปรียบเทียบเกณฑ์เกณฑ์การประเมิน

วิธีสร้างนวัตกรรม

1. สร้างแบบฝึกทักษะขั้นพื้นฐานกีฬาแชร์บอลที่มีผลต่อการยิงลูกแชร์บอลเหนือศีรษะและแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ปีการศึกษา 2565

1.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 โดยเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 4

1.2 จัดหาแบบฝึกเพื่อมาสร้างการฝึกให้นักเรียน โดยใช้ชุดพัฒนาทักษะพื้นฐานกีฬาแชร์บอลที่มีผลต่อการยิงลูกแชร์บอลเหนือศีรษะ จำนวน 2 ชุด แต่ละชุดจะใช้ 2 ครั้ง และแบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกจำนวน 1 ชุดมีดังนี้ แบบฝึกชุดที่ 1 ยิงลูกแชร์บอลให้ลงตะกร้า ระยะ 4 เมตร (ใช้เวลาการฝึก 2 สัปดาห์) แบบฝึกชุดที่ 2 ยิงลูกแชร์บอลให้ลงตะกร้า ระยะ 5 เมตร (ใช้เวลาการฝึก 2 สัปดาห์) ฝึกยิงคนละ 5 ลูก ปฏิบัติคนละ 3 เซต พักระหว่างเซต 30 วินาที

1.3 สร้างแบบฝึก โดยใช้ชุดพัฒนาทักษะขั้นพื้นฐานการยิงลูกแชร์บอล ซึ่งแต่ละชุดประกอบด้วย หัวเรื่อง สาระสำคัญ จุดประสงค์ กระบวนการจัดการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วย ขั้นตอนอธิบาย สาธิต และขั้นฝึกปฏิบัติ

วิธีการฝึกทักษะพื้นฐานกีฬาแชร์บอลที่มีผลต่อการยิงลูกแชร์บอลเหนือศีรษะ มีวิธีดังนี้

แบบฝึกชุดที่ 1 ทักษะพื้นฐานกีฬาแชร์บอลที่มีผลต่อการยิงลูกแชร์บอลเหนือศีรษะลงตะกร้า ระยะ 4 เมตร ถือลูกแชร์บอลไว้เหนือศีรษะ ยืนเท้าหน้าเท้าตามพร้อมกับสับดัดข้อมือแรงขึ้นพอประมาณเพื่อปล่อยลูกแชร์บอล ปล่อยให้ลงตะกร้าจะเห็นได้ว่าส้นเท้าหลังและหน้าเปิดมากขึ้นแขนตึงพร้อมกับลำตัวโน้มไปข้างหน้า ฝึกยิงคนละ 5 ลูก ปฏิบัติคนละ 3 เซต พักระหว่างเซต 30 วินาที

แบบฝึกชุดที่ 2 ทักษะพื้นฐานกีฬาแชร์บอลที่มีผลต่อการยิงลูกแชร์บอลเหนือศีรษะลงตะกร้า ระยะ 5 เมตร ถือลูกแชร์บอลไว้เหนือศีรษะ ยืนเท้าหน้าเท้าตามพร้อมกับสับดัดข้อมือแรงมากขึ้นเพื่อปล่อยลูกแชร์บอลให้ลอย ไปลงตะกร้า จะเห็นได้ว่าต้องตึงแขนทั้งสองข้างไปด้านหลังเพื่อเป็นแรงช่วยส่งส้นเท้า หลังปิดจังหวะส่งจะใช้แรงมากเพื่อให้ลูกแชร์บอลลงตะกร้าพร้อมกับลำตัวโน้มไปข้างหน้าส้นเท้าหน้าเปิดขาหลังจะยกสูงขึ้นจากพื้น ฝึกยิงคนละ 5 ลูก ปฏิบัติคนละ 3 เซต พักระหว่างเซต 30 วินาที

เครื่องมือ/การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

แบบฝึกชุดที่ 1 ยิงลูกแชร์บอล ระยะ 4 เมตร

ถือลูกแชร์บอลไว้เหนือศีรษะ ยืนเท้าหน้าเท้าตามพร้อมกับสับดัดข้อมือแรงขึ้นพอประมาณเพื่อปล่อยลูกแชร์บอล ปล่อยให้ลงตะกร้าจะเห็นได้ว่าส้นเท้าหลังและหน้าเปิดมากขึ้นแขนตึงพร้อมกับลำตัวโน้มไปข้างหน้า

แบบฝึกชุดที่ 2 ยิงลูกแชร์บอล ระยะ 5 เมตร

ถือลูกแชร์บอลไว้เหนือศีรษะ ยืนเท้าหน้าเท้าตามพร้อมกับสับดัดข้อมือแรงมากขึ้นเพื่อปล่อยลูกแชร์บอลให้ลอย ไปลงตะกร้า จะเห็นได้ว่าต้องตึงแขนทั้งสองข้างไปด้านหลังเพื่อเป็นแรงช่วยส่งส้นเท้า หลังปิดจังหวะส่งจะใช้แรงมากเพื่อให้ลูกแชร์บอลลงตะกร้าพร้อมกับลำตัวโน้มไปข้างหน้าส้นเท้าหน้าเปิดขาหลังจะยกสูงขึ้นจากพื้น

เกณฑ์ระดับคะแนน มีดังต่อไปนี้

คะแนน	ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การประเมิน
10	ดีมาก	ผ่านเกณฑ์
8-9	ดี	ผ่านเกณฑ์
6-7	พอใช้	ผ่านเกณฑ์
ต่ำกว่า 6	ต้องปรับปรุง	ไม่ผ่านเกณฑ์

ผลการวิจัย

หลังจากที่นักเรียนได้มีการพัฒนาการแก้ปัญหาการยิงลูกแฮร์บอลเหนือศีรษะ พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ที่เรียนวิชา แฮร์บอล ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 มีพัฒนาการที่ดีขึ้น และสามารถปฏิบัติในทักษะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับแฮร์บอลได้

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบร้อยละการพัฒนาการแก้ปัญหาการยิงลูกแฮร์บอลเหนือศีรษะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนและหลังเรียนจำนวน 6 คน

ชื่อเล่น	เพศ	ทดสอบก่อนเรียน	ทดสอบหลังเรียน	ความก้าวหน้า	ร้อยละของพัฒนาการ	ผลการประเมิน
A	หญิง	5	9	+4	80	ดี
B	หญิง	3	8	+5	71.42	ดี
C	ชาย	3	7	+4	57.14	พอใช้
D	หญิง	5	8	+3	60	ดี
E	ชาย	4	9	+5	83.33	ดี
F	หญิง	5	8	+3	60	ดี
คะแนนรวม		25	49	24	69	ดี
คะแนนเฉลี่ย		2.5	4.9	24		

จากตารางที่ 1 สามารถสรุปการเปรียบเทียบคะแนนพัฒนาการ การยิงลูกแฮร์บอลเหนือศีรษะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 หลังเรียนมีร้อยละของพัฒนาการร้อยละ 69

อภิปรายผลการวิจัย

ประเด็นที่หนึ่ง ผลการศึกษาความแม่นยำในการยิงประตู พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยความแม่นยำในการยิงประตูเพิ่มขึ้นทุกช่วงระยะเวลาการฝึกอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หลังการฝึก 4 สัปดาห์ จากผลการศึกษาอธิบายได้ว่า ความแม่นยำในการยิงประตูที่เกิดขึ้นเป็นผลมาจาก กลุ่มตัวอย่างได้รับการฝึกทักษะการยิงประตูตาม โปรแกรมที่มีปริมาณการฝึกที่เพียงพอในการพัฒนาทักษะ และเป็นการฝึกที่มีความเฉพาะเจาะจง สอดคล้องกับ การทดสอบ อีกทั้งได้รับการฝึกทักษะการยิงประตูอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอตลอด ระยะเวลาการฝึกจะช่วยให้กลุ่มตัวอย่างเกิดการเรียนรู้และ สามารถควบคุมการแสดงทักษะของ ร่างกายได้ดี มากขึ้นสอดคล้องกับ Anderson, L. W., & Krathwohl (2001) อธิบายว่าการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย เป็นพฤติกรรมที่บ่งชี้ถึงความสามารถในการ ปฏิบัติงานได้อย่างคล่องแคล่ว ซึ่งแสดงออกมาได้โดยตรง โดยมีเวลาและคุณภาพของงานเป็นตัวชี้ระดับ ของทักษะสามารถแบ่งออกเป็น 5 ชั้น ได้แก่ 1. การรับรู้ 2. กระทำตามแบบ 3. การหาความถูกต้อง 4. การกระทำอย่างต่อเนื่อง 5. การกระทำได้อย่างเป็นธรรมชาติ และสอดคล้องกันสนธยา สีสมาด (2547) ที่อธิบายตามกฎของความเฉพาะเจาะจง (Law of Specificity) เป็นกฎที่เกี่ยวกับการ ประกอบ กิจกรรมที่มีผลเฉพาะตามชนิดของการกระตุ้นหรือชนิดของกิจกรรมโดยมีความหนักของ การฝึกซ้อม (Intensity) และปริมาณของการฝึกซ้อม (Volume) เป็นตัวกำหนดผลของการฝึกซ้อม (Training Effect) จากเหตุดังกล่าวเป็นผลทำให้กลุ่มตัวอย่างมีทักษะที่ดี สามารถสร้างความเร็ว ของลูกและบังคับ ทิศทางลูกฟุตบอลได้ตามต้องการ (สำนักวิทยาศาสตร์การกีฬา, 2550) ซึ่งการที่ลูกฟุตบอลจะเคลื่อนที่ ไปยังเป้าหมายด้วยความแม่นยำต้องมีความเหมาะสมตามองค์ประกอบ ของแรง ได้แก่ ขนาดของแรง (Magnitude) ทิศทาง (Direction) และจุดที่กระทบกับลูก (Point of Application) สอดคล้องกับ งานวิจัย นรินทรา จันทร (2561) ศึกษาผลของการใช้การสอนทักษะการยิงประตูแบบมือเดียว เหนือ ศีรษะโดยใช้คิวและไม่ใช้คิว 2) เปรียบเทียบความแม่นยำในการยิงประตูแบบมือเดียวเหนือศีรษะ โดย การใช้คิวและไม่ใช้คิว กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาจำนวน 40 คน อายุระหว่าง 20-25 ปี ที่เรียนวิชา เนตบอลผลการศึกษาพบว่า คะแนนเฉลี่ยการยิงประตูเน็ตบอลแบบมือเดียวเหนือศีรษะของทั้งสองกลุ่ม ก่อนการทดลอง และหลังการทดลองไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าทั้งสองกลุ่มมีพัฒนาการในทาง ที่ดีขึ้น และคะแนนเฉลี่ยการยิงประตูเน็ตบอลแบบมือเดียวเหนือ ศีรษะของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มหลังการ ทดลองเพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01 จากผลการวิจัยสรุปได้ว่าการสอนทักษะการยิงประตูโดยการใช้คิวและไม่ใช้คิวที่มีต่อ ความแม่นยำใน การยิงประตูเน็ตบอลมีผลไม่แตกต่างกัน และพบว่าความแม่นยำเพิ่มขึ้นในทั้ง 2 กลุ่ม

เสาวณี ก้านดอกไม้ (2559) ศึกษาและพัฒนาชุดฝึกปฏิบัติทักษะเบื้องต้นกีฬาแฮนด์บอล ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปี การศึกษาและพัฒนาชุดฝึกทักษะเบื้องต้นกีฬาแฮนด์บอล วิชาพลศึกษา (กีฬาแฮนด์บอล) ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มี

วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและพัฒนา ทักษะเบื้องต้นกีฬาแฮนด์บอล ผลการฝึกปฏิบัติทักษะเปรียบเทียบ ก่อนฝึก และหลังฝึกด้วยชุดฝึกปฏิบัติทักษะ เบื้องต้นกีฬาแฮนด์บอลเพื่อพัฒนาความสามารถพื้นฐานทางทักษะกีฬาแฮนด์บอล การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการฝึกทักษะเบื้องต้นกีฬาแฮนด์บอล พบว่านักเรียนมีความก้าวหน้าในการทักษะการ รับลูก-ส่งลูกก่อนฝึก 52.91 % หลังฝึก 85.60% ทักษะ การเลี้ยงลูกบอล ก่อนฝึก 55.13% หลังฝึก 86.61 %

จากการวิจัยแสดงให้เห็นถึงการพัฒนาทักษะการยิงประตูแฮนด์บอล เนื่องจากการฝึกทักษะ การยิงประตู ซึ่งเป็นการฝึกซ้ำ ๆ จนกลุ่มตัวอย่างเกิดการพัฒนาในทักษะการยิงประตู แสดงให้เห็นว่า แบบฝึกนี้สามารถพัฒนาทักษะการยิงประตูในกีฬาแฮนด์บอลได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ควรเพิ่มแบบฝึกการยิงประตูที่หลากหลายมากกว่านี้ เพื่อความหลากหลาย
2. ควรเพิ่มเวลาในการฝึกมากขึ้น เป็น 8 สัปดาห์จะทำให้นักเรียนมีการพัฒนาที่มากยิ่งขึ้น
3. ควรเพิ่มแบบฝึกสมรรถภาพทางกาย เพื่อพัฒนาร่างกายให้แข็งแรง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรเพิ่มกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยให้มากกว่านี้ เพื่อที่จะได้เห็นประสิทธิภาพของแบบฝึกให้ชัดเจนมากกว่านี้
2. ควรมีการเปรียบเทียบการยิงประตูแฮนด์บอลในรูปแบบต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- นรินทร์า จันทศร, อัยรัตน์ แกสมาน และคณิต เขียววิชัย. (2561). การศึกษาเปรียบเทียบผลการสอน ทักษะการยิงประตูโดยใช้คิ้วและไม่ใช้คิ้วที่มีต่อ ความแม่นยำในการยิงประตูเนตบอลของ นักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร พระราชวังสนามจันทร์. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร*. 11(3), 2113-2125.
- สนธยา สีละมาด. (2547). *หลักการฝึกกีฬาสำหรับผู้ฝึกสอนกีฬา*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสาวณี ก้านดอกไม้. (2559). *ศึกษาและพัฒนาชุดฝึกปฏิบัติทักษะเบื้องต้นกีฬาแฮนด์บอล ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4 ปี. วิจัยในชั้นเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาโรงเรียน สาคิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*.
- Anderson, L. W., & Krathwohl, D. R. (2001). *A taxonomy for learning, teaching, and assessing: A revision of Bloom's taxonomy of educational objectives*. New York: Addison Wesley Longman.